

5 • 2019

Offisersbladet

Tidsskrift for Befalets Fellesorganisasjon

- Giv akt!
- Leserinnlegg
- Internasjonale nyheter
- Filmanmeldelse

FORSVARSSJEFENS FAGMILITÆRE RÅD

– BFOs kommentarer

• BFOs høstkonferanse - BFO Ung • Status fra sjef Hæren, sjef Brigade Nord og sjef Panser Bn. • Army Summit 2019! • USAs luftvernsystem - PATRIOT

VOLVO PRIVATLEASING MED 0,99 % RENTE*

Nå har vi stor leasingkampanje på en rekke Volvo-modeller med kun 0,99 % nom rente, også på Plug-in Hybrid. Kampanjen gjelder V60, V90, V60 Cross Country, V90 Cross Country, XC60, XC90 og S90.

KONTAKT DIN **VOLVO-FORHANDLER**

*Nominell rente. Totalpris vil variere med rentenivået. Blandet forbruk 1,7-10,5 l/100 km. CO2-utslipp 38-238 g/km WLTP. Forbehold om trykkfeil. Avbildede biler kun for illustrasjon.

Offisersbladet

ORGAN FOR BEFALETS FELLESORGANISASJON

BFO:

Postboks 501 Sentrum, 0105 Oslo
Telefon 23 10 02 20
E-post: post@bfo.no - Internett: www.bfo.no

OFFISERSBLADETS TILSYNSKOMITÉ:

Ris og ros, og eventuelle tips om utgavene kan sendes til tilsynskomiteen@bfo.no

ANSVARLIG UTGIVER:

Jens Jahren, leder BFO

REDAKTØR:

Einar Holst Clausen

REDAKSJON OG ABONNEMENTSAVDELING:

Se adresse for BFO
E-post: Offisersbladet@bfo.no
Tlf. abonnementsavdeling: 23 10 02 20
E-post: mona.audne@bfo.no

Tilsluttet Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund-Stat

ANNONSEANSVARLIG:

2punkt AS ved Karin Smedsrud
E-post: karin@2punkt.no
Mobil: 982 05 416

Signerte artikler representerer ikke nødvendigvis BFOs mening. Forfattere er selv ansvarlig for innholdet og de meninger som fremholdes. Usignert innhold er redaksjonelt.

GRAFISK PRODUKSJON:

Design: punkt&prikke punktpricke@me.com
Trykk: UnitedPress Poligrafija

BILDER:

Hvis ikke annet er oppgitt, er bildene tatt av Forsvaret.

FORSIDE:

Lagfører fra 2 bataljon deltar på skarpskyttingsøvelsen Thunder Reindeer juni 2019.
Foto Frederik Ringnes.

REDAKSJONEN AVSLUTTET:

8. oktober 2019
(Bekreftet opplag 2. halvår 2018 - 10.240)

UTGIVELSESPLAN 2019:

NUMMER	MATR.FRIST	UTGIVELSE
Nr 6 desember	22. november	6. desember

Offisersbladet drives etter redaktørplakaten.

FØLG BFO PÅ:

facebook.com/bfo.no
twitter.com/bfo12
instagram.com/bfo12

Forsvarets fremtid

Forsvarssjefen har nå lagt frem sitt Fagmilitære Råd (FMR). Det er delt opp i fire alternativer, hvor alternativ A er «best case», der Forsvaret får budsjett som tar kraftige skritt mot 2 prosenten, og vil bidra til å styrke Forsvaret betydelig og nødvendig. Alternativ D er vel å betegne som en katastrofe, der budsjettet for neste fireårs-periode forblir som i dag. BFOs utfyllende kommentarer rundt FMR og Langtidsplanen for Forsvaret (LTP), kan dere lese i denne utgaven.

Det har skjedd mye siden forrige utgave, og denne utgave har jeg prøvd å formidle så mye som mulig av det. Blant annet har jeg vært i Troms, og besøkt og hatt samtaler med sjef Hæren Eirik Kristoffersen, sjef Brigade Nord Lars Lervik og sjef Panserbataljonen Bjørnar Bragstad. Temaene var status i dag og tanker om fremtiden. Det ble en positiv opplevelse, en gjennomgående positivitet til tross for materiellmangler på flere nivåer. Les mer i artikkelen i denne utgave.

Jeg har også besøkt årets nye krigsskolekadetter fra våre tre krigsskoler, som har hatt ni ukers grunnleggende utdanning på Heistadmoen Kongsberg, samt besøkt den avsluttende feltøvelsen de hadde i Hengsvann skyte- og øvingsfelt. Nå skal de ha en fellesperiode på Krigsskolen Linderud frem til jul, før de starter opp ved sine respektive krigsskoler. Les mer om dette, og den viktige rollen kull «Ravn» fra Krigsskolen på Linderud hadde både som instruktører og i øvingsledelsen.

Denne utgaven inneholder også artikkel om BFO Ung-konferansen, årets «Army Summit», Panserfest på Trandum, utbyggingen på Evenes og USAs luftvernssystem Patriot.

Forsvarssjef Bruun-Hanssen har uttalt at vi har et utilstrekkelig forsvar, sjef Forsvarets Operative Hovedkvarter (FOH) har flere ganger uttrykt bekymring for en for liten struktur, nå senest i media i slutten av september. Forsvaret er nå ikke i stand til å forsvare landet til alliert hjelp ankommer, han er spesielt bekymret for Hæren. Ny sjef Hæren Eirik Kristoffersen har allerede ved flere anledninger klart og tydelig uttalt at han ønsker nytt materiell velkommen, i kombinasjon med en betydelig styrket personell-struktur. Opprettelsen av en ny Brigade Sør er ønsket, og blant annet nye helikoptre til Hæren. Dette er klar tale fra Forsvarets øverste ledelse, og burde være en vekker for Regjeringen.

Vi har altså en personellmessig alt for liten Hær, som sliter med gammelt materiell, selv om det er positivt at nytt artilleri og luftvern er på vei inn. Sjøforsvaret/Marinen har med en fregatt i avgang, en på NATO-opppdrag og en på vedlikehold, kun to fregatter langs kysten vår (ingen har den viktige kapasiteten NH-90 om bord!). Fire nye ubåter er i bestilling, når behovet er minimum seks ubåter. Våre mineryddere er tatt ut av tjeneste, og våre «stealh» kystkorvetter skal etter planen fases ut. Det kan se ut til at Luftforsvaret er den heldigste, som mottar stadig flere F-35 kampfly, de aldrende Orion-flyene våre skal erstattes av fem nye P-8 Poseidon. De betjener nå også stadig flere redningshelikoptre av typen AWR EH-101. Men Luftforsvaret sliter fortsatt med sine NH-90, de operer både F-35 og F-16 samtidig, i tillegg til SeaKing og nytt redningshelikopter. Dette er et klart samtidighetsproblem, som sliter på personellet, men også er svært kostbart. Driftskostnader ser imidlertid ut til å kunne bli Luftforsvarets store hodepine i årene som kommer, da det blant annet ser ut til at det er betydelig dyrere å drifte F-35 enn beregnet. Mangel på teknisk personell og for lav utdanningstakt på så vel spesialister som flygere er også en utfordring.

Så da er det i skrivende stund bare å håpe på et kraftig styrket forsvarsbudsjett, i tråd med det Forsvarssjefen ønsker!

Einar Holst Clausen
Redaktør Offisersbladet

Er bilen din klar for

HØST- OG VINTERVEIER?

Her er sjekkpunktene:

- Ikke bare bytt til vinterdekk, men vurder også om de må byttes ut.
- Sjekk dekkene jevnlig – dårlige dekk øker risikoen for vannplaning og dårlig veigrep.
- Sjekk også at vindusviskerne dine virker som de skal.

Noen sikkerhetshensyn er opp til deg, men noe vil dessverre alltid være opp til omstendighetene. Det er når det utenkelige og uheldige skjer, at en god forsikring kommer inn i bildet. Det kan vi heldigvis hjelpe deg med.

DU KAN LESE MER OM BILFORSIKRING PÅ IF.NO
DU KAN OGSÅ RINGE VÅRE RÅDGIVERE PÅ 21 07 57 10

I samarbeid med:

faste saker:

Redaktøren: Forsvarets fremtid

BFO leder

Giv akt!

Hva skjer?

BFO Ung/KAFO leder

Pensjonssidene

Litt av hvert

Tilbakeblikk

Leserinlegg

Filmanmeldelse

Kjekt å ha!

Internasjonale nyheter

3

22

23

24

32

34

40

42

44

66

68

70

46-49

52-53

12-13

16-17

artikler:

BFO om forsvarsbudsjett 2020 og FMR

BFO samlet 105 av sine HTVer og ATVer

BFO UNG Konferansen 2019

Olavsvern våkner til liv igjen!

Kan jeg bli pendler i Forsvaret?

Hvorfor velge BFO?

Kadetter fikk militær grunnutdanning

Forsvarsmuseets venner på historisk tur med Skibladner

De første artillerivognene er nå overlevert!

Fra hest til hestekrefter

Hæren i dag i fremtiden

Army Summit 2019

Øvelse Oslofjord

Trente med de beste

Kan «PATRIOT» stoppe massive missil-angrep

Større militært alvor i våre nærområder

Nye Evenes militære flyplass

BFO med på «tur» Oslo-Paris

Stadig bedre på flysamlingen på Gardermoen

6

12

14

16

18

19

20

38

43

45

46

50

52

54

58

61

62

64

69

Forsvarssjef Admiral Haakon Bruun-Hanssen under pressekonferansen hvor han overleverte rapporten fra Fagmilitære råd til Forsvarsminister Frank Bakke-Jensen. Foto Torbjørn Kjosvold/Forsvaret.

BFOs kommentarer til Forsvarssjefens Fagmilitære Råd 2019 – og forsvarsbudsjettet for 2020

fakta

LITT FAKTA FRA BUDSJETTET:

- Effektivisering fortsetter og kravet til 0,5 % i A og B reformen legges inn som et generelt krav fra Regjeringen. Dette kommer i tillegg til de kravene som er satt til effektivisering innen mange andre områder i Forsvaret.
- Det settes en målsetting om minimum 30% av hvert kjønn på befals- og krigsskoleutdanningene
- Det legges opp til ekstra besetninger innen Kystvakt og på fregatt
- Det settes av ekstra midler til reservedeler til Leopard stridsvogner
- HV skal holde samme øvings- og treningsnivå
- Økte bevilgninger innen EBA i Nord med vektlegging av boliger.
- BFO vil fylle ut på detaljer om budsjettet og betydningen av dette senere og i forbindelse med høringen den 18. oktober på Stortinget.

Leder BFO Jens Jahren sammen med Forsvarssjef Haakon Bruun-Hanssen etter FMR-fremleggingen. Foto nestleder BFO Rune Rudberg.

Brigader Øyvind Johan Kvalvik orienterte om detaljene i det fagmilitære rådet.

AV JENS JAHREN/LEDER BFO

FAGMILITÆRT RÅD 2019 – ET STYRKET FORSVAR

I april mottok Forsvarssjefen mandatet for sitt fagmilitære råd fra Forsvarsministeren. Denne gangen ble det gitt et åpent mandat for den videre utviklingen av Forsvaret. Forsvarssjefen la fram sitt fagmilitære råd den 8. oktober som sitt innspill til kommende langtidsplan. I kort anbefaler han en betydelig styrkning av Forsvaret for å møte de sikkerhetspolitiske situasjonene og være klar til å ta vår del av ansvaret i NATO.

Vi som organisasjon har fått mulighet til å gi innspill i starten av prosessen, være involvert underveis og gitt en avsluttende kommentar på rådet som helhet.

OM RÅDET – GENERELT

Det fagmilitære rådet fremstår som direkte og ærlig, samtidig med at det svarer på mandatets oppdrag. Det gir en god beskrivelse av nåsituasjonen, den sikkerhetspolitiske konteksten og gir gode svar på hvordan styrke Forsvaret for å møte de utfordringene vi står ovenfor. BFO mener at rådet er logisk, lettlest og framstår solid. Vi forventer at dette tas på alvor i arbeidet med å utvikle en ny langtidsplan.

BEHOLDE ANSATTE

I vårt tidlige innspill var vi særlig opptatt av personell og de mangler vi mener finnes på dette området. Rådet tar denne problemstillingen på alvor, og er tydelig på at det er en grunnleggende forutsetning med økte personellrammer på alle områder for å innfri løsningene som er skissert. Samtidig mener vi at det med fordel kunne ha vært presisert ytterligere hvorfor personellet er vesentlig for videreutviklingen, samt ytterligere konkretisering av hvordan man skal beholde ansatte over tid.

Vi mener at problemstillingen med å beholde personell og tiltak knyttet til dette kunne vært mer presisert. Det vi har spilt inn har vært rettet mot utvikling av incentiver, bedre forutsetninger for å kompetanseflyt, forutsigbarhet i karriereutvikling og mer vektlegging av balanse mellom arbeid, fritid og familie. Dersom Forsvaret skal evne å beholde flere av sine ansatte i framtiden må det rettes et særlig søkelys på balansen mellom Forsvarets og individets behov. Der vi fram til nå i meget stor grad har vektlagt Forsvarets behov når det gjelder mobilitet og karrier, må en i større grad lytte til behovet til den enkelte i ulike livsfaser. Dette vil etter vår mening også bygge bedre oppunder innføringen av OMT i hele strukturen.

UTDANNING

Vi er også glad for at Forsvarssjefen er tydelig på at det er et stort behov for å styrke utdanningen raskt for å nå målene som ligger i hans råd.

I rådet beskrives dette som:

«Kapasiteten ved Forsvarets utdanningssystem må økes betydelig, og tilgangen på ledere må sikres før verneplikts-massen kan økes».

Dette er krevende rent tidsmessig og det er derfor at et slikt grep kan skje raskt og tidlig i kommende periode. BFO mener at den grunnstrukturen som ligger i det nye utdanningssystemet må brukes, men at den må utvides betydelig på mange områder og det bør innføres nye utdanning på lavere nivå for å sikre tilstrekkelig antall.

FRAMTIDIG STRUKTUR

Forsvarssjefen har i sin anbefaling lagt inn fire strukturalternativ hvor alle svarer på mandatet. Hans klare anbefaling er alternativet som gir størst økning som gir svar på samtlige områder.

Dette alternativet betyr en styrkning av hele strukturen og alle Forsvarsgrener. Med en betydelig vekst innen materiell, nye systemer og innen personell. Dette vil innebærer en betyde-

lig økt evne til Forsvaret av Norge og gi oss et troverdig forsvar både i en nasjonal ramme og innad i NATO.

Det fagmilitære rådet er helt klar på at alle alternativer svarer på mandatet, men det ligger også klare begrensninger i de alternativene som ikke er gitt som den klare anbefalingen. Det vil være et betydelig løft innen både materiell, personell og EBA for nå målene i rådet. Derfor håper BFO at det tas raske politiske valg for å støtte oppunder dette i den kommende langtidsplanen. Forsvarsjefen er helt klar på at oppbyggingen må skje raskt og tidlig i perioden når det gjelder personell.

EFFEKTIVISERING

I rådet er Forsvarsjefen tydelig på de utfordringene som ligger i å nå dagens krav innen effektivisering og forbedringsarbeidet.

BFO støtter beskrivelsen når det gjelder effektiviserings og forbedringsarbeid. Dette framstår i dag som krevende for hele organisasjonen og behandles deretter. Basert på våre erfaringer er det helt nødvendig å gjennomføre iverksatte reformer innen personellområdet før nye tiltak innen dette området iverksettes. Her er vi glad Forsvarsjefen understøtter dette klart og tydelig i sin avslutning av rådet.

«FSJ anbefaler at nye identifiserte tiltak innen effektivisering som påvirker personellstrukturen vurderes utsatt til effekten a de nevnte tiltakene og reformene blir tydelige»

Dette er sett fra vår side meget viktig for å unngå økt avgang og frustrasjon knyttet til et stort press på dagens personell i Forsvaret.

AVSLUTNING

Det rådet som nå er lagt fram som et viktig bidrag til arbeidet med den kommende langtidsplanen må tas på alvor. Forsvarssjefen beskriver en virkelighet som viser at dagens Forsvar ikke møter oppdraget. Det er alvorlig. I sitt råd er han tydelig på hva som skal til for å sikre et troverdig nasjonalt forsvar og være en viktig bidragsyter i NATO.

BFO vil berømme Forsvarsjefen for å være så tydelig i sin beskrivelse av nåsituasjonene og i beskrivelsen av behovet. Det fagmilitære rådet framstår som klokt og framtidsrettet og vi håper det blir behandlet deretter.

FORSVARSBUDSJETTET 2020

Leder, nestleder og Offisersbladet fikk sammen de andre organisasjonene en orientering av forsvarsbud-

sjettet 2020 i FD, dagen før Forsvarssjefens fremleggelse av sitt Fagmilitære Råd (FMR). Forsvarsbudsjettet for 2020 er det siste i inneværende Langtidsplan, og Regjeringen følger opp den planen som ligger til grunn ved inngangen av perioden. BFO er ser positivt på at den økonomiske opptrappingen som ble lagt følges opp. Den nominelle økningen er på 2,1 milliarder.

Oppbyggingen innen logistikk, lager og aktivitetnivå er fortsatt positiv og det vil bidra til å rette opp deler av situasjonen. Investeringsstakten følges opp noe som er meget positivt. Samtidig håndteres ikke den krevende driftssituasjonen i særlig grad. Det vil gjøre det krevende å få implementert nye systemer og ta ut full effekt av de store investeringene. Dette budsjettet retter ikke opp den underbemanningen som er i mange deler av Forsvaret og den tar heller ikke i en krevende driftssituasjon. BFO mener at regjeringen ikke har et fullt bilde av den faktiske i Forsvaret når det gjelder den krevende drift- og personelle situasjonen Forsvaret står i.

Selv om den vedtatte planen følges opp økonomisk og med store investeringer er det også klart at i den samme perioden har de sikkerhetspolitiske situasjonene endret seg til det verre. Derfor hadde vi hatt en forventning om å øke satsningen for å få et mer relevant Forsvar raskere. Dette gjøres ikke, og det skyves fram i tid til kommende plan.

Organisasjonene og TMO orienteres om forsvarsbudsjettet 2020 i FD mandag 7. oktober.

Officersbladet har ryddet i gamle arkiver og funnet akvarell-tegning fra 1997! Den 22 år gamle tegningen er mer aktuell enn noen gang. Hvor har det blitt av «gulrøttene» i dag?

Einar Holst Clausen
Redaktør Officersbladet

LEOPARD 2 A7

Leading system engineering for LEOPARD 2 main battle tank

- guaranteed high system availability
- combat proven
- running LEOPARD 2 A7 production line for several customers
- interoperability within the NATO

KMW **K+N**
A COMPANY OF **D+S**

PROTECTS YOUR MISSION | www.kmweg.com |

BFO samlet 105 av sine HTVer og ATVer!

Det ble tidenes største samling med hovedtillitsvalgte og Arbeidstillitsvalgte, når de møttes på Lillestrøm fra 2.-4. september og et tett pakket program med orienteringer og gjensidig informasjonsutvikling.

Forsvarssjef Haakon Bruun-Hanssen orienterer BFOs tillitsvalgte om status, arbeidet med Langtidsplan med mere. Han tok seg også god tid til å svare på mange spørsmål fra salen.

AV EINAR HOLST CLAUSEN

MEGET GODT UTBYTTE

Det er BFOs kompetanseutvikler Jon Vestli som i tillegg til å være «rektor» for BFO-skolen, er ansvarlig for disse samlingene. Han var svært fornøyd med oppmøtet og med den positive deltagelsen. Det er meget bra at så mange prioriterer å møte på denne samlingen, til tross for en svært hektisk hverdag. Det tyder på at kvaliteten på disse samlingene oppfyller de forventningene våre tillitsvalgte har, og at de

derfor prioriterer å komme, sier Jon Vestli. Tilbakemeldingene fra BFOs HTVer og ATVer var da også udelt positive etter avsluttet samling.

TEMAENE UNDER SAMLINGEN

I løpet av de tre dagene ga leder BFO Jens Jahren sin status fra BFO sentralt, hva angår pågående saker og forhandlinger, og hva BFO legger og vil legge vekt på fremover. Nestleder BFO Rune Rudberg og forhandlingsledere i sekretariatet holdt innlegg og orienterte om

hva som er nytt om Hovedavtalen og om pensjon. Det var satt av god tid til BFOs plan og praktiske håndtering av årets lokale lønnsoppgjør, og opplæring ble gitt i forhold til ny HTA, søkeprosessen, og kloke veivalg i forhandlinger. HTVenenes egne planer ble også gjennomgått, samt at de fikk BFOs syn på prosessene og mulighetene.

SAMLING I HVER ENKELT DIF

En hel dag var satt av til samling i hver enkelt DIF, der de gruppevis gikk gjennom status i sin

De tillitsvalgte møtte en meget ærlig forsvarssjef.

Hyggelig å se en uformell side av sjefen, her i samtale med to gamle kjente.

Leder BFO Jens Jahren og nestleder Rune Rudberg tar imot en meget blid og opplagt forsvarssjef på Lillestrøm.

DIF, hva som fungerer, hva som bør korrigeres og hvordan de som tillitsvalgte kan påvirke resultatet og samtidig ivareta sine medlemmer. Noe av den dagen gikk også med på å forberede aktuelle spørsmål til Forsvarssjef admiral Haakon Bruun-Hanssen, som hadde tatt seg tid til å møte BFOs tillitsvalgte på samlingsens siste dag.

FORSVARSSJEFEN TOK SEG GOD TID

Admiralen møtte de tillitsvalgte med åpenhet,

og ga de en status for Forsvaret i dag, samt tanker om sitt kommende Fagmilitære råd (FMR), som han etter planen skal legge frem den 8. oktober. Spørsmål og svar-runden tok sin tid, da de tillitsvalgte hadde mange gode spørsmål. Forsvarssjefen tok seg god tid til å svare, og de tillitsvalgte var meget fornøyde med de fleste svarene han ga. BFO satt stor pris på at Forsvarssjefen tok seg tid til å møte BFOs tillitsvalgte i hans svært hektiske hverdag nå før FMR, samt arbeidet med Langtidsplan for Forsvaret (LTP).

Konklusjonen er at dette var en god og lærerik samling, som også hadde mye sosialt samvær i seg, noe som gjør at vi alle blir bedre kjent med hverandre i «BFO-familien». Etter at Forsvarssjefen hadde reist, ble det kort gjennomgang og oppsummering, før deltagerne kunne reise hjem til sine respektive avdelinger i landet, samt mange fra våre tjenestesteder i utlandet også.

BFO UNG Konferansen 2019

De unge medlemmenes helg

Årets konferanse ble gjennomført fra 03. til 06. oktober på Scandic Holmenkollen Park i Oslo - nå i en helt ny drakt. Draktendringen skyldtes nedleggelsen av Befalets samarbeidsorgan (BESO), som har resultert i den nye konferansen: BFO UNG!

Det var en flott og meget opplagt gjeng som samlet seg i Oslo denne høsten. Fem ansatte fra BFOs sekretariat, ledet de unge gjennom hele helgen og tilrettela for gode diskusjoner og debatter.

AV MARIELL HALSTENSEN
BFOs KOMMUNIKASJONSAVDELING

Konferansens nye navn er beskrivende og (forhåpentligvis) mer appellerende for målgruppen BFO ønsket å arrangere konferanse for, nemlig de unge. Hensikten med BFO UNG Konferansen er å gi de unge medlemmene en arena for å kunne møte andre unge i Forsvaret, dele erfaringer, dele det som fungerer og ikke fungerer, og bli kjent på tvers av grad og gren.

Årets konferanse hadde i underkant av 40 deltakere fra hele 19 avdelinger. BFO mener de unge medlemmene har mye til felles og

bør samles for å kunne stå sterkere mot et Forsvar i stadig endring. Endringer som flere føler går hardt utover de unge i Forsvaret.

I helgen fikk vi besøk av sersjantmajor Jørg Lian. Med foredraget «ung leder- hva skal til?» holdt han et innholdsrikt foredrag med dialog og små gruppediskusjoner, hvor han lokket frem gode refleksjoner og følelser fra publikum. Han delte interessante erfaringer og betraktninger rundt hvordan finne sin plass og lederstil på det nivået du er på, og hvordan gjøre seg selv mest mulig relevant for sin organisasjon.

Tidligere skiløper Øystein «Pølsa» Pettersen kom også til BFO UNG Konferansen, direkte fra Skåbu ultraløp og innspilling til 71 grader nord.

Motivasjonsforedraget hans omhandlet blant annet om hvordan forfølgelse og frykt kan stå i veien for å nå målet ditt, hvordan skape en Kultur og hvordan gå foran for å (g)lede vei.

I tillegg til plenumsforedragene var det flere spennende workshops- og diskusjonsgrupper med blant annet fokus på *hvordan Forsvaret skal klare å beholde de unge*. Bakgrunnen for at det var akkurat dette spørsmålet som ble bragt opp, er fordi over 600 blant de 1000 medlemmene som sluttet i Forsvaret i fjor, var under 30 år. De unge deltakerne kom med flere gode innlegg, som kanskje kan være noe av grunnen til at Forsvaret mistet flere hundre unge BFO medlemmer i fjor.

Leder Jens Jahren orienterer under oppstarten på konferansen, og var med de hele helgen.

fakta

DETTE ER BFO UNG KONFERANSEN:

- Tidligere kalt Høstkonferansen
- Gjennomføres årlig for medlemmer av KAFO (Kadettene Fellesorganisasjon) og BFO UNG
- BFO UNG er en betegnelse på alle BFO sine medlemmer under 28 år
- Konferansen er de unge medlemmenes talerør til BFO sin ledelse
- Konferansen er KAFO sin landskonferanse hvor vedtekter og prinsipp- og handlingsprogram vedtas. Det velges også nye representanter til KAFO landsstyre
- En arena for sosialisering, nettverksbygging, foredrag og faglige diskusjoner

Ekte «girl power» på BFO Ung-konferansen.

Sersjantmajor Jørg Lian under sitt foredrag: «Ung leder - hva skal til?»

Ingen ringere enn Øystein «Pølsa» Pettersen fikk stemningen opp med sitt motivasjonsforedrag.

Flere løftet frem karriereveiledning på basene, og mentorprogram for unge spesialister og offiserer som motivasjonsfaktorer. Hospiteringsmuligheter i både inn- og utland ble også bragt opp som et konkret tiltak for å beholde unge ansatte i Forsvaret.

De unge løftet frem at arbeidsgiver må bli flinkere til å gi informasjon til nytilsatte om rettigheter, muligheter, arbeidskontrakter o.l. En stor andel av de unge som blir ansatt i Forsvaret i dag går rett i jobb, uten å nødvendigvis gå gjennom en utdanningsstruktur. Det stilles derfor et høyere krav til informasjon og opplysning fra arbeidsgivers side.

Forsvarsboligproblematikken ble også bragt

opp. Det oppleves som utfordrende å få forsvarsbolig, noe som resulterer i at unge ansatte må bo lenge på leir. Dette kan virke som en negativ hygienefaktor.

BFO UNG Konferansen mener vi er en viktigere plattform enn noen gang. I tillegg til at konferansen er KAFO sin landskonferanse hvor det ble valgt nytt KAFO landsstyre, er det en arena våre unge medlemmer kan møtes som likesinnede og prate om det som opptar de direkte, til blant annet BFO sin leder Jens B Jahren. Han fulgte konferansen gjennom helgen og er imponert over at de unge tar seg tid til å møtes i en ellers hektisk hverdag.

BFO takker så mye for denne gang og håper

å se alle deltakerne igjen neste år. Gjerne ta med flere fra din avdeling, slik at de også får muligheten til å møte andre unge BFO medlemmer.

Dette tenker jeg er eneste bilde som trenger en liten forklaring. Siden det manglet 3 personer fra Nytt KAFO Styre så valgte jeg ut dette bildet som er et bilde jeg tok når nytt KAFO landsstyre var på vei opp for å bli tatt bilde av. Denne artikkelen fokuserer på BFO UNG og hvor god den arenaen er for at unge medlemmer kan møtes. Det er ikke plass til å si så mye KAFO og valget. Jeg tenker at vi kan sette av en eller to sider til KAFO i neste utgave, hvor vi kan snakke mer om KAFO og valget.

Olavsvern våkner til liv igjen!

Olavsvern orlogsstasjon utenfor Tromsø ble nedlagt og solgt av Forsvaret i 2013. Nå sørger den strategiske samarbeidspartneren til Forsvaret/Forsvarets Logistikkorganisasjon, WilNor Governmental Services AS (WGS), for alliert og norsk tilgang til dette strategisk viktige marine/fjellanlegget.

Inne i fjellet i en av tørrdokkene, den gang Olavsvern var operativt. Her med en av HV's båter.

AV EINAR HOLST CLAUSEN
FOTO: FORSVARETS MEDIESENTER

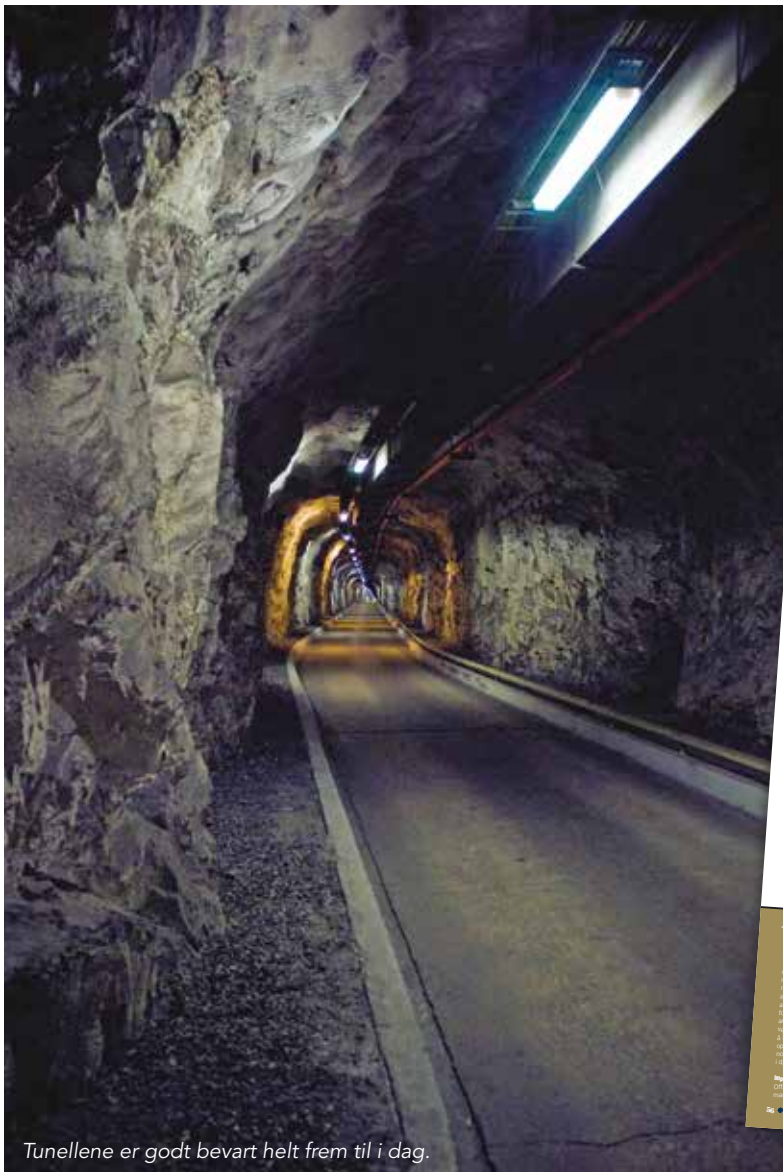
Det har over et halvannet år vært samtaler mellom FLO og WGS om Olavsvern. Det er nemlig ikke til å legge skjul på at NATO, som i sin tid finansierte fjellanlegget, og som nå satser kraftigere på tilstedeværelse i Nordområdene, har lagt press på Norge og Forsvaret for å få tilbake den viktige basen som Olavsvern tross alt er. Administrerende direktør i WGS Vidar Hole bekrefter at de på eget initiativ, og etter samtaler med FLO, nå har kjøpt 66 % av aksjene i Olavsvern Group AS (som i dag

forvalter av eierskapet av Olavsvern), og dermed har kontroll over videre drift av Olavsvern. Officersbladet har vært i kontakt med Geir Botten i FLO, som på daværende tidspunkt ikke ønsket å uttale seg om saken.

WGS ønsker som Forsvarets/FLOs strategiske samarbeidspartner på denne måten å sikre norske og allierte ubåter og marinefartøyer fremtidig tilgang til Olavsvern, selvfølgelig til en gitt pris. WGS vil nå iverksette vedlikehold og oppgraderinger, som gjør de og Olavsvern klare til å selge sine logistiktjenester til Norge og NATO. Dette innebærer at de Russiske «forskningsfartøyene», som

til nå har leid plass på Olavsvern, blir kastet ut. Dette bekrefter administrerende direktør i WGS Vidar Hole til Officersbladet. Han sier også at Olavsvern er som en tidsmaskin, alt er slik Forsvaret i all hast forlot det i 2013. Det er tatt meget godt vare på, blant annet med god avfukting av fasilitetene i fjellet sier Hole.

Olavsvern med sitt 25.000 kvadratmeter store fjellanlegg, hadde en prislapp på rundt fire milliarder kroner. Siste oppgradering av infrastrukturen ble gjort i 1990, i forbindelse med innfasingen av ULA-klasse ubåter. Verksteder og lagre ble renovert/modernisert, tørrdokken forlenget, nytt

ammunisjonsanlegg, ny strømforsyning, ny ventilasjon med mere. I 2008 hadde daværende generalinspektør for Sjøforsvaret kontreadmiral Finseth bestemt seg for å nedlegge Olavsvern.

Offisersbladet hadde i utgave 3/2008 en artikkel med overskriften «Galskap å nedlegge Olavsvern?», der ansatte og tillitsvalgte i Sjøforsvaret reagerte sterkt på nedleggelse. Fem år senere ble Olavsvern solgt til en privat aktør for 38 millioner kroner. Daværende sjef FOHK viseadmiral Reksten ble ikke hørt i saken, og daværende sjef LDKN (Landsdelskommando Nord-Norge) kontreadmiral Grytting, var også misfornøyd med nedleggelse av

Olavsvern. Daværende forsvarssjef Sverre Diesen gikk inn for nedleggelse. Han besøkte/inspiserte for øvrig aldri Olavsvern.

Det har rent mye vann i havet siden 2013, da utilstrekkelige forsvarsbudsjetter og kullsviertro på lavere aktivitet fra vår nabo i Øst i Nordområdene, sørget for nedleggelse/salg av den Nordligste og svært viktige marinebasen Olavsvern. I 2019 er Russisk aktivitet i våre nærområder større enn på svært lenge, og NATO er nå til stede med både fartøyer, ubåter og maritime overvåkingsfly i Nord, i tillegg til det vårt eget forsvar klarer å stable på beina. Behovet for Olavsvern er minst like stort nå

som under den «kalde krigen», men nå må altså Forsvaret/Marinen og NATO kjøpe tjenester fra Wilnor Governmental Services AS for å få tilgang til det Olavsvern tilbyr i fremtiden. Det kan jo være forståelig, for WGS leker jo ikke butikk.

At Forsvaret kvittet seg med orlogsstasjonen til en «gi-bort-pris» i 2013, og i 2019, sammen med NATO, har et stort behov for basen igjen, er og forblir et tankekurs. Marinen og NATO blir prisgitt det WGS tilbyr av tjenester. Men uansett er det positivt at vi nå i alle fall har tilgang og kontroll over Olavsvern igjen!

Kan jeg bli pendler i Forsvaret?

BFO får stadig flere henvendelser fra medlemmer som er fortvilet over at de ikke har fått gjennom sin søknad om å bli pendler etter reglene i Kompensasjonsavtalen. I de aller fleste tilfellene så har våre medlemmer blitt «lovet» at de skal få denne rettigheten i forbindelse med sitt engasjement av lokale sjefer, og det skaper store utfordringer for den enkelte når avslaget kommer fra FPVS/PLA. Vi må i nesten alle tilfellene bekrefte at avslaget fra FPVS/PLA er korrekt i henhold til dagens regelverk.

HVORFOR OPPSTÅR DENNE PROBLEMATIKKEN NÅ?

Kompensasjonsavtalen har stått uendret siden 1. jan 2015, med små unntak knyttet til endringer i forhold til personell som tidligere var benevnt avdelingsbefal/grenaderer (nå OR) som har fått bedret sine rettigheter og muligheter. Det skulle derfor ikke være spesielt ukjent eller utfordrende for hverken den enkelte eller lokale sjefer å sette seg inn i regelverket knyttet til pendlerrettigheter. Vi mistenker at det er flere forhold som ligger bak problematikken og nevner herunder HR transformasjonen som medførte at avdelingene ute mistet mye HR kompetanse. Et annet punkt er iveren etter å tilføre avdelingene nødvendig personell, både spesialister og befal, og overvurderer sin egen myndighet til å utlove vilkår i forbindelse med engasjement/tilsetting.

Det som er vanskelig her er at mange velger å fortsette eller komme tilbake til Forsvaret nettopp fordi de blir lovet rettigheter som de dessverre ikke kan få i henhold til dagens regelverk. Resultatet er at mange ikke ser seg økonomisk i stand til å pendle for egen forsyning og dermed velger å avslutte sin kontrakt med Forsvaret. Dette er vi ikke tjent med når vi så sårt trenger personell som står i stilling over tid.

NEI!

Lokal sjef kan ikke love deg pendlerrett, (og dessverre så stilles denne ikke ansvarlig for eller forpliktet til å løftet må overholdes når du har fått avslag)

DU FÅR IKKE PENDLERRETT VED RE-/NYTILSETTING

Du får ikke pendlerrett hvis du har gått engasjert en periode før du blir tilsatt som T-35 og fortsetter å jobbe på samme sted

Du får ikke pendlerrett hvis du flytter rett fra barndomshjemmet til forsvarsbolig (unntak beskrevet i pkt 2.2.1 i komp.avtalen)

(Listen er ikke uttømmende)

JA!

Personell som beordres/pålegges tjeneste ved nytt tjenestested i nytt tjenestestedistrikt vil få pendlerrettigheter hvis man pendler fra faktisk bosted hvor du eier/leier og bebor fast selvstendig bopel (krav om størrelse over 50 kvm). Alt om dette kan du finne i avtalens pkt. 5.6

Kort og greit. Du må skifte tjenestested/distrikt i forbindelse med en beordring for å i det hele tatt tenke på om du kan få pendlerrettigheter.

REFORHANDLING AV KOMPENSASJONSAVTALEN

Avtalen har i lengre vært utdatert på flere områder og skal når arbeidsgiver finner tid, reforhandles. For BFO så er det svært viktig at vi klarer å få til endringer som gjør det attraktivt for nytt og tidligere personell å jobbe videre i Forsvaret. Vi anser at bare ved å åpne for å gi re-rekruttert/nytilsatt personell pendlerrettigheter så vil Forsvaret over tid ha spart inn pendlerutgiftene kontra kostnaden ved stadig utskifting av personell. Dette er selvsagt bare ett av flere punkter vi ønsker endret i dagens kompensasjonsavtale

Grethe Bergersen

Forhandlingsleder

Hvorfor velge BFO?

10 gode grunner til å være medlem:

NB! Dette er originalen. Har du sett noe som ligner? Vel, det er bare en kopi.

1. Har lavest kontingent! Tjenestegjørende betaler 0,95% av pensjonsgivende inntekt. Betydning for deg: Du får mest igjen for pengene.
2. Tilbyr er bredt spekter av frivillige forsikringer, som er blant markedets beste. BFO-pakken en unik med 8 eksklusive elementer. Gjelder hele døgnet, overalt, inklusive krigsrisiko og ekstremsport. Gir mer enn 2 millioner mer i utbetaling enn hos våre konkurrenter. Betydning for deg: Fullforsikret til lavest mulig pris
3. Er med i en partipolitisk uavhengig organisasjon, YS. Vi samarbeider med alle partier, når det tjener vår sak. Betydning for deg: Ingen økonomisk støtte til politiske partier eller kjøp av journalistikk.
4. Har ca 50 lokalforeninger i inn- og utland fordelt på 5 regioner. Betydning for deg: Dine interesser ivaretas uansett hvor du tjenestegjør.
5. Har egne ungdomsorganisasjoner for elever og kadetter i BESO og KAFO. Disse har egne vedtekter og egne representanter i BFOs Hovedstyre. Betydning for deg: Dine interesser ivaretas gjennom hele karrieren.
6. BFOs medlemsblad, Offisersbladet, utgis i egen regi 6-7 ganger i året. Bladet har en meget høy faglig standard. Betydning for deg: Du holdes orientert om viktige saker i forsvarssektoren av et anerkjent tidsskrift.
7. Gir gratis forsikring til våre befalelever og krigsskolekadetter. Betydning for deg: Du er godt ivaretatt under utdanning og kan bruke enda mer krefter på det som er viktigst for deg.
8. BFO-skolen tilbyr medlemmer og tillitsvalgte ulike kurs av høy faglig og pedagogisk kvalitet. Betydning for deg: Spesiallagde kurs for deg og dine behov.
9. Tilbyr studiestøtte inntil 12 500 kroner i året. Alle kan få. Betydning for deg: Utdanning skal lønne seg.
10. Kontingenten kan trekkes av på skatten hvert år. I tillegg tilbyr vi en rekke gode råd til din økonomi og familiesituasjon sett opp mot arbeid i Staten. Betydning for deg: Bedre privatøkonomi.

Kadetter fikk militær grunnutdanning på Heistadmoen

Den 4. august reiste årets 208 nye kadetter fra Hær, Sjø og Luft til drøye to måneders opphold på Kongsberg/Heistadmoen, for å «klargjøres» til videre skolegang på krigsskolene i sine forsvarsgrener. Av de 208 kadettene kommer rundt 15 % rett fra videregående, 65 % fra gjennomført førstegangstjeneste og 20 % har lengre tjenesteerfaring.

TEKST & FOTO: EINAR HOLST CLAUSEN

FELLES OPPSTART PÅ HEISTADMOEN

Forsvarets Høgskole valgte Heistadmoen som stedet der de nye kadettene skulle få sin grunnutdanning, før de starter studiene på sine respektive krigsskoler. Heistadmoen var tidligere hovedsete for FDI3/IR3, men også Befalsskolen for Infanteriet i Sør-Norge og HV-03. Nå er det kun HV-03 som regjerer på Heistadmoen. Det er derfor god forlegningskapasitet, god kapasitet i spisesalen, samt godt vedlikeholdte skytebaner i et stort skyte- og øvingsfelt. Sist, men ikke minst, den klare fordelene med at dyktig befal fra HV-03, villig har bidratt med sin støtte med tilrettelegging, samt bidratt med instruktører og hjelpeinstruktører under hele det 9-uker lange grunnkurset til kadettene.

GOD TILRETTELEGGING OG STØTTE FRA HV-03

Selv med god støtte fra HV-03, har man selv-

følgelig primært vært avhengig av å hente inn instruktører fra avdelinger i både Hær, Sjø og Luft. Det har ifølge sjefen for kadettene under oppholdet på Heistadmoen, kaptein Morten Olafsen, imidlertid vist seg utfordrende å frigjøre slik kapasitet, på grunn av stort arbeidspress ute ved avdelingene. Her skal det tillegges at han har hatt siste års kadetter fra Krigsskolen som instruktører, som en del av deres fagundervisning og lederskap. Kaptein Olafsen kunne også fortelle at han har hatt opptil 42 instruktører under den mest hektiske perioden midtveis i kursingen. Han får imidlertid ikke fullrost den støtten han har fått fra HV-03.

FORNØYDE MED FELLESOPPSTART OG «GRØNN» TJENESTE

Offisersbladet besøkte kadettene på Heistadmoen to uker ut i kursperioden, og ble vitne til hektisk undervisningsaktivitet både i leiren og oppe i skytefeltet, henholdsvis livreddende førstehjelp og grunnleggende skyte-tabeller på kortbane og 200-metersbanen. Under den 9-

uker lange perioden på Heistadmoen, skal de i tillegg gjennom fag som stridsteknikk, sanitets-tjeneste, skyting og skyte-banetjeneste og det kaptein Olafsen kaller offisersutvikling.

Kadetter jeg snakket med var meget fornøyd med oppholdet på Heistadmoen, selv om de som kommer rett fra videregående føler de har en relativt bratt læringskurve. Men her har makker-tjenesten og mer erfarne med-kadetter som gode støttespillere fungert meget bra. Gjennomgangstonen var at denne «grønne» tjenesten blir en fellesplattform i videre skolegang og tjeneste, enten det er Hæren, Sjøforsvaret eller Luftforsvaret.

STOR AVSLUTTENDE ØVELSE «KRIGENS KRAV»

I slutten av september (uke 39) ble den avsluttende øvelsen «Krigens krav» gjennomført i Hengsvann øvingsfelt noen kilometer fra Kongsberg/Heistadmoen. Øvelsen markerte slutten på en felles grunnleggende 9-ukers opplæring for våre nye kadetter. Kall det gjerne en form for

200-meters banen med elektronisk anvisning.

Skyting med vernemaske er utfordrende.

Kadett gir ordre under feltøvelsen.

Man går selvfølgelig hjem etter en dag på skytebanen.

Skyteferdigheter er en viktig ferdighet.

Kadettene øver livreddende førstehjelp

Tredjeårs kadett og øvingsleder Martin marker.

«felt-tentamen», der de fikk praktisert noe av det de har lært. Under øvelsen skal de ha lært å mestre feltlivet, samt få grunnleggende kunnskap på lagsnivå og som lagførere. De har vært gjennom forsvar og angrep på lagsnivå, og på slutten av øvelsen også i troppsforband, noe som nok viste seg å være en stor utfordring. Det siste døgnet fikk de ferske kadettene føle på usikkerhet, fysisk hard belastning, og hva mangel på søvn og mat i tillegg gjør med stridsevnen og evnen til å lede. I tillegg ble de testet på å forholde seg til en rekke etiske problemstillinger.

Officersbladet tok turen til Hengsvann, og ble vitne til en omfattende og stor øvelse. Med 208 kadetter, følgebefal, instruktører, inklusive 3. års kadetter fra Krigsskolen, samt personell fra VBU 1 (Videregående Befalsutdanning), deltok godt over 400 på denne øvelsen. Officersbladet snakket med øvingslederen for øvelsen, 3. års kadett Martin Marker, som med sine medkadetter har planlagt øvelsen, og nå gjennomfører det som er en øvelse på bataljons-størrelse. Kadett Martin Marker fremsto som en sikker

leder med god helhetsoversikt. Meget imponerende!

KULL «RAVN» HAR PLANLAGT, INSTRUERT OG LEDET

Det var 60 kadetter fra kull «Ravn» fra Krigsskolen på Linderud, som hadde totalansvaret for øvelse «Krigens krav», i tillegg til at de har deltatt, instruert de nye kadettene under oppholdet på Heistadmoen. Denne ordningen er en del av 3. års kadettens eget utdanningsprogram. Under selve feltøvelsen hadde kull «Ravn» i tillegg til alle andre hjelpeinstruktører og følgebefal, med seg 35 fra VBU 1 (Videregående Befalsutdanning), som deltok på øvelsen, under sin egen utdanning. Her skal det sies at det er uenighet om øvelseskompensasjonen til VBU 1 personellet. BFO har en pågående sak opp imot Forsvarets Høgskole i denne saken, der BFO mener at VBU 1 sin deltagelse på øvelse skal kompenseres.

Etter avsluttet øvelse skal de nye kadettene gjennom en kort fellesperiode på Krigsskolen Linderud, før de begynner ved sine respektive krigsskoler til Jul.

Det ble skutt mye under øvelsen.

Beholde ansatte – ta vare på de vi har

Det fagmilitære rådet (FMR) er meget tydelig. Vi har behov for et styrket Forsvar for å møte våre nasjonale behov og bidra tilstrekkelig inn i NATO. Dagens Forsvar som er et resultat av mange års nedbygging har ikke tilstrekkelig kapasitet. Beskrivelsen som er gitt i rådet er ikke til å ta feil av, en rask oppbygging er påkrevd og det vil kreve mye på mange områder. Inneværende langtidsplan har snudd en fallende trend, men den har samtidig vist at selv en økonomisk opptrapping ikke har vært tilstrekkelig til å bygge et troverdig nasjonalt Forsvar, med god utholdenhet og tilstrekkelig reaksjonsevne. Dette kommer klart fram i det fagmilitære rådet.

Et av Forsvarssjefens tydeligste budskap, i hvert fall slik jeg leser det, er den krevende bemanningssituasjonen Forsvaret står i. På tross av store og gjennomgripende personellreformer de seneste årene er det fortsatt spesielt krevende å beholde yngre ansatte, det er vanskelig å øke ståtiden og mange opplever en hverdag med for stor belastning. Bare i 2018 sluttet over 600 av BFO sine medlemmer som var under 30 år i Forsvaret.

Min opplevelse er at de store reformene som innføringen av ordning for militært tilsatte og endringer i HR organisasjonene i Forsvaret skulle bidra til det motsatte. Nå er det riktignok kort tid siden disse har blitt fullt implementert, men like fullt burde resultatene synes i større grad. Her må investeres mer i å få de ønskede effektene som økt ståtid og flere ansatte på lavere nivå. Vi i BFO stiller gjerne opp for å bidra til å finne løsninger.

I det fagmilitære rådet beskrives det også utfordringer med vekst. For det første tar det tid og for det andre krever det en mental endring. Jeg mener at det uavhengig av rådet som nå er lagt fram er avgjørende å satse mer på å beholde de som i dag er i Forsvaret. Dette var vårt hovedinnspill i oppstarten av arbeidet med det fagmilitære rådet. Vi valgte å gi ut vårt innspill til FMR som et temahefte med tittelen «flere ansatte – ta vare på de vi har», for å understreke viktigheten av dette som et avgjørende tiltak. Det å rekruttere nye, utdanne de og gi de erfaring tar tid. Det å beholde ansatte er noe vi kan gjøre i dag, det gir god effekt og vi vet hva vi har. Tiltakene er tilgjengelige og vi har et meget godt utgangspunkt. De aller fleste trives i Forsvaret og det er en arbeidsplass med gode muligheter. Hvorfor har vi da stor avgang, særlig blant de yngre?

Jeg mener det må gjøres et mye mer systematisk arbeid som tar tak i detaljene. Dagens forvaltning har for stort innsalg av rigide rammer og føringer. Mange tilbakemeldinger jeg får er at den enkelte opplever en forvaltning av egen karriere basert på hva som mangler og ikke hva som er potensialet og mulighetene. Troen på at det også i framtiden er stor mobilitet i alle livets faser som gjelder må sees på. Det må i større grad legges vekt på å tilpasse karriere og tjeneste i de ulike livsfasene.

Om hovedmålet er å beholde flest mulig må også forvaltning og tiltak måles mot disse verdiene.

I tillegg kommer det reformer og tiltak som vi ikke kontrollerer selv, et eksempel er pensjonsreformen. Her økes mobiliteten mellom ulike sektorene som et av hovedgrepene. Der Forsvaret har levd med en sterk innlåsnings effekt på grunn av vår aldersgrense og dagens pensjonssystem, vil det kommende pensjonssystemet tilby helt andre muligheter for den enkelte. Dette må møtes med en aktiv politikk og ikke en passiv holdning om at alt kan fortsette som før.

Med vekst ambisjonene som vises i det fagmilitære rådet må det legges mye mer arbeide og innsats inn på å beholde kompetanse. Dersom ikke trenden med stor avgang særlig blant de yngste håndteres blir veien for å øke med antall ansatte både lengre enn nødvendig og ikke minst mye dyrere.

Jens Jahren
Leder BFO

Sporer OMT av?

Er det stillingens innhold i forhold til ansvar, myndighet og oppgaver som skal bestemme graden, eller er det avdelingsnavnet og hvilket fagområde som skal bestemme graden?

Er det riktig at en Oberstløytnant stilling blir degradert til Sersjant med et pennestrøk fordi Luftforsvaret skal tilfredsstille det såkalte 70/30 kravet om fordelingen mellom OR og OF? Og dette uten å endre stillingens innhold?

Vil dette føre til at vi bringer OMT prosessen videre, eller vil dette føre til at OMT prosessen rases?

Her stiller vi noen viktige spørsmål og som dessverre er helt reelle i det stadiet vi nå er i prosessen. Drøftingsgrunnlaget våre Hovedtillitsvalgte har fått i fanget har i seg alle de momentene beskrevet over. Om ikke arbeidsgiver tar rev i seilene og gjør dette på en ordentlig måte, så vil hele OMT prosessen spore helt av. Våre medlemmer vil ikke godta en slik slett behandling av så viktig sak! BFO har hele tiden sagt at vi skal være med på å gjøre ordningen så bra som mulig, og at vi skal bidra til å få dette på plass. Men det arbeidsgiver nå holder på med, kan vi ikke være med på.

Og, så må vi ikke i den fasen vi er i nå blande sammen konverteringsspekulset med hvordan Forsvaret skal se ut. Man kan altså ikke tvinge noen til å konvertere over på en annen gradssøyle og

så bli degradert jf. Oberstløytnanten over, bare fordi noen mener at den stillingen skal være en Sersjantstilling. Når vedkommende har Oberstløytnantkompetanse i dag, så har vedkommende det også i morgen. Og stillingen er ellers helt lik.

Verktøyet for å vurdere stillingene er fjernet. I tillegg er stillingsbeskrivelsene blitt meget generiske. Disse vurderingene ga en god pekepinn på gradsnivå i forhold til ansvar og myndighet. Erfaringene med innføringen av OMT og konverteringsspekulset gjør at BFO mener vurderingene av stillinger nå må tas tilbake og brukes!

Vi mener at en ikke må undervurdere hvilket nivå stillingene legges på. Dersom hele OMT blir en nedgradering av hele strukturen blir det i hvert fall ikke enklere å beholde kompetanse og motivere for en karriere. Så finnes det selvsagt virkemidler som kan bøte på en slik tilnærming, da må disse legges på bordet og bli en del av diskusjonen, noe som i dag er helt fraværende.

Viggo Holm
BFO

KV Svalbard gjennomfører pilotprosjekt for ny militær ordning, OMT (Ordning for militært tilsatte).

AVTAKKING AV REGIONSTYRELEDER REGIN VEST MAJOR ANTON GJERTSEN

I forbindelse med regionstyremøtet for region Vest ble Anton Gjertsen avtaket. Anton Gjertsen ble pensjonist fra Forsvaret dette år, og ble overrakt Befalets Fellesorganisasjon sin crest for lang og god tjeneste i organisasjonen innen mange verv. Cresten ble overrakt av nestleder i BFO Rune Rudberg.

For sin tjeneste i Region Vest over lang tid ble han overrakt Regionens utmerkelse som er Snertemosverdet. Til stede der var region Vest sitt faste medlem i hovedstyret Einar Simensrud, regionstyreleder for region Vest, Helge Gulaker, nestleder i BFO Rune Rudberg og FRITV John Strømseng. BFO og region Vest ønsker major Anton Gjertsen lykke til videre i sin nye tilværelse som pensjonist.

Fra venstre Rune Rudberg, Einar Simensrud, Anton Gjertsen, John Strømseng og Helge Gulaker

NY HOVEDTILLITSVALGT I FORSVARSMATERIELL

Helge Gulaker går fra sitt verv som HTV i FMA, for å overta som regionstyreleder i BFO region Vest.

Ny HTV i FMA er nå Jens Tore Alfei. BFO ønsker de begge lykke til med nye og viktige jobber!

**Kunnskap
er makt!**

UTLYSNING AV TILBUD FRA HÆRENS KUNNSKAPSLEGAT

BAKGRUNN

Styret i Hærens kunnskapslegat (HKL) anmoder om at følgende blir gjort kjent for potensielle søkere.

STIPENDIER

Offiserer fra Hæren med krigsskoleutdanning (bachelor-nivå el høyere) kan søke om stipend til utførelse av militærvitenskaplig arbeid.

Søknaden skal være faglig og/eller tjenestemessig begrunnet og må inneholde budsjett for planlagte kostnader. Fullfinansiering kan ikke påregnes.

BELØNNING FOR MILITÆRVITENSKAPELIG ARBEID

Offiserer fra Hæren kan søke om belønning for ferdigstilt militærvitenskapelig arbeid med relevans til Hæren. Belønning kan være dekorasjonen «Generalmajor Hakon Hansens gullmedalje» og/eller et beløp fastsatt av legatstyret.

SØKNAD

Skriftlig, personlig søknad med relevante vedlegg sendes elektronisk til HKLs styre v/oberstløytnant Petter Nesse, epostadresse: pnesse@mil.no.

Søknadsfrist er 1.februar 2020.

Kunngjøring av tildeling(er) vil skje ultimo mars 2020.

Evt spørsmål om legatet kan rettes til oblt Nesse (tlf siv 23 09 93 17, mil 510 9317, eller helst via epostadressen ovenfor).

Tildeling finner sted hvert år den 15. mars som er dagen general Hakon Hansens ble født. Medaljen tildeles som belønning av militærvitenskapelig arbeid og avgjøres av Kunnskapslegatets styre.

ÅRSMØTE KAFO CYBERINGENIØRSKOLEN

På torsdag, 6. september, hadde KAFO cyberingeniørskolen sitt årsmøte. Der vedtok vi vedtekter og prinsipp- og handlingsplan for det nye skoleåret. Vi valgte også nytt lokalstyret. Vi er veldig fornøyd med å få inn representanter fra det nye kullet. Den nye nestlederen er også fra førstekull. Vi er glade oss til å planlegge aktiviteter, elevkvelder og å holde stands for studentene ved skolen.

MEDLEMMENE ER:

Leder Thomas Nomme (V72), nestleder Fredrik Halaas (V73). Styremedlemmer: Bendikte Thomassen (V73), Jon Håkon Olsen (V73), Alf Martin Selen (V72), Gard Welle (V72), Tova Maalen (V71) og Victor Namork (V71).

Tova Maalen
KAFO Cyberingeniørskolen

AMU-KURS PÅ GARNISONEN I PORSANGER 17-18/10

BFO har fått godkjent sine AMU-kurs som godkjent for AMU-medlemmer og linjeledere. Kurset er normalt på 25 timer, med en skriftlig innleveringsoppgave som er stipulert til å ta 10 timer å besvare. Alle som sender inn besvarelsen enkeltvis eller som gruppearbeid til rektoren for BFO-skolen Jon Vestli. Ved godkjent resultat blir kurset registrert i FIF som kompetansehevende kurs.

Denne gangen var det forhandlingsleder Ragnar Dahl og ATV i Brigaden Tony Johansen som gjennomførte kurset for 8 entusiastiske deltakere fra FLF og GP. Det artige denne gangen var sammensetning fra stabssjef, HR-sjef og helt ned til personell som ivaretar soldater.

De som deltok var: Frode Skar – FLF, Trond Sjøtun – FLF, Sunniva Tomassen – KpA /HVS, Åsne Høiberg – FLF, Per Arne Kjørtrød – FLF, Vegard Flo – HV-17, Emil Vatne – FMPA, Ken R. Brunstad – FLF. Kurset tar utgangspunkt i arbeidslivsmodellen, en modell arbeidstilsynet bruker når de gjennomfører tilsyn ved avdelingene ute. Vi gikk gjennom arbeidsmiljøloven generelt, herunder arbeid i Arbeidsmiljøutvalget med utgangspunkt i læreboken til forfatter Arne Erlandsen. Tony gikk gjennom hvordan AMU-behandler saker og det var full adgang til å diskutere forskjellige problemstillinger.

Det artige var at alle elevene måtte besvare 50 spørsmål på ca 15 minutter og snittsvarene lå mellom 30 og 43 rett besvarte spørsmål. Et svært godt resultat. Nå håper vi den enkelte, som individ eller del av arbeidsgruppen besvarer hjemmeoppgaven, som har til hensikt å forbedre/utvikle arbeidsmiljøet ved egen avdeling. Kurset er åpent for alle ansatte som har arbeidsmiljø, HMS og ivaretagelse som del av sitt virke.

BFO GJENNOMFØRER EGEN OPPLÆRING AV SINE RÅDSMEDLEMMER ÅRLIG

I år, som årene før, samlet BFO's representanter i Forsvarsjefens råd (inkl de grenvise rådene) seg for informasjon, opplæring og gjennomgang av de forvaltningsmessige forholdene knyttet til hvordan rådsarbeid skal gjennomføres. Dette arbeidet prioriteres høyt fra BFO's side, slik at vi er sikre på at den rette personen får tilsetning i de utlyste stillingene på de ulike runder gjennom året. Samlingen ble gjennomført i ærverdige lokaler ikke langt fra Hyde Park, London.

Grete Bergersen
Forhandlingsleder BFO

GJENNOMFØRT ÅRSMØTE VED BFO LOKALFORENING HAAKONSVERN

Torsdag 3. oktober var møterom Valhall på Korvetten åsted for lokalforeningens årsmøte 2019.

De fremmøtte ble innledningsvis traktert med en enkel lunch før det ble foretatt en noe forsinket blomster avtakking av vår tidligere lokalleder Lill Therese Tesdal.

Jens Jaren under det påfølgende medlemsmøte. Foto: Per-Ivar Haugen.

Tellekorpsset ble deretter satt i arbeid og avdekket 30 stemmeberettigede fremmøtte, noe som egentlig ikke tilsvarer mer enn ca 3% av lokalforeningens medlemsmasse men like fullt ansees bra og på linje med de siste års fremmøteantall.

Jostein Helle ble gjenvalgt som leder, og med seg på laget fikk han en god blanding av erfarne og nye styremedlemmer. Spesielt gledelig var det at antallet under 28 øket.

Ingen innmeldte saker gjorde at årsmøte derfor ble avsluttet etter at styret hadde fremlagt og fått årsmøtes aksept for diverse språkvask og mindre oppdateringer av foreningens Vedtekter.

Deretter gikk det rett over i medlemsmøte som ble startet med kaffe og kake før leder BFO fikk ordet, og gav de fremmøtte en gjennomgang av dagsaktuelle saker. Avslutningsvis fikk BFOs samarbeidspartner ASTREA presentere sine tjenester.

Lokalforeningen ønsker å takke de fremmøtte og minner samtidig om at vi er her for dere. Har du saker du ønsker lokalforeningen skal se på, eller at du selv er en ildsjel som ønsker å bidra så ber vi deg.

– Ta kontakt med oss!

OMSTILLINGS- OG TARIFFBREV 5/2019

Den store saken nå er de pågående lokale forhandlingene. Forhandlinger om at ATF-tillegg skal være pensjonsgivende har nærmest stoppet opp, men spør vi om lederlønn og pensjonsgivende tillegg, da er arbeidsgiver i gi bort humør. Neste er Forsvarsjefens plan, herunder en vedvarende høy arbeidsbelastning, nå er det hele og fulle ansvar dyttet ut til DIF-sjef. AMU-strukturen skal behandles i FHAMU i desember og nå er saken til høring hos DIF-sjefene.

AV FORHANDLINGSUTVALGET I BFO

FORHANDLINGER OM NY HOVEDAVTALE I STATEN

Forberedelsene til forhandlinger om en ny Hovedavtale, pågår for fullt - både i Staten og på Hovedsammenslutningsnivå. Det er Rune Rudberg som ivaretar BFOs interesser inn mot YS Stats sektorstyre. Der sitter også leder BFO Jens Jahren, da han også er 1.nestleder YS Stat.

19.-20. august samlet vi alle våre HTV/Frikjøpe på Garder kurs og konferansesenter hvor vi gikk gjennom Hovedavtaleteksten i detalj. 2.-3. september hadde vi HTV/ATV-seminar hvor vi gikk gjennom status på arbeidet. BFOs samlede merknader ble overlevert YS Stat 6. september.

Erfaringen er at Hovedavtalen brukes vidt forskjellig avhengig av størrelse på DIFen, sjefens interesse og hvorvidt avdelingen er i omstilling eller ikke. Hovedkonklusjonen er at det ikke er noe galt med Hovedavtaleteksten, men arbeidsgivers interesse og vilje til å omsette teksten til praktisk handling i arbeidssituasjon.

Staten har ytret ønske om å forenkle, herunder gjøre endringer i Hovedavtalen og vi er ikke motstander av det, men kun om dagens medbestemmelse og medvirkning opprettholdes. Det springende punkt er hva som skjer med forhandlingsparagrafen § 19, kontra paragraf 18 drøfting. Vi har jo antydning at vi kan overføre mye til drøftingsparagrafen, gitt at det etableres en tvisteløsning. Har litt problemer med å se hvordan et slik system skal fungere.

Forhandlingene starter den 5/11, med utveksling av krav og tilbud frem til 8/11 (de har valgt tariffmodellen) og små forhandlingsutvalg. Forhandlingene skal være ferdig innen 31.desember 2019. BFO har sagt opp tilpasningsavtalen til reforhandling, dette har vi omtalt tidligere. I den senere tid har Forsvaret sagt opp Hovedavtalen LO/NHO tilpasningsdelen til bortfall/ reforhandling.

UTVALG SKAL SE PÅ FREMTIDENS ARBEIDSLIV - FRIST 1. JUNI 2021
Regjeringen har nedsatt et utvalg som skal

vurdere rammeverket for ulike tilknytningsformer for de som utfører arbeid, og vurdere om dette er tilstrekkelig tydelig, hensiktsmessig og tilpasningsdyktig både for dagens og framtidens arbeidsliv.

Det som ligger bak behovet for å utrede dette er endringer i næringsstrukturen, sammen-setningen av befolkningen, teknologiutvikling, klimautfordringer og økende internasjonalisering som vil påvirke hvilke arbeidsplasser vi kommer til å få framover.

Utvalget kan eksempelvis vurdere grenseopp-gangene mellom ulike tilknytningsformer, og ombegrepene, herunder arbeidstakerbegrepet, er tydelige og hensiktsmessige og omfatter de grupper det er ønskelig at de skal omfatte.

Videre kan det vurderes om de ulike tilknyt-ningsformene har de ønskede konsekvensene mht. rettigheter og plikter for den som utfører arbeid, også sett i sammenheng med virksom-hetenes behov for fleksibilitet. Med rettigheter og plikter tas det særlig sikte på rammer for medvirkning og samarbeid, stillingsvern og HMS. Utvalget skal gjennomgå rammeverk for arbeidsgiveransvar og organisering av arbeid og virksomhet, og vurdere om dette er tilstrek-kelig tydelig, hensiktsmessig og tilpasningsdyk-tig både for dagens og framtidens arbeidsliv.

Det vi kan lese ut av dette er at vi kan forvente at det kan bli foreslått andre tilknytnings-former og eller andre forhold som kan påvirke forholdet mellom arbeidstaker og arbeidsgiver.

BRUDD PÅ ARBEIDSMILJØBE-STEMMELSENE I FORSVARET

Det er med forundring vi leser at Oslo kom-mune er kommet i ar-beidstilsynets søkelys, herunder anmeldt for ca 800 brudd på ar-beidstidsbestemmel-sene når det gjaldt renovasjon. Ansvarlig politiker i Oslo, tar situa-sjonen på alvor.

Til sammenlikning har Forsvaret i underkant av

ca 9000 brudd pr kvartal. Forsvarets hoved-arbeidsmiljøutvalg tar situasjonen på alvor og følger saken tett. Det er rart at så mange bryter loven, uten at det får konsekvenser. Det er arbeidsgivers plikt å sørge for en balanse mel-lom oppgaver og ressurser – det har de ikke klart. Situasjonen har stort sett vært uforandret de siste årene.

BFO vil hevde at en del av årsaken er for mange oppdrag og for lite personell, og venter i spenning for å se om det blir noen endring når DIF-sjefene får enda større ansvar for gjennom-føring av sine oppdrag innenfor vedtatt bud-jett.

VERNEBESTEMMELSENE FOR SJØGÅENDE PERSONELL

Nå har man vurdert vernebestemmelsene i Sjø-forsvaret for sjøgående personell siden okto-ber 2017. Som kjent er Sjøforsvarets fartøyer unntatt arbeidsmiljøloven og følger isteden Skipssikkerhetsloven. De fleste fartøyene har et AMU, men når vernereglene ikke er klare er det utfordrende å følge opp, men de skal ha for at de prøver. Sjøforsvaret har flere unntak fra Skipssikkerhetsloven.

Sjøforsvaret fikk oppdrag fra Forsvaret 1. januar 2019 om å utforme utkast til bestem-melser, hvorforingens var at Skipssikkerhetslovens formål er førende for arbeidet - unntak skal begrunnes. Arbeidstakerorganisasjonene er in-volvvert i arbeidet. Saken drar ut i tid men det kommer en status til FHAMU i desember 2019.

FORSVARETS HR-REGLEMENT (nåværende FPH)

Forsvaret er i ferd med å gjennomgå stort sett alt av bestemmelser og regelverk i Forsvaret. Arbeidet skal ferdigstilles sommeren 2020. I grovt vil det nye HR-reglementet få en inn-ledning, samt en beskrivelse av retningsgiv-ende dokumenter og overordnede føringer.

Organisasjonene og hovedverneombudet del-tar i de arbeidsgruppene som så langt er nedsatt.

Målet er tydeligere styringsdokumenter, her-under rydde og strukturere, forenkle, se på sammenhenger og overlappende dokumenter, redusere omfang, beskrive ansvar og bruken av reglementet. Inndelingen av dokumenthierar-kiet er vist nedenfor, det med rød farge er FPVS sitt ansvar.

Dokumenthierarkiet er inndelt som følger:

Juridisk forpliktende dokumenter	Retningsgivende dokumenter	Informative dokumenter
Direktiv	Policy	Håndbok
Bestemmelse	Verdigrunnlag	Lærebok
Reglement	Handlingsplan	Lesehefte
Instruks	Virksomhetsplan	Veiledning
Beslutningsnotat	Strategi	Folder
Ordre	Konsept	
Prosedyre	Doktrine	

INNHOUDSFORTEGNELSEN I FORSVARETS HR-REGLEMENT ER SOM FØLGER:

FHR del A – Arbeidsgiver og HR-prosessene (sjef FPVS' føringer til DIF)

Her beskrives arbeidsgiver, herunder roller og myndighet på hhv sentralt nivå, DIF-Nivå, BRA-Nivå og linjeleder, samt medbestemmelse. Videre beskrives HR-prosessene, HR-verdikjede og avklaringer med FST/HR

FHR del B – Forvaltning av militært personell (nåværende FPH del B)

Bakgrunnen for revisjonen er OMT og URE. Det er utfordringer som må løses, bl.a. godskrivning av gradsansiennitet – dette er adressert til arbeidsgiver.

FHR del C – Forvaltning av sivilt personell

FHR del D – Forvaltning av vernepliktige og lærlinger

FHR del E – Internasjonal tjeneste (nåværende FPH del E)

Oppfølgingsreglement INTOPS (utgitt av FVT)

FHR del F – Fellesbestemmelser (nåværende FPH del F)

- Kompetansekodeverk (nåværende Reglement for forvaltning av kompetansekodeverk)
- Vedlegg A: Håndbok om kompetansekodeverk
- Forvaltning av funksjonsrettede kurs
- Forsvarsdepartementets Identitetskort (FD-ID)

FHR del G – Omstilling

Denne endres ifh til endringer i overordnet lov- og avtaleverk. Nå er Hovedavtalen i prosess og Forsvaret vurderer AMU-strukturen. Dette kan få innvirkning på innholdet i del G.

FHR del H – Arbeidsmiljø → Kjell Erik Nilsen Runar

Dette er det største fagområdet og følgende forhold med mer vil bli behandlet:

Arbeidsmiljøbestemmelsen, ulykkeshåndteringsdirektiver, Operativt HMS-direktiv, Instruks for håndtering av radon, Veiledning for håndtering av mobbing og trakassering, Ivaretagelse av

personell med traume, Ivaretagelsesbestemmelsen, bestemmelse for internkontroll, bestemmelse for selvmordsforebyggende arbeid, Rusmiddeldirektivet, Bedriftsbestemmelser mht salg og skjenking av alkohol, familiedirektivet, fjernarbeid, policy for relasjoner mellom personell, pårørendekontakt – tjenesten i Forsvaret. Forsvarets boligjeneste, direktiv for håndtering av ulykker osv.

Så langt er Bestemmelser for rusforebyggende arbeid og selvmordsforebyggende arbeid behandlet i FHAMU og skal innarbeides i HR-reglementet ifh til ny dokumentstruktur.

FHR del I – Utdanning

I hovedsak vil man slå sammen alt som regulerer utdanning og innarbeide det i en ny del I, blant annet skal følgende inn:

- RUF (den vil senere utgå)
- Forvaltning av personell under utdanning
- Reglement om fysisk testing (signert av sj FHS, 2016)

FHR del J – Operativ HR

- Disponering av sivilt personell ved mobilisering og krig
- Disponering, varsling og innkalling av personell i forbindelse med styrkeoppbygging ved krise, konflikt eller krig

FHR del K – Helhetlig velferdsmessig ivaretagelse

FHR del L – Personopplysninger og personvern

- Bestemmelse om utlevering av personopplysninger til forskning og gjennomføring av spørreundersøkelser

Dokumenthierarkiet er under kontinuerlig utvikling og vi må regne med endringer i løpet av prosessen.

FORSVARSBYGG OG EBA

Forsvarssjefen gir sine innspill til perspektivplan eiendom, bygg og anlegg. Organisasjonene drøfter FSJens forslag og prioriteringer, men det synes som om postkassen er full i Forsvarsbygg. Skal noe nytt inn, må ofte noe annet ut. Det er en utfordring at vi endrer strukturen, kjøper inn materiell i milliardklassen, men når det kommer til EBA er det liksom greit å vente noen år.

Bolig- og kvartersituasjonen i Forsvaret er anstrengt, noen steder er det bra, andre steder er det sterkt kritikkverdig når det kommer til vedlikehold. Det ble sagt i sin tid at det koster mer å vedlikeholde nye bygg enn eldre bygg, men det må være under forutsetning av at man i det hele tatt prioriterer vedlikehold. Dagens situasjon er på generelt grunnlag dårlig. I neste utgave i Offisersbladet, tar vi for oss en enkelt sak, som nå er blitt advokatmat.

I Forsvaret kan ansatte sitte i årevis i bygg

som har dispensasjon, i Forsvarsbygg er de aller fleste bygg topp vedlikeholdt. Mange spør seg selv om hvorfor det er slik? Svaret er vel kanskje først meg selv, så de andre - eller?

BFO har tatt opp medvirkningsplikten ifh til nybygg i Forsvaret. Vi opplever at brukerrepresentanter og arbeidstakerorganisasjoner kommer inn i prosessen etter at alle forutsetningene er lagt. Vi ønsket en enkel dreiebok som sikrer brukermedvirkning, slik det er nedfelt i overordnede dokumenter. Saken ble utsatt i FHAMU og svaret fra Forsvarsstaben blir fremlagt FHAMU i desember-møte.

ORDNING FOR MILITÆRT TILSATTE (OMT)

Forsvaret er nå inne i det tredje året av implementeringsperioden som løper frem til 31.12. 2020. I denne perioden er fortsatt konvertering basert på frivillighet.

Det mest omfattende nå er en helhetlig gjennomgang av hele produksjons- og styrkestrukturen for å tilpasse denne til OMT. Det er det fremtidige kompetansebehovet som skal være styrende for om stillinger skal være militær eller sivil, OF eller OR og på hvilket gradsnivå.

Det er utarbeidet prinsipper og retningslinjer for dette arbeidet fra Forsvarsstaben, og de skal legges til grunn for strukturarbeidet. Her er det viktig at man klarer å frigjøre seg fra dagens kompetanse- og personellbeholdning, og forholder seg til fremtidig behov. Arbeidet har allerede pågått lenge og skal ferdigstilles på nivå 3 (BRA) i november, nivå 2 (DIF) i desember, og sentralt i løpet av januar/februar 2020.

Mange har spurt om når skal vi fokusere på OF, det virker jo som om fokuset frem til nå er OR. Det skyldes vel konverteringen, men etter vårt skjønn er det like viktig å fastlegge den overordnede strukturen, endre stillingsbeskrivelser og se om kart og terreng passer sammen i framtidig struktur.

BEORDRINGSOMGANGEN 2020

Forsvaret gjennomførte i månedsskiftet august/ september opplæring og oppstartmøte for beordringsomgangen 2020. De viktigste momentene:

- Normal beordringslengde 3-5 år
 - Dvs ikke krav på å bli vurdert for ny beordring før etter 5 år, og normalt ikke før 3 år
 - Avdelingen har anledning til å stanse

villighet de første 3 årene – Også i perioden 3-5 år, men da større krav til saksbehandling/vurdering og begrunnelse/dialog

– Villighet på karrierestillinger skal fremsendes hvis kvalifisert

- Villighet kan inneholde 1-3 parameter (Avdeling – Fagområde – Tjenesteområde) ut fra den enkeltes ønsker, men mindre påvirkning/forutsigbarhet ved færre parameter

Prosess

- Frist for å fremme avdelingens behov 27. september
- Behov kunngjøres 2. oktober
- Frist for å levere villighet 15. oktober (Kan levere fra 2. februar)
- Matching mellom behov og villigheter 31. oktober
- Utkast til beordringsplan 10 desember – justeringer frem til medio januar
- Beordringsmøte (beslutte beordringsplanen) slutten av januar
- Beordringsskriv 1. februar
- Disponeringsskriv fra FPVS etter disponering i stilling lokalt (skal drøftes) mai-juni
- Endringer i planen etter 1. februar som enkeltvedtak – I prinsippet MBO
- Det er store vakanser ved de fleste avdelinger. Ifm beordringsomgangen 2019 ble kun ca 50% av bemanningsbehovet dekket.

RÅDET FOR INKLUDERENDE ARBEIDSLIV I FORSVARET

Forsvarets IA-råd behandler saker relatert til avtalen om inkluderende arbeidsliv. Rådet vil i framtiden hete Rådet for inkluderende arbeidsliv (RIA). Rådet ledes av Sentral IA-kontakt i Forsvaret som er Nils Petter Hauge/Forsvarsstaben. Det er han som har ansvaret for å evaluere Forsvarets medarbeiderundersøkelse og som koordinerer alt IA-arbeidet på sentralt nivå.

RIA er et underutvalg av Forsvarets Hovedarbeidsmiljøutvalg (FHAMU). På møte 26/9 diskuterte vi organisering av Forsvarets IA-organisasjon, herunder hvor langt ned IA-strukturen skulle gå. Nå skal FHAMU behandle AMU-strukturen i Forsvaret i desember-møte og vi sjeler litt til den organiseringen. Videre tok vi for oss oppgaver til IA-råd og IA-kontakt på DIF-nivå, samt IA-kontakt på nivå 3

Rådet er Forsvarets ressursgruppe innen IA-relaterte spørsmål, inklusive delmål 1 og 2 i IA-avtalen. Rådet skal bearbeide problemstillinger, utarbeide og fremme forslag til FHAMU. Alle IA-tiltak skal inngå i Forsvarets HMS-tiltaksplan.

Gruppen består av:

Forsvarets IA-kontakt (leder)
IA-kontakt fra hhv Hæren, Sjø, Luft, FLO, HV og FMA
Minimum en militær og en sivil fagforening
FBHT, FSAN, FPVS/PLA, FHVO og NALS (NAV arbeidslivssenter)

Dette var NAV-representant Trines siste møte. Hun har samarbeidet med Forsvarets IA-kontakt de siste 10-12 årene har bidratt med faglig informasjon, menneskelige verdier og godt humør i rådets mange møter. Nils-Petter Hauge takket på vegne av Forsvaret og hilste fra sjef FPVS og sa hun ville bli invitert til FPVS for å motta FPVS crest som takk for innsatsen.

Fra rådet fikk hun en kopp og et pennesett, fra FMA fikk hun sitteunderlag mm, fra Anne-Gro Enes vanket det alkoholfri sprudlevin og som prikken over i'en fikk hun et håndplukket bilde av rådsleder Nils-Petter Hauge og Trine visste å sette pris på en slik gest.

Fra venstre: Trine Lanes Østbye (NAV), Anne-Gro Enes (IA-kontakt i Hæren), Nils R Melby HMS-rådgiver/IA-kontakt HV, Monica Salater IA-kontakt i FLO), Christer Lindseth (NOF), Karine Bergstad (FMA), Nils-Petter Hauge (Forsvarets IA-kontakt/FST), Ragnar Dahl (BFO) og Gunn Olaug Hansen (FPVS).

OPPSIGELSE AV ATF TIL REFORHANDLING

BFO har sagt opp arbeidstidsbestemmelser i Forsvaret (ATF) til reforhandling. Det innebærer at dagens avtale utløper 31.12. 2019.

Dagens avtale har i all hovedsak vært gjeldende fra 1. april 2013. Partene reforhandlet avtalen med marginale endringer i 2016. Her fikk vi blant annet på plass døgnbasert øving i helg og et kronetillegg for NATO avdelinger i Norge.

Etter syv års virketid ser BFO nå et generelt behov for å se på flere elementer i ATF med sikte på å utvikle avtalen ytterligere til det beste for våre medlemmer.

Blant de elementene BFO vil se spesielt på er et fortsatt behov for å vurdere vernet i avtalen.

Tilbakemeldinger fra våre medlemmer tyder på at et betydelig press i den daglige jobbsituasjonen, forhold som blant annet er godt dokumentert gjennom ulike belastningsundersøkelser i den enkelte DIF.

I tillegg vil det være viktig for BFO å vurdere ytterligere tilpasninger, spesielt i forhold til Sjøforsvarets og Luftforsvarets særegne aktiviteter. Forutsigbarhet og evne til planlegging av aktivitet vil være sentrale forhold her.

Et annet hovedtema for BFO i en kommende reforhandling vil også være hvordan pågående prosess om en ny avtale om pensjonsgivende variable tillegg skal innarbeides i en reforhandlet ATF. Her er det avgjørende å få på plass en avtale så snart som mulig, og som må sees i sammenheng med ny pensjonsordning som trer i kraft fra allerede fra 1. januar 2020. Prosessen knyttet til pensjonsgivende variable tillegg vil, slik BFO ser det, være av avgjørende betydning for om Forsvaret fortsatt skal klare å rekruttere å beholde militært personell i fremtidens Forsvar.

BFO avventer nå en tilbakemelding fra Forsvaret om oppstart og tidsplan for reforhandlingene.

OPPSIGELSE AV SÆRAVTALE INTOPS OG SÆRAVTALE NATO – TIL REFORHANDLING

BFO har sagt opp begge avtalene til reforhandling. Begge avtaler utløper per 31.12. 2019.

BFO mener det er behov for å se på flere elementer i begge avtaler, både i forhold til en generell forbedring og utvikling, samt å presisere og klargjøre partenes syn på konkrete forhold i avtalene.

LOKALE LØNNSFORHANDLINGER

I skrivende stund (27 sept.) er de lokale lønnsforhandlinger på sentralt nivå i Forsvaret fortsatt pågående. Det er viktige prinsipper

som er oppe til behandling, deriblant spørsmålet om pensjonsgivende variable tillegg. Den videre fremdriften i de lokale vil avhenge av hvordan partene sammen klarer å håndtere disse spørsmålene. Den videre prosessen vil kunne medføre at partene lokalt, ved en delegering, ikke får ferdigstilt forhandlingene innen den formelle fristen, 31 oktober. BFO vil informere på web og sosiale medier om den videre utviklingen, så følg med der.

RAPPORT RESIRKULERTE MIDLER

BFO har deltatt i en sentral nedsatt partssammensatt gruppe. Det er utarbeidet en felles rapport med anbefaling som skal behandles videre formelt mellom organisasjonene og Forsvarsstaben. Resirkulerte midler handler i hovedsak om å beregne forskjell i lønnskostnader ved rotasjon og skifte av personell.

ARBEIDSGRUPPE – UTVIKLING AV EN REVIDERT OG NY LØNNSPOLITIKK I FORSVARET

Arbeidsgruppen er fortsatt i en oppstartsprosess der hensikten er å utvikle en ny, oppdatert og tidsriktig lønnspolitikk for Forsvaret. Her har det over tid vært etterlyst et initiativ fra blant andre BFO, og vi ser nå frem til å delta aktivt i det videre arbeidet.

EVALUERING AV LØNNSSYSTEM OMT

Det er etablert en partssammensatt arbeidsgruppe for å utrede nærmere en gjennomgang, evaluering av lønssystem for OMT, herunder godskrivningsregler for ansiennitet i forbindelse med ny utdanningsordning. Dette arbeidet er også i gang men det har dessverre vært liten fremdrift i arbeidet det siste halve året.

UTVIKLING AV LØNNSPOLITIKK FOR PERSONELL PÅ GRUPPE 1

Det er nedsatt et arbeid for å igangsette arbeidet med å utvikle en lønnspolitikk for personell på Forsvarets lederlønnsavtale (gruppe 1 stillinger). Partene er enige om en videre fremdriftsplan og det videre innledende arbeidet. BFO mener og legger til grunn at det vil skape en større forutsigbarhet for alle parter, inkludert BFOs medlemmer, ved å utarbeide en felles lønnspolitikk også for gruppe 1.

LYKKE TIL MED LØNNSFORHANDLINGENE!

OPPSIGELSE AV ATF TIL REFORHANDLING

BFO har sagt opp arbeidstidsbestemmelser i Forsvaret (ATF) til reforhandling. Det innebærer at dagens avtale utløper 31.12.2019.

Dagens avtale har i all hovedsak vært gjeldende fra 1. april 2013. Partene reforhandlet avtalen med marginale endringer i 2016. Her fikk vi blant annet på plass døgnbasert øving i helg og et kronetillegg for NATO avdelinger i Norge. Etter syv års virketid ser BFO nå et generelt behov for å se på flere elementer i ATF med sikte på å utvikle avtalen ytterligere til det beste for våre medlemmer.

Blant de elementene BFO vil se spesielt på er et fortsatt behov for å vurdere vernet i avtalen.

Tilbakemeldinger fra våre medlemmer tyder på at et betydelig press i den daglige jobbsituasjonen, forhold som blant annet er godt dokumentert gjennom ulike belastningsundersøkelser i den enkelte DIF. I tillegg vil det være viktig for BFO å vurdere ytterligere tilpasninger, spesielt i forhold til Sjøforsvarets og Luftforsvarets særegne aktiviteter. Forutsigbarhet og evne til planlegging av aktivitet vil være sentrale forhold her.

Et annet hovedtema for BFO i en kommende reforhandling vil også være hvordan pågående prosess om en ny avtale om pensjonsgivende variable tillegg skal innarbeides i en reforhandlet ATF. Her er det avgjørende å få på plass en avtale så snart som mulig, og som må sees i sammenheng med ny pensjonsordning som trer i kraft fra allerede fra 1. januar 2020. Prosessen knyttet til pensjonsgivende variable tillegg vil, slik BFO ser det, være av avgjørende betydning for om Forsvaret fortsatt skal klare å rekruttere å beholde militært personell i fremtidens Forsvar. BFO avventer nå en tilbakemelding fra Forsvaret om oppstart og tidsplan for reforhandlingene.

OPPSIGELSE AV SÆRAVTALE INTOPS OG SÆRAVTALE NATO – TIL REFORHANDLING

BFO har sagt opp begge avtalene til reforhandling. Begge avtaler utløper per 31.12.2019.

BFO mener det er behov for å se på flere elementer i begge avtaler, både i forhold til en generell forbedring og utvikling, samt å presisere og klargjøre partenes syn på konkrete forhold i avtalene.

LOKALE LØNNSFORHANDLINGER

I skrivende stund (27 sept.) er de lokale lønnsforhandlinger på sentralt nivå i Forsvaret fortsatt pågående. Det er viktige prinsipper som er oppe til behandling, deriblant spørsmålet om pensjonsgivende variable tillegg. Den videre fremdriften i de lokale vil avhenge av hvordan partene sammen klarer å håndtere disse spørsmålene. Den videre prosessen vil kunne medføre at partene lokalt, ved en delegering, ikke får ferdigstilt forhandlingene innen den formelle fristen, 31 oktober. BFO vil informere på web og sosiale medier om den videre utviklingen, så følg med der.

RAPPORT RESIRKULERTE MIDLER

BFO har deltatt i en sentral nedsatt partssammensatt gruppe. Det er utarbeidet en felles rapport med anbefaling som skal behandles videre formelt mellom organisasjonene og Forsvarsstaben. Resirkulerte midler handler i hovedsak om å beregne forskjell i lønnskostnader ved rotasjon og skifte av personell.

ARBEIDSGRUPPE – UTVIKLING AV EN REVIDERT OG NY LØNNSPOLITIKK I FORSVARET

Arbeidsgruppen er fortsatt i en oppstartsprosess der hensikten er å utvikle en ny, oppdatert og tidsriktig lønnspolitikk for Forsvaret. Her har det over tid vært etterlyst et initiativ fra blant andre BFO, og vi ser nå frem til å delta aktivt i det videre arbeidet.

EVALUERING AV LØNNSSYSTEM OMT

Det er etablert en partssammensatt arbeidsgruppe for å utrede nærmere en gjennomgang, evaluering av lønssystem for OMT, herunder godskrivningsregler for ansiennitet i forbindelse med ny utdanningsordning. Dette arbeidet er også i gang men det har dessverre vært liten fremdrift i arbeidet det siste halve året.

UTVIKLING AV LØNNSPOLITIKK FOR PERSONELL PÅ GRUPPE 1

Det er nedsatt et arbeid for å igangsette arbeidet med å utvikle en lønnspolitikk for personell på Forsvarets lederlønnsavtale (gruppe 1 stillinger). Partene er enige om en videre fremdriftsplan og det videre innledende arbeidet. BFO mener og legger til grunn at det vil skape en større forutsigbarhet for alle parter, inkludert BFOs medlemmer, ved å utarbeide en felles lønnspolitikk også for gruppe 1.

**Kunnskap
er makt!**

IF'S TIPS TIL KLARGJØRING AV BILEN FØR VINTEREN

Bilmekaniker Moeen Shahzad Mughal i If anbefaler å polere bilen på høsten også. Det beskytter lakken på vinteren. (Foto: If)

- **Grundig vask og polering:** Lakken beskyttes mot salt og søle, og det blir enklere å vaske bilen gjennom vinteren. Polering beskytter også mot rustangrep på karosseriet.
- **Batteriet:** Kontrollér spenningen på batteriet. Batteriet har normal levetid på tre til fem år, avhengig av type kjøring. Bilrekvisitabutikkene selger batteritestere fra noen hundrelapper og oppover. Mange bilverksteder gjør også jobben på sparket uten at det trenger å koste så mye. Å investere i en enkel billader, er også smart. Lader du opp batteriet én til to ganger i året, unngår du at batteriet plutselig er tomt.
- **Olje:** Sjekk instruksjonsboken om hvilken type olje som skal brukes til bilen din. Utfør service etter de anbefalingene som fabrikanten anbefaler. Ofte kan verkstedene tilby noe de kaller for «økonomiservice» som er en rimeligere service på biler eldre enn 5 år. Bruker bilen din litt olje så kan det være lurt å ha en liten flaske med olje liggende i bilen til etterfylling.
- **Silikonstift/-spray og låsolje:** Smør dørlister med silikonstift, så unngår du at dørpakningene rives i stykker i kulda. Det bør gjøres før temperaturen nærmer seg minusgrader, eventuelt i et varmt garasjeanlegg. De fleste har fjernstyrt lås, men hvis du fortsatt låser opp bilen manuelt, kan du koste på deg litt låsolje for å unngå at låsen fryser.
- **Vinterutstyr i bilen:** En liten spade, snøkjetting og slepetau kan plutselig bli veldig nyttig. Det samme kan det være med startkabler også.
- **Vindusviskere:** På tide å skifte til nye vindusviskere? Høsten og vinteren er en tung tid for gummiene i viskerbladene. Slitasjen avhenger mye av salting, snøforhold og andre vinterforhold, og ikke minst hvor mange ganger viskerne har vært fastfrosset i løpet av vinteren.
- **Spylervæske:** Spylervæsken skal tåle kulde. På ferdigblandete spylervæskeposer eller -kanner står det hvilken temperatur den tåler. Skal du på fjellet, eller om det er meldt sterk kulde, kan du bruke spylervæske som tåler lavere temperaturer.
- **Kjølevæske:** Er det lenge siden kjølevæsken er byttet, kan frysepunktet ha blitt for lavt for en kald vinterdag. Følger du bilens serviceintervaller, er den sannsynligvis i orden. Er du usikker om kjølevæsken er i orden eller ikke, så ta kontakt med et bilverksted som kan kontrollere dette for deg.
- **Dekk:** Piggdekk kan du sette på fra 1. november, i de tre nordligste fylkene fra 15. oktober. Piggfrie vinterdekk kan du sette på allerede nå. På vinterdekk er kravet minst tre millimeter spordybde, men det anbefales minimum fire millimeter på biler under 3500 kg.

Kilde: Forsikringsselskapet If

KONTAKTINFO BFO

FUNKSJON	NAVN	OMRÅDE	MOBIL	KONTOR	E-POST
Leder	Jens B Jahren		930 05 202		jens.jahren@bfo.no
Nestleder	Rune Rudberg		934 20 377		rune.rudberg@bfo.no
Sekretariatsleder	Even Mølmshaug		990 94 678		even.molmshaug@bfo.no
Forhandlingsleder	Tom Skyrud	Medbest	473 87 648		tom.skyrud@bfo.no
Forhandlingsleder	Ragnar Dahl	Medbest	934 98 520		ragnar.dahl@bfo.no
Forhandlingsleder	Grethe Bergersen	Tariff	990 96 521		grethe.bergersen@bfo.no
Forhandlingsleder	Lars Omberg	Tariff	920 91 238		lars.omberg@bfo.no
Kompetanseutvikler	Jon Vestli	BFO-skolen	953 65 907		jon.vestli@bfo.no
IT Drift- og arkiv ansvarlig	Kyrre Felde		970 99 880		kyrre.felde@bfo.no
Konsulent medlemsreg./forsikr.	Mona Eriksen Rudberg		924 28 698		mona.rudberg@bfo.no
Økonomileder	Mona Skansen Audne		957 50 165		mona.audne@bfo.no
Leder kommunikasjonsavd.	Viggo Holm		400 36 653		viggo.holm@bfo.no
Rekrutteringsmedarbeider	Dorte Storihle Ødegård		984 88 211		dorte.odegard@bfo.no
Kommunikasjonsrådgiver	Mariell Halstensen		938 04 855		mariell.halstensen@bfo.no
Redaktør Offisersbladet	Einar Holst Clausen	Offisersbladet	928 14 251		offisersbladet@bfo.no
	Sentralbord siv		23 10 02 20	23 10 02 20	
	Sentralbord mil		0510 5694	0510 5694	
	Telefaks siv		23 10 02 25	23 10 02 25	
	Telefaks mil		0510 5655	0510 5655	

FRIKJØPTE TILLITSVALGTE

TELEFONER

OMRÅDE	NAVN	MIL	SIV	MOB	FAKS	E-POST
Nord-Norge	Tore K. Halvorsen			489 43 315		tore.halvorsen@bfo.no
Midt-Norge	Hans Petter Myrseth	0565-7394	75 53 73 94	909 98 298	75 53 73 95	hans.myrseth@bfo.no
Sør-Norge	Per Ivar Haugen			934 59 898		per.haugen@bfo.no
Vest	John L Strømseng	0540-3486	55 50 34 86	926 24 550	55 50 34 87	john.stromseng@bfo.no
Indre Østland	Håvard Støle	0502-2077	64 40 20 77	974 11 301		havard.stole@bfo.no
Viken	Tor Gunnar Framnes			930 53 744		tor.framnes@bfo.no
	Lars Erik Jamtli			922 27 058		lars.jamtli@bfo.no
Utland	Tor Gunnar Framnes			930 53 744		tor.framnes@bfo.no
HTV Luft	Lars Anthonsen			909 99 595		lars.anthonsen@bfo.no
HTV Luft, vara	Johnny Knutsen			481 67 476		johnny.knutsen@bfo.no
HTV Hær	Rune Isvik			400 29 792		htv-haer@bfo.no
HTV Sjø	Tor Erik Eide			922 10 930		htv-sjo@bfo.no
HTV Heimevernet	Håvard Støle	0502-2077	64 40 20 77	974 11 301		havard.stole@bfo.no

DU MÅ KJENNE DIN RETT

«Det er kjedelig å reise på en søndag», sa jeg. «Det er godt betalt» sa du, som visste hvilke avtaler og rettigheter som gjelder for oss i Forsvaret.

Det tok flere år før jeg lærte at reisetid utenfor normal arbeidstid er kompensert økonomisk eller gjennom oppsparing av avspasering. Det hadde jeg visst om jeg hadde lest litt i hovedtariffavtalen.

Jeg har vært i Forsvaret i litt over seks år nå, men fortsatt føler jeg meg til tider ny og uerfaren på flere fagfelt. Det gjelder blant annet lovverk og avtaler, altså de rettigheter, plikter og lover både vi som ansatte, men også Forsvaret som arbeidsgiver er pålagt. For mange gjelder det spesielt de lover og avtaler som omhandler den daglige tjenesten. De som regulerer pendling og tjenestereiser, øvelser og krav til hviletid, permisjoner og lønn, med mer. Mye av dette tar vi for gitt, kun basert på gammel praksis i avdelingene vi jobber i, uten å ha noe god kunnskap om de enkelte lover og avtaler som regulerer det.

For noen år tilbake overhørte jeg to eldre offiserer som diskuterte bygging av hus. En av dem hadde brukt hele ferien sin på å bygge hus. Han

andre hadde fått innvilget permisjon med lønn til husbyggingen, og skulle starte uka etter. Det er med andre ord ikke bare vi unge og nyansatte som ikke leser oss opp, og jeg kunne ha fortsatt i det uendelige med slike eksempler.

Jeg vil derfor anbefale dere som er nyansatte å sette dere inn i de lover og avtaler som er gjeldende for ansatte i Forsvaret og staten for øvrig. Det er kun vi ansatte som taper på at vi ikke vet bedre, ikke gidder å følge de, eller tenker; «det går greit, jeg vil ikke være til bry». For det undergraver også arbeidet som blant andre arbeidstakerorganisasjonene gjør for å skape mest mulig rettferdige og gode arbeidsvilkår for oss som møter på jobb i Kongens klær. For til hvilken nytte er avtalene og rettighetene som er forhandlet frem for oss hvis vi ikke bruker de?

«Det er kjedelig å lese lover», sa du. «Det er godt betalt» sier jeg, som angrer på å ha reist for mye uten kompensasjon.

Kim Lystad/Spesialist
132-Luftving, Ørland

ET ANNERLEDES VALGÅR

I det høsten nå for alvor inntar landet, kommer også min tid som leder av KAFO landsstyre til veis ende. Valgåret har vært av det historisk korte slaget, men det er ingen tvil om at det har vært innholdsrikt. Vi har sett første gjennomføring av felles kadettutdanning på Linderud og Heistadmoen, og innlemmet elever fra Cyberingeniørskolen til våre egne rekker. Vi har sett Hæren hente NAKA-tittelen hjem til Linderud for n'te gang, og Forsvarets Høgskole dishe ut studieplaner for sine nye linjer i et forrykende tempo. Dessverre har alle observasjonene over blitt overskygget av en langt større og mer urovekkende en, nemlig at snøen har rukket å legge seg over Langfjella før kadettene rettigheter har blitt formalisert gjennom forskrifter og reglementer. Svarene vi ønsket kom ikke med våronna. Ventespillet er i høyeste grad fremdeles normen, og på det administrative planet fortsetter Forsvaret å levere til stryk.

Jeg har nå totalt sittet fire år med tillitsvalgtverv i BFO, og vil påstå at jeg i løpet av denne tiden har lært meg hvordan et typisk valgår der ut. Dette året har imidlertid vært annerledes. Det har vært annerledes i den forstand at saken som har opptatt KAFO, også har vært blant de aller viktigste for BFO sentralt. På én måte kan man hevde at dette jo er vel og bra. Samtidig er det en tydelig indikator på hvor alvorlig Forsvaret har sviktet sine egne kadetter. Konsekvensene av dette ble jeg smertelig informert om under helgens BFO Ung-konferanse. Her orienterte en kadett fra Hærens krigsskole om at kadettene tillit til Forsvaret ble ansett som lav, og var stadig synkende. I sin redegjørelse uttrykte hun at tendensen nå er at Forsvaret vender på hver stein for å finne muligheter til å fjerne rettigheter, fremfor å fokusere på å innføre gode incentiver for sine kadetter. Ved å gjøre dette, er Forsvaret godt på vei mot å svikte sin egen fremtid. At ikke ansatte i etaten som skal sørge for trygging av samfunnet vårt ikke selv føler seg trygg på egen arbeidsgiver er direkte paradoksalt og urovekkende.

Selv om året på mange måter kan oppsummeres med venting, har likevel enkelte prinsipielle «Snags» blitt slettet fra listen over formalia som ikke er på plass. For et par uker siden gjesteseilte tre kadetter fra Sjøkrigsskolen med fartøyet mitt. Til stor glede kunne jeg da observere at tiden der Sjøforsvarets kadetter har gått med distinksjoner tilhørende Luftforsvaret omsider er over. Dette er bra, og er et lite, men viktig steg på veien for å bygge identitetsfølelse og tilknytning til egen forsvarsgren.

Avslutningsvis vil jeg rette tre ord direkte til deg som er kadett i dag, og som fortviler over at ikke de «voksne» får fortgang i avklaringer som er helt essensielle for at du skal kunne gjøre jobben din - avklaringer som er helt essensielle for at du skal kunne bruke all ledig tid på å gjøre det du er satt på krigsskolen for.

Ordene er enkle, og kommer med håp for fremtiden: det blir bedre. Virkeligheten på den andre siden av murene er bra, og avdelingene gleder seg stort til dere alle er uteksaminert. Hadde avdelingene fått valgt selv, skulle du helst ha møtt opp til første arbeidsdag allerede. Så stort er nemlig behovet for deres kompetanse i Forsvaret anno 2020. Ved stormens ende er himmelen gyllen, synger de i hymnen til favorittlaget mitt i fotball. Dette er så absolutt gjeldene for Forsvaret. Jeg velger å gjøre deg kjent med dette nå i håp om at det kan bidra til å gi deg motivasjon. For selv om trøsten i dette muligens er mager, kan det bidra til at du fortsetter å holde motet oppe, mens de «voksne» stabene der ute fortsetter med sine ventespill, og fortsetter å oppføre seg som alt annet enn nettopp dét; voksne.

«And now my watch has ended».

Eirik Østby
Avtroppet leder, KAFO LS

Boliglån fra
2.34 %

Så enkelt kan du få en romsligere hverdag!

Som medlem i BFO og YS får du superlav rente på boliglån, faktisk en av markedets aller beste.

Har du sjekket hvor mange tusen du kan spare på å flytte boliglånet ditt?

Søk på gjensidigebank.no – så ordner banken resten for deg.

Priseks. på boliglån inntil 50 % av verdigrunnlag, nom. rente 2,34 %, eff. rente 2,42 %, 2 mill., o/25 år, totalt: 2.658.610,-.
Gjelder for medlemmer i YS som bruker banken aktivt. prisen er pr. 24.09.2019 for nye lån og kan bli endret

Pensjon

Pensjonsforhandlingene pågår i det skjulte. Det virker som om staten holder sine kort tett inn til brystet lengst mulig. Det er ikke uvanlig i slike forhandlinger. Rapporten partene var lovet den 1/10 er fortsatt ikke kommet og forhandlingene starter 10/10. Det er planlagt med 4 møter i oktober.

AV FORHANDLINGSLEDERNE GRETHE BERGERSEN OG RAGNAR DAHL

I løpet av sommer/høst har vi hatt to informasjonsmøter med YS, begge møtene har gitt inntrykk av at partene er usikre på omfang og konsekvenser. Det synes som om regjeringen har satt en økonomisk ramme, en ramme vi er ukjent med så langt. I pensjonsavtalen fremgår det at hensikten med forhandlingene er å tilpasse seg ny pensjonsreform og påslagsmodellen i NAV.

Kostnadene skal ikke øke ifh til dagens system og i det legger vi at den enkelte ikke skal tape pensjon ved overgang til ny ordning. Det er det faktum at vi lever lengre og at oppspart pensjon må fordeles på flere år, som gjør det nødvendig å se på særalderspensjon.

Pr 31.desember 2019 blir alle som er født i 1964 og senere sagt opp pensjonsmessig på den gamle ordningen og innplassert i ny påslagsordning fra 1.januar 2020. Det du har opparbeidet deg i pensjon tom 31.desember 2019 blir omgjort til en oppsatt pensjon og denne kan du ta ut fleksibelt fra fylte 62 år. Opptjeningstiden i SPK kan øke fra 30 til maks 40 år.

I dette bildet kan det være at noen taper fordi opptjente rettigheter kan bli redusert med ca ¼. Konsekvensene er størst for de yngste årskullene. BFO forutsetter at det blir forhandlet frem kort- og langsiktige overgangsordninger som ivaretar uheldige konsekvenser av ordningen.

Hvordan pensjonsformlene vil se ut, vet vi ikke, da rapport mangler og det eneste vi har sett er grafer som gir dårlig informasjon om de langsiktige virkningene for den enkelte. OK, vi ser prosentene, men hva som ligger bak, formler mv er ikke oppgitt.

Vi har fått mange spørsmål om hva status er ifh til pensjonsavtalen fra 3.mars og vi vil i denne utgaven beskrive avtalen, som grunnlag for en større artikkel i desemberutgaven - da beskrives ordningen som blir gjeldende for de som er født i 1964 og senere.

PENSJONSAVTALEN AV 3.MARS 2018

BFO har så langt beregnet pensjon for om lag 150 medlemmer i BFO. Torsdag 10/10 hadde vi siste møte ifh til regnearket som tar for seg pensjon for de som er født i 1962 eller før. Regnearket blir lagt ut som en APP på våre hjemmesider, så snart utvikler er ferdig. YS Stat har meldt sin interesse for å bli med på dette arbeidet. Så snart forhandlingene om ny særalderspensjon er ferdig starter vi med pensjonskalkulatoren for årskull 1964 og senere.

Frem til vi kjenner forhandlingsresultatet av særalderspensjon, kan vi kun gi en prognose for de som er født i 1964 og senere. De som er født i 1963 har fått videreført brutto-ordningen frem til fylte 67 år. Hva som skjer fra da av, blir et resultat av pågående forhandlinger.

NEDENFOR FINNER DU REPETISJON FRA TIDLIGERE ARTIKLER

FOLKETRYGDEN

Folketrygden ligger i bunn for alle som betaler skatt i Norge. Opptjeningstiden er 40 år i den gamle ordningen, men i ny ordningen gjelder all opptjening pr år for årene 13-75 år. Du bygger opp en pensjonsbeholdning på 18.1 % av all inntekt opp til 7.1 G (dvs kr 708 992.-) Denne kan tas ut fleksibelt fra fylte 62 år, ved at beholdningen deles på delingstallet som du finner ved å Google delingstall. Delingstallene finner du også på NAVs hjemmesider. Delingstall er et uttrykk for hvor lenge du lever og fastsettes det året du fyller 61 år, delingstallet blir mindre desto eldre du er.

Er eksempelvis pensjonsbeholdningen din på kr 3.5 million (gå inn på nav.no – din pensjon, der står pensjonsbeholdningen din) og finn delingstallet for ditt årskull og måned. Husk at måned 0 er den måneden du har bursdag.

I eksemplet er delingstallet 20.21, da blir den fleksible alderspensjonen fra fylte 62 år kr 173 184.- (denne pensjonen er derved levealdersjustert og den beholder du livet ut). Venter du med å ta ut pensjonen i 2 år går delingstallet ned til 18.6 og pensjonsbeholdningen er økt til 3.8 mill. Da vil den årlige fleksible alderspensjonen bli kr 204 301.- Venter du til du fyller 67 år er beholdningen kanskje på kr 4.2 mill. og delingstallet 15.9, da blir pensjonen kr 264 151.- pr år.

Kort sagt, med økende alder blir delingstallet mindre, dersom du fortsetter å jobbe øker pensjonsbeholdningen med ny opptjening pluss lønnsregulering. Lavt delingstall: høy pensjonsbeholdning = høy pensjon som beholdes livet ut.

OPPSATT PENSJON FRA 31.DESEMBER 2019

31.desember 2019 blir alle som er født i 1964 pensjonsmessig sagt opp. Dvs at opptjeningstiden kan øke fra 30 år til maksimum 40 år. Det avhenger av hvor mange år du har jobbet og hvor lang tid du har til aldersgrensen på 60 år.

Eksempel: Alle som fyller 50 år 1.januar 2020 vil få øket opptjeningstiden fra 30 til 40 år fordi du har 10 år igjen til aldersgrensen for stillingen (60 år). Fyller du 52 år 1.januar 2020 bli opptjeningstiden 30 + 8, dvs 38 år. Telleren er antall år du har innbetalt pensjonsinnskudd til SPK, normalt det året du var ferdig på befalsskolen og fikk din første lønn.

Eksempel, du er født i 1970 (blir 50 1.jan 2020). Du var ferdig på befalsskolen og fikk din første lønn juli 1990. Dvs at din opptjening starter da og er ferdig 31.

desember 2019, dvs 29 år og 6 mnd. Dvs at pensjonsgrunnlaget ditt pr 31. des 2019 blir 29.6 år delt på 40.

Hadde du sluttet i Forsvaret for aldersgrensen ville denne opptjeningstiden bli avrundet til 30 år, men du går over på påslagsmodellen fra 1.januar 2020 og derved brukes faktisk opptjeningstid i antall år og mnd. Er mitt pensjonsgrunnlag i desember kr 500 000.- blir den oppsatte pensjon som følger:

kr 500 000.- x 29 år 6/12 (gjør om til mnd, dvs 354 mnd) delt på 40 år (dvs 480 mnd)= kr 368 750.- Din oppsatte pensjon er 66 % av dette, dvs kr 243 375.- Denne pensjonen kan du ta ut fleksibelt fra fylte 62 år. Denne pensjonen blir levealdersjustert ved at du tar delingstallet fra uttakstidspunktet 21.26 og deler på 13.42, dette kalles et justeringstall og blir 1.584. Din levealdersjusterte oppsatte tjenestepensjon når du fyller 62 år er kr 243 375.- / 1.584 = 153 646.- Denne pensjonen beholder du livet ut.

TJENESTEPENSJON FRA 1.JANUAR 2020

Over folketrygden ligger tjenestepensjon. Her opptjenes kun pensjon ifh til det du opptjener pensjon på i Statens pensjonskasse i dag, dvs hovedlønn og evt faste variable avtalte pensjongivende tillegg (før så ble disse tilleggene begrenset av en nedre grense på 6400.- og et tak på kr 66 000).

Dette taket er fjernet og det betyr at de som har pensjongivende tillegg som går utover taket vil få dette medregnet fra 1.jan 2020. (Pt. du opparbeider deg ikke tjenestepensjon (særalderspensjon) fra ATF-tilleggene pt. men vi er i forhandlinger om dette i disse dager. Vår opplevelse er at arbeidsgiver ikke helt vil gi den ansatte den samme fordel som de har bevilget seg selv, gjennom lederlønn.

Hvordan tjenestepensjon blir for særalderspensjonisten er pt usikkert. Kan være at vi får en særalderspensjon som inkluderer tjenestepensjon, eller om denne er innbakt i særtillegget. Dersom vi omfattes har vi laget et eksempel nedenfor:

Du opparbeider deg 5.7 % på all pensjongivende inntekt til SPK opp til kr 708 992.- og deretter 23.8 % av inntekt i rommet 7.1 G til 12 G, dvs kr 708 992.- til 1 198 296.- Det du tjener opp, blirsatt inn i pensjonsbeholdning.

AVTALEFESTET PENSJON

AFP beregnet pensjon er en del av avtalen som ble inngått 3.mars 2018. Den er egentlig myntet på sivile, men det er ingen hemmelighet at Forsvarsdepartementet lukter på en annen særaldersgrense (for eksempel 62 år og oppover, mens de som er i operative avdelinger har en aldersgrense på 60 år). FD kan se for seg at særalderspensjon skjer ved overgang til AFP og så et særalderstillegg på toppen, fordi du plikter å fratre på en bestemt aldersgrense.

AFP utgjør 4.21 % av all inntekt opp til 7.1 G (dvs kr 708 991.-). Har du akkurat 7.1 G i inntekt vil følgende settes inn på din pensjonsbeholdning for AFP kr 708 991.- x 4.21 % = 29 849.-).

AFP pensjonen vil bli levealdersjustert med delingstall på uttakstidspunktet som beskrevet under tjenestepensjon før 31.desember 2019.

BFO har liten tro på at særalderspensjonisten vil bli omfattet av en slik løsning. Dette fordi vi må gå av ved fylte 60 år, mens AFP-pensjonisten kan velge å gå av på 62 år. Vi vil motsette oss en AFP-løsning, da vi opplever dette som en betydelig forringelse av dagens ordning.

SÆRALDERSPENSJON.

Pensjonsavtalen fra 3.mars 2018 sier at de som har 10 år eller mer igjen regnet fra 1.januar 2020 til pensjonsalder skal ha tilnærmet samme pensjonsnivå som i dag. De som har 10 år eller mindre igjen skal sikres ordninger som gjør at de ikke kommer dårligere ut enn hvis dagens regler, inkl 85-års regelen videreføres. Arbeidet for å få disse ordningen på plass skal være ferdig i november 2019 slik at det kan skal ha virkning for alle fra 1.januar 2020.

Avtalen sier at det kan være ulike regler for ulike årskull og hensikten med det er at en som går av på 60 år må ha en høyere opptjening av pensjon enn en som jobber til han er 67 år fordi han har 7 års lengre pensjonsopptjeningstid. Dvs at vi må ha egne formler for hvert årskull inntil vi kommer til det årskullet hvor forholdet mellom tid til pensjon og opptjening utliknes (dvs gir tilnærmet samme pensjonsnivå som i dag).

Partene har hatt et par møter og det er ikke til å legge skjul på at BFO synes fremdriften er liten. Involveringen er for dårlig etter vårt syn, men BFO er ivaretatt da leder BFO Jens Jahren også er 1.nestleder YS Stat.

Avtalen sier og er bekreftet av ASD at man skal se på formler og mulighetsrom fram til 1.10 og så utvikle kort og langsiktige overgangsordninger innen 1.11 Statusen så langt er at rapporten som var lovet pr 1/10 enda ikke er kommet. Første møte er 10/10 og det avholdes 4 møter i oktober. For BFO er det uklart når man skal behandle kort og langsiktige overgangsregler. Særaldersgrenser

Enighet om at dette skal behandles når offentlig tjenestepensjon er ferdig behandlet 2020/21 Nå har Forsvarsdepartementet brukt millioner av kroner for å få FFI til å utrede forskjellige forhold rundt særaldersgrenser på 60 år. FD mener det er store summer å spare på å heve aldersgrensen. BFO er mer opptatt av pensjonsnivå enn av pensjonsalderen.

FFI og FD ønsker en ting, som er en gedigen selvmotsigelse ifh til Forsvarets behov. I perioden 2000-2005 brukte Forsvaret 6 mrd kr for å redusere gjennomsnittsalderen i Forsvaret, vi var blitt for mange eldre ifh til hva strukturen og operative forhold krevde. Nå går FD motsatt vei og de mener at man kan kutte i bunn, når flere må stå lengre. Den øvelsen er vi glad for skal tas mellom partene i Staten og ikke med FD alene. Leder BFO Jens B Jahren forsvarte BFOs standpunkt i

Dagsnytt 18 og ett av hans spørsmål var, hvorfor bekymrer FFI seg for aldersgrensen på 60 år, når vi har over 3000 befall som må slutte på 35 år, de burde jo ta tak i ungdommens tilsetnings- og pensjonsutfordringer

Det blir feil når FFI går ut og spør 1000 befall som allerede har sluttet om aldersgrensen burde heves i Forsvaret. De som slutte på 57 år og mente at ståtiden burde økes, bør være flau – hvorfor sto de ikke til 60 år da?

I desemberutgaven beskriver vi ordningen for de som er født i 1964 og senere.

Soldater fra NORTU 5 (Norwegian Task Unit) trener på å evakuere sårede med et amerikansk Blackhawk-helikopter, i Al-Assad, Irak. Foto: Forsvaret

Forsvarsmuseets Venner på historisk tur med Skibladner

I sommer arrangerte Forsvarsmuseets Venner med primus motor Tore Erik Viker sin årlige historiske tur med Skibladner. Bussen gikk fra Akershus festning, og til Skibladner-brygga på Eidsvold. Noen valgte å kjøre egen bil

Skibladner som er charteret for denne turen, kastet loss klokken 11:00, og der ble reisefølget møtt av ingen ringere enn tidligere forsvarssjef Harald Sunde. Han er som kjent svært historieinteressert, og spesielt i krigshistorie. Han grep mikrofonen og fortalte om kampene fra Eidsvold til Lundehøgda (Nord Moelv) i 1940, imens Skibladner dampet i vei. Turen gikk opp Vormo til Minnesund, passerte Morskogen, Strandlykkja, Tangen, Stanglandet, Hamar over Mjøsa til Nes-sundet, Gjøvik og Moelv.

Etter Hamar ble det middag med laks og jordbær, og utover dagen kunne deltagerne besøke kiosken hvor man får kjøpt mineralvann, kaffe, øl og vin. Med en opplagt Harald Sunde som historieforteller, ankom de Moelv ved tretiden, der bussene ventet, for transport til museet som Harald Sunde har etablert i Moelv. Der ble det ytterlige historiepåfyll og omvisning blant en rekke krigsmateriell som Sunde har samlet. Etter en hyggelig og interessant dag, gikk bussen tilbake til Oslo, med ankomst festningsplassen klokken 17:00.

En slik tur vil bli arrangert også i 2020, om mange nok viser interesse. Prisen er 1.150 kroner, og det dekker bussturen, båtturen, middagen og foredragsholderen. Vil du vite mer, så kontakt daglig leder Forsvarsmuseets Venner Tore Erik Viker på toreerik.viker@ifs.mil.no eller på mobil: 950 68 505.

Harald Sunde i godt driv på dekket av Skibladner.

Harald Sunde har samlet mye historisk materiell, og fått en del av lokalmiljøet, til sitt museum.

Hva må til for å utløse NATOs Artikkel 5?

«ÉN FOR ALLE – ALLE FOR ÉN»

Fredag den 13. september arrangerte Den Norske Atlanterhavskomiteen et foredrag/seminar med dette spennende temaet. Der deltok forsker Asle Toje, Chief Strategist Jacek Kugler og Strategist Khaled Eid – de to siste fra Acertas Analytics. Det er nemlig gjort en stor studie rundt artikkel 5, om hva som skal til for å utløse den, om konsensus for å få utløst den, og hvilke land i NATO som eventuelt vegrer seg, hvis eksempelvis Norge overraskende skulle bli angrepet. Vi fikk vite resultatene av studien og metodikken de har jobbet etter. Rapporten er basert på Senturio-modellen, som benyttes av en rekke etterretningsorganisasjoner, samt av det amerikanske utenriksdepartementet og forsvarsdepartementet. Analysen er satt sammen av Asle Toje og det amerikanske analyseselskapet Acertas Analytics.

Flere scenarioer og parametere er lastet inn i dataprogrammet, slik som risk, konsensus, hva med NATO-partnere som Sverige og Finland? Hva hvis Svalbard blir angrepet? Hvor stort tap må Norge ta, før vi får alliert hjelp? Hvor raskt kan vi få hjelp, og hvor mye? Hva med et massivt cyberangrep mot Norge? Hva med asymmetrisk krigføring/angrep slik Russland gjorde i Ukraina? Hvordan kan diplomatiet spille en rolle?

Vi fikk se flere simuleringsmodeller, men det er umulig å beskrive de alle i denne korte spalten. Det som imidlertid kan nevnes som interessant, var kommentarer rundt det fakta at NATO forandrer seg, og at USA ikke lenger styrer NATO slik de tidligere har gjort. Et eksempel på det, er Tyrkia, som nå kjøpte Russisk luftvern. Det ble også debattert om Tyrkia og Ungarn kan være «jokere» i forhold til konsensus om rundt iverksetting av Artikkel 5.

Det som kunne synes som en konklusjon, er at vi ikke skal ta for gitt at alliert hjelp kommer så rask og med den størrelsen vi tror. Tyrkia, Ungarn og eventuelt andre land kan forsinke en Artikkel 5-avgjørelse. Vi må også regne med å ta store tap av egne styrker før vi mottar alliert hjelp.

Einar Holst Clausen

Forsvarets Ledelseskonsferanse

Officersbladet var på plass under Forsvarets lederkonferanse på Akershus festning medio september. Konferansen arrangeres av Forsvarets høgskole/Stabsskolen.

Sjef FOH generalløytnant Rune Jakobsen holdt åpningsforedraget. Han tok for seg den historiske utviklingen av ledelse i Forsvaret. Generalløytnant Tønne Huitfeldt og Hjalmar I. Sunde ble nevnt (UD 3-1) som de som startet utviklingen av et mer moderne lederskap i Forsvaret. Et oppdragsbasert lederskap. Han var klar når han sa at vi selvfølgelig kan bli bedre på ledelse. «Det er en sjefs klare ansvar å utdanne gode ledere!»

Flere næringslivsledere holdt innlegg om lederskap i dagens konsern og bedrifter. Stein Erik Nodeland, tidligere sjef Luftforsvaret, nå en av sjefene på NAMMO, kunne eksempelvis fortelle om Forsvaret som god erfaringsbase for lederskap, men at det stilles minst like store krav til ledelse, planlegging og hastighet på avgjørelser i det sivile næringsliv.

Professor Jan Ketil Arnulf, Handelshøyskolen BI holdt innlegget «Norges beste leder – uavhengig av kontekst?» Kjapp i kjeften og med en god porsjon humor, gjorde han historiske sammenligninger med sagnomsuste elskede og hatede ledere opp gjennom tidene, til latter og provokasjon. Noe som sikkert bidro til en enda bedre avsluttende paneldebatt. Det kom også frem i løpet av dagen at det i børsnoterte selskaper i Norge i dag, ikke er en eneste leder med forsvarsbakgrunn. Det er for øvrig mange ledere med forsvarsbakgrunn i ikke børsnoterte selskaper/bedrifter i Norge i dag. Utdanner Forsvaret fortsatt gode ledere? Helt kart!

Nok et vel gjennomført arrangement av Forsvarets Høgskole/Stabsskolen!

Einar Holst Clausen

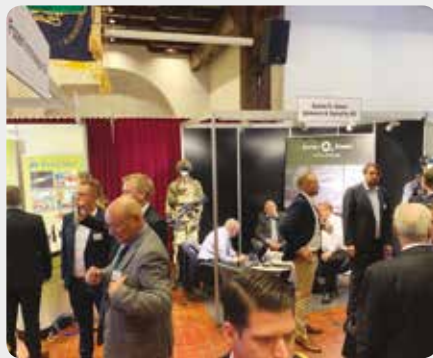
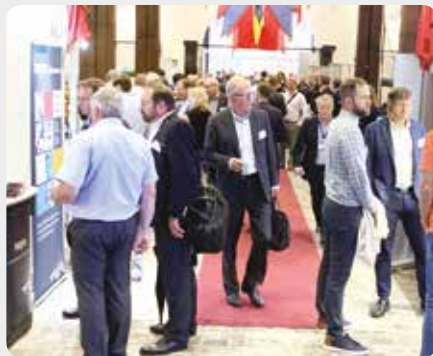
Forsvars- og sikkerhetsmesse på Akershus festning

Det er FSi (Forsvars- og Sikkerhetsindustriens forening) som årlig arrangerer denne messen, der de fleste leverandører til Forsvaret deltar. En møteplass for slik industri, og et sted der representanter fra Forsvaret uformelt kan møte industrien, for gjensidig informasjonsutveksling.

Officersbladet besøkte FSi-messen, som blir stadig større, og derfor er lokalene i fanehallen og kanonhallen faktisk i minste laget. Alle de største er som vanlig på plass, slik som blant andre Kongsberg, NAMMO, Rheinmetall, Thales og SAAB Technologies, men også en rekke mindre firmaer med spennende nisjeprodukter.

Det spenner altså fra SAAB/Boeings utvikling av flygende presisjonsbombe med en «range» på 150 kilometer, som kan skytes ut fra våre nå lagrede MLRS-plattformer, til firmaet TINEX, som blant annet produserer stridshansker i Dynema-materiale som er 100 % stikk- og kuttsikre. Det blir flere bedriftsbesøk og artikler i kommende utgave, om mye av det jeg så og fikk informasjon om på denne FSi-messen.

Einar Holst Clausen

Under et ridestevne på Lillestrøm på søndag, kom Officersbladet over et morsomt og kreativt hinder på feltet der hestene øver. F 16 flyet er formet ut fra en trestamme.

Nok en god Forsvarsmarkering på TV

Søndag den 18. august under sendingen til TV2 fra sykkelrittet «Arctic Race i Nord-Norge, fikk seerne et flott innslag fra Kystvakta, der Dag Otto Lauritzen var om bord på et Kystvaktfartøy. Om bord var også H M Kongens Gardes Drilltropp på akterdekket med drilloppvisning. Skipssjefen ble intervjuet og Dag Otto ble kastet over bord, og reddet av mannskapet fra fartøyet rib. Flott innslag, god reklame for Kystvakta og Forsvaret.

Tidligere i uken filmet TV2 også to gardister på toppen av Svolværgeita!

Einar Holst Clausen

Norbatt i Libanon

Borgerkrigen i Libanon blir gjerne forklart som et resultat av gradvis eskalerende gnisninger mellom religioner, folkeslag og politiske grupperinger. De interne konfliktene i et lite land i Midtøsten skulle få ringvirkninger også i norsk militærhistorie.

AV TROND SÆTRE

Til å begynne med fantes det en ganske klar front mellom en kristen høyreside, også kjent som falangistene, og en muslimsk, pro-palestinsk venstreside. En serie massakrer i hovedstaden Beirut i desember 1975 førte til at kristne og muslimske sivilister flyktet til sine «trygge soner» og gjorde Beirut til en delt by. Det førte også til at Fatah og PLO gikk inn i den libanesiske konflikten for fullt.

Myndighetene hadde mistet grepet, og de radikale fraksjonenes herjinger ble stadig mer brutale. Sommeren 1976 sendte Syria, under al-Assads regime, 12 000 soldater inn i Libanon for å kjempe mot palestinere og de venstrevridde. Kort tid før hadde Israel begynt å forsyne falangistene med våpen og militært utstyr, noe som førte til den litt spesielle situasjonen at Syria og Israel var på samme side i en konflikt.

Etter forhandlinger med den Arabiske Liga i oktober samme år ble det erklært en lunkn våpenhvile i det nå delte Libanon, med hovedsakelig syriske tropper som fredsbevarende styrker. Kampene blusset opp igjen tidlig i 1977, da alliansen mellom kristne militser og syriske tropper ble brutt under den såkalte Hundredagerskrigen, og sistnevnte måtte trekke seg ut av øst-Beirut.

Natt til 14. mars 1978 invaderte Israel Libanon som en respons på PLOs grenseangrep, noe som førte til at FN vedtok Resolusjon 425. Resolusjonen inneholdt et krav om at Israel umiddelbart skulle trekke styrkene sine ut av Sør-Libanon, og et vedtak om å opprette en fredsbevarende FN-styrke i Libanon – UNIFIL (United Nations Interim Force in Lebanon). FN hadde også tidligere under borgerkrigen vurdert å sende styrker inn i Libanon.

22. mars svarte Norge, som første nasjon, ja til en forespørsel om å stille FN-beredskapsbataljonen sin til disposisjon. I tillegg til en infanteribataljon ble den norske kontingenten etter hvert utvidet til også å omfatte en helikopteravdeling, et verkstedskompani og sanitetskompani.

Da den norske bataljonen ankom postene sine i Libanon i begynnelsen av april, sto israelerne på de samme stillingene som da framrykningen stoppet. Norbatt - den norske FN-bataljonen i Libanon - hadde en frontbredd på 15 kilometer, og måtte improvisere det meste under etableringen. Forlegninger ble opprettet i skjermte og utbombede bygninger, og mye av bataljonen levde på flyttfot de første to månedene, før stillingene ble stabilisert i og med Israels tilbaketrekning 13. juni. I sitt sted opprettet israelerne en sikkerhetssone under kontroll av deres allierte major Saad Haddad og militsen hans, Den Sør-libanesiske Armé, også kjent som DFF (De Facto

Forces). Nord for militsen sto UNIFIL, og nord for dem igjen sto PLO og deres allierte grupperinger. Det fantes ingen formell våpenhvileavtale, men FN-styrkene var invitert av libanesiske myndigheter, og verken PLO eller Israel hadde satt seg imot dette. Men frontene i borgerkrigen hadde blitt mer uoversiktlige, og det utviklet seg til en sektersk konflikt med et mylder av fraksjoner som sto imot hverandre. De fleste av disse hadde aldri anerkjent UNIFILs nærvær, og ville ikke nødvendigvis behandle bataljonen som en nøytral part.

De første trefningene hvor norske styrker måtte skyte på motstandere, involverte palestinere som mente at det var visse deler av bataljonens operasjonsområde de hadde adgang til. Den 9. mai 1978 kunne bataljonens krigsdagbok melde at PLO-styrker hadde gått i stilling på høydene over den kristne landsbyen Kaukaba. Litt over 11 begynte de å skyte mot bataljonen. Da en norsk fenrik ble lettere såret, ga troppssjefen ordre om å besvare ilden. Angrepet stanset, og skytingen opphørte etter en time. «Det presiseres at troppen ikke åpnet ild før alle forsøk på avvising med fredelige midler var forsøkt», understrektes det i krigsdagboken. Bestemmelsen om bare å skyte i selvforsvar ble strengt overholdt.

22. juni måtte de norske styrkene igjen skyte i selvforsvar etter at to uniformerte og bevæpnede palestinere ble anholdt på bataljonens operasjonsområde. Dette førte til at det fra palestinsk hold ikke bare ble skutt på de norske stillingene, men også brukt raketter. Situasjonen ble ytterligere komplisert av at DFF skjøt på palestinerne med artilleri. I begge tilfeller ble det i ettertid sagt fra palestinsk side at angrepene var utført av

grupper som PLO ikke hadde full kontroll over, og PLOs ledelse beklager hendelsene.

I 1982 invaderte Israel igjen Sør-Libanon i 1982, i et forsøk på å drive PLO ut av landet. FN-styrkene kunne ikke hindre en ny okkupasjon når de verken hadde mandat eller nok våpen til det. I samband med invasjonen ønsket Haddad fri adgang til UNIFILs områder. Denne forespørselen fikk han et klart nei på, og Norbatt fikk i oppgave å hindre fri ferdsel for DFF. Haddad svarte med å presse den lokale sivilbefolkningen til å hjelpe DFF med en aksjon mot FN-soldatene. Mest kritisk var det at DFF greide å stenge H-5, en sjekkpost som kontrollerte all trafikk inn og ut av Norbatts ansvarsområde, og dermed isolere den norske bataljonen. Denne fastlåste situasjonen løste seg først i november samme år, etter diplomatiske forhandlinger med Israel.

Den nye situasjonen var uansett permanent. Fra 1982 til år 2000 var UNIFIL omsluttet av israelskokkuperte områder, og fungerte i praksis som en observatørstyrke i forhold til disse. Israel trakk først sine styrker ut i år 2000, og tross i de sekterske skillelinjene, har Libanon unngått en ny borgerkrig. Med unntak av Israels krig mot Hizbollah-bevegelsen i 2006 har landet vært relativt stabilt.

De norske FN-soldatene trakk seg ut av området i 1998, og overlot ansvaret til den indiske bataljonen. Nordmennene kunne da se tilbake på militære tap var som relativt små med tanke på bataljonens langvarige tilstedeværelse. 21 soldater mistet livet, men bare 4 av disse ble drept i direkte strid. Resten døde i ulykker eller av sykdom.

De første artilleri- vognene er nå overlevert!

K-9 «Thunder».

AV EINAR HOLST CLAUSEN
FOTO: FMS

Under en seremoni i Changwon i Sør-Korea, hos leverandøren Hanwha Defence den 19. september, overtok Forsvarsmateriell (FMA) de to første artilleriskytene K9 og et ammunisjonskjøretøy K10. Det var direktør i FMA Mette Sørfonden og sjef FMA/Landkapasiteter, brigader Morten Eggen som ledet den store norske delegasjonen.

Skytsene vil i løpet av noen dager bli lastet ombord på skip, og vil komme til Norge utpå høsten, og vil etter planen bli vist frem på Setermoen (K9 og K10) og på Rena (K9) under «St Barabara». Totalt 24 skyts (K9) og 6 ammo-kjøretøy (K10) vil leveres til Hæren de kommende årene. Etter ankomst, vil de gjennomgå en serie tester samt benyttes til opplæring av personell i Hæren.

Dette prosjektet har vist at man kan gjennomføre komplekse anskaffelser på en hurtig og smidig måte. Hanwha har levert på tid! Offisersbladets kilde oberst Thomas Bech sender en spesiell takk til Nils Inge Træen og hans team i FMA, samt mange involverte i Hæren. Angående info om utstilling av vogner til St Barbara, så er det hentet fra fra andre kilder.

K-10 ammovogn.

Snoren klippes i fellesskap.

Slaget om Shanghai – starten på 2. verdenskrig

Dette mener den danske Asia-korrespondenten Peter Harmsen som blant annet har skrevet boken «Døden ved Yangtze-floden – slaget om Shanghai, 1937». Han hevder at det er noe vilkårlig at forskerne tradisjonelt har valgt 1. september 1939 som startskuddet for den globale konflikten. Kina og Japan hadde allerede da kjempet mot hverandre i en krig som i omfang og voldsomhet fullt var på høyde med de innledende kamphandlingene i Europa. Store deler av byen ble forvandlet til en ruinhaug og tusenvis av sivile ble drept.

Japanerne møtte hard motstand. Kineserne var tallmessig overlegne, mens japanerne hadde et stort teknologisk forsprang både når det gjelder antall fly, stridsvogner og marinefartøy. De kinesiske tapstallene var store, over 187200 mot japanernes 18800. En japansk knipe-tangmanøver fra 23. august til 26. november avgjorde slaget.

Et pakkhus hvor en side lå inntil den internasjonale bydelen, ble under kampene omdannet av de kinesiske forsvarerne til en festning. Her holdt 451 soldater stand og fikk tilnavnet «Den fortapte bataljon». Evakuerte sårede soldater herfra fikk beskjed om å fortelle at antallet var 800 mann, og slik oppstod legenden om «De 800 heltene fra Shanghai». Ved et mirakel unnslopp 355 soldater i ly av nattet mørket den 30. oktober, fører enn 100 soldater døde i pakkhuset. Den kinesiske filmen Ba Bai (De åtte hundre) handler om disse heltene. Det har tatt ti år å lage filmen, men den vil neppe på en stund bli vist på kinesiske kinoer. For heltene i Ba Bai var nemlig soldater fra det kinesiske nasjonalistpartiet under ledelse av Chiang Kai-shek og ikke Maos kommunistparti. Dette er tydeligvis et problem i dagens Folkerepublikk. Det kan selvsagt heller ikke tolereres at Republikken Kinas flagg – som i dag brukes på Taiwan – blir vist. Krigsfilmene kostet det 680 millioner å lage.

Kilder: Aftenposten 28.06.2019, Historiebladet nr 7/2019.

Nils Tore Gjerde

Fra hest til hestekrefter!

Panserkavaleriet 75 år, ble feiret og markert på Trandum lørdag den 24. august. Norsk panserhistorie går tilbake til 1944 i England, da Norwegian Independent Reconnaissance Squadron ble opprettet. De hadde pansrede kjøretøyer, og de kom til Norge i 1945 og etablerte seg på Trandum.

Man var heldig med været denne gang, og folk strømmet til for å se på så vel gammelt som nytt materiell, og da helst pansrede kjøretøyer, stridsvogner, kanoner, motorsykler, bergningsvogner med mere. Hæren og HV markerte seg med stand og info i tillegg til nytt materiell. Historisk Militære Kjøretøyers Forening og deres medlemmer hadde svært mange veterankjøretøyer på plass på Trandum denne dagen.

Arrangører var Historiske Militære Kjøretøyers Forening, Panservenner og Stiftelsen Trandum, i samarbeid med Forsvaret, Hæren, HV og Forsvarsmuseet. Samarbeidspartnere og bidragsytere var TMBN, FKL, HMKG, FLO, FSK, HV-02 UTR-ESK, Veteran møter veteran og NMKF. Tiliggende kommuner støttet også arrangementet.

En flott dag i Trandum leir.

Einar Holst Clausen

Veteranen M-42.

Willysjeep slik engelske SOF styrker brukte i Afrika 2. verdenskrig.

Kavaleriets nye bergningsvogn (på LEO 2 chassis).

Det myldret av folk på Trandum under «Panserfest».

Hæren i dag og i fremtiden

del 1

De siste tiårene har Hærens blitt stadig mindre, og sliter i dag med en for liten personellstruktur, aldrende materiell og manglende materiell.

Forsvarets operative ledelse har nå gått ut og sagt at Hæren ikke er i stand til å forsvare våre landområder inntil vi mottar alliert hjelp.

AV EINAR HOLST CLAUSEN

TROEN PÅ BEDRE TIDER

Offisersbladet besøkte Troms i midten av september, fikk en hel dag i Panserbataljonen på Setermoen, og hadde i løpet av oppholdet samtaler med både bataljonssjefen og sjefsersjanten. Under oppholdet i Troms fikk vi også en samtale med sjef Hæren og sjef Brigade Nord, som begge har tilholdssted på Bardufoss. Til tross for de materiell-struktur- og personellmessige manglene som Hæren har på ulike nivåer, hersker det i Hærens ledelse en helt tydelig tro på en videreutvikling og styrking av Hæren. Vi satt igjen med et inntrykk av innsatsvilje for å nå de mål som settes. For de første artillerivognene er de facto på vei til Norge, de første luftvern-systemene blir snart levert og det er gitt signaler om at perso-

nellstrukturen skal økes. Så da gjenstår det bare å håpe at Hæren i nær fremtid får tilstrekkelig antall nye stridsvogner og helikoptre, i tillegg til budsjettøkning fulle ammunisjons- og beredskapslagre.

PÅ BESØK I PANSER-BATALJONEN

Opprettet på Setermoen i 1987, og har i dag en struktur med vernepliktige, befal og vervede. Det er ingen hemmelighet at de ønsker seg en større andel vervede, for å øke beredskapen ytterligere. Hovedvåpenet er Leopard 2 A4 stridsvogn, i tillegg til CV 9030N. Panserbataljonen blir med sin store ildkraft og mobilitet ofte kalt Hærens «knyttneve». Logoen er et minkhode på gul bunn, og det slående slagordet «Bitit fyrst» (slå først).

Bataljonen er organisert med en *bataljonsstab*,

kavallerieskadronen/Esk 5 (opplæring - bataljonens øyne og ører, oppsatt med CV9030N, med en pansret oppklarings-tropp, patruljetropp m/ skarpskyttere og sensortropp m/små MUAS. *Stridsvognseskadronen/ESK 2* (LEO 2 A4. Står for all opplæring på stridsvogn), *Stormeskadron 3 og 4* (CV9030N. Står for opplæring på CV9030N. Kan gjøre en rekke oppgaver – høyintensiv krigføring) og *Kampstøtte-eskadron 6* (den største eskadronen med sin kommandoplasstropp, sanitetstropp, bombekasterstropp og stridstren-tropp m/forsyning, reparasjon og berging. Meget viktig eskadron for stridsevne over tid. Er satt opp med flere utgaver av M-113, BV206, Scania P113, Scania P93. Nye CV90-vogner erstatter noen av M-113 (BK) og BV206 vognene.

To av Panserbataljonens CV9030-vogner under skarpskyting og opplæring av vognførere, skytter og vognkommandører i Blåtind øvings- og skytefelt.

Sjef Panserbataljonen oberstløytnant Bjørnar Bragstad på sitt kontor med dertil egnet bord duk.

SJEF PANSERBATALJONEN OBERSTLØYTNANT BJØRNAR BRAGSTAD

Oberstløytnant Bjørnar Bragstad er sammen med sin bataljons-sersjant Mats Randers og øvrig befal, satt til å lede Hærens «knytt-neve». Panserbataljonen har fått en meget kapabel leder i Bjørnar Bragstad, som har sin utdannelse fra Befalsskolen for Infanteriet i Trøndelag (BSIT), Krigsskolen (KS) og stabsskole ved US. Marine Corps (Master). Han har også solid tjenesteerfaring som instruktør ved BSIT og KS, tjeneste i Hærstaben, Forsvarsstaben, 2. Bn (tr.sjef), PanserBn (esk.sjef), TMBN (tr.sjef, kp sjef og nk Bn), i tillegg til diverse intops-tjeneste på Balkan og i Afghanistan.

UTDANNING OG STATUS

Bjørnar Bragstad tok seg god tid til Offisersbladet. I tillegg til å se hvordan rekruttene hadde det på avsluttende øvelse før «beret-løpet», fikk vi være med til Blåtind skytefelt for å overvære utdanning av nye vognkommandører og skarpskyting med noen av hans CV9030 vogner. Han har tydeligvis utdannet sine vognkommandører og skyttere godt. Panserbataljonen utdanner nemlig sine skyttere, vognførere og vognkommandører selv (henholdsvis 3-3-6 ukers grunnleggende kurs til å begynne med). Målene ble for øvrig truffet på alle salvene!

Bragstad kunne fortelle at skytter, vognfører og vognkommandør-kursene, kommer i tillegg til at bataljonen fag-utdanner sitt eget befal, samt har rekruttutdanningen for sine vernepliktige. Dette er ifølge Bragstad til tider krevende, spesielt i perioder der bataljonen har mange avgivelser til andre

avdelinger og/eller internasjonale operasjoner. Vi har heldigvis lang stå-tid blant våre vervede, noe som gjør at vi får bedre kvalitet på våre instruktører, sa han. Bragstad har i den anledning et stort fokus på å beholde personell. For all utdanning, spesielt fagutdanning, kreves mange instruktører med erfaring og spisskompetanse. Derfor er denne type ansatte kritisk kompetanse for bataljonen.

På ønskelisten står også mer ammunisjon til øving, samt bedre mobilitet/forflytningskapasitet for sitt tunge materiell. Det vil si tilgang på flere lastevogner når stridsvognene og CV 90'ene skal forflyttes raskt over større strekninger. Videre så er Panserbataljonssjefen bekymret over delesituasjonen til stridsvogn, noe som til tider gjør det utfordrende å opprettholde nok operative stridsvogner. Dagens situasjon kan føre til at han mister stridsvogns-kompetanse i perioden frem til Hæren og bataljonen mottar nye stridsvogner. Videre er det ønskelig å få på plass en stridsvogns-simulator.

Bataljons-sersjant Mats Randers bekrefter bataljonssjefens uttalelser, og sier i tillegg at de ønsker seg en større andel vervede i bataljonen. Det er som Mats Randers sier, en fordel å ha personell i viktige posisjoner over tid, i stillinger det tar lang tid å utdanne personellet og å bli gode på. Det øker kvalitet og operativ evne i bataljonen. Raders ønsker også å få synliggjort og gjort videreutdannings- og bonusordninger bedre for de vervede/OR-personellet, i et beholderperspektiv.

Bataljonssjef Bjørnar Bragstad snakker med sine soldater som er ute på rekruttperiodens avslutningsøvelse.

Bataljonssersjant i Panserbataljonen Mats Randers.

SJEF HÆREN GENERALMAJOR EIRIK KRISTOFFERSEN

Eirik Kristoffersen har lang fartstid fra Forsvarets Spesialstyrker, har tjenestegjort ved Forsvarets Operative Hovedkvarter (FOH), og kom fra stillingen som sjef for Heimevernet, når han i september tiltrådte som sjef Hæren. Før vi kom inn på fagpraten om Hæren, ønsket han å fremheve at prosessen rundt Forsvarssjefens Fagmilitære Råd (FMR), har vært involverende, grundig og god, i både ledergruppen og i plangruppen som Forsvarssjefen har brukt under arbeidet med Langtidsplan for Forsvaret (LTP). Det har vært stor takhøyde underveis for innspill og korrigeringer i dette arbeidet, sa Kristoffersen.

KLAR TIL STRID – MED FØLGENDE MANGLER

Hærsjefens hovedfokus nå, er å få den Hæren vi har i dag til å virke så godt som mulig. Etter noen uker som sjef, ser Kristoffersen at det er enkelte ting som kan korrigeres, effektiviseres og forbedres. Han er tydelig på at Hæren til enhver tid skal være «Klar til strid - med følgende mangler».

Å være tydelig på hva Hæren mangler, gjør det lettere for Regjeringen og Stortinget å prioritere ressurser til Hæren. Kristoffersen prioritering er en videre oppbygging av Finnmark Landforsvar (FLF), Garnisonen i Sør-Varanger (GSV) med jegerkompaniet og Kavaleribataljonen på GP, eller Porsangerbataljonen som liker å kalle den. Deretter ønsker han å prioritere en styrking av Brigade Nord.

NY STYRINGSSTRUKTUR I HÆREN

Han ønsker videre å se på en ny styringsstruktur i Hæren med opprettelsen av en Brigade Sør- struktur, som i en begynnelse har i seg avdelinger som eksempelvis HMKG og Forsvarets militærpolitivdelinger, og som får sin egen sjef. Det vil ikke være en full brigade, men i oppstarten i alle fall en overbygning, sa Kristoffersen. På den måten slipper han å styre direkte ned til enkeltavdelingene i

Sør-Norge. Han ønsker en kommandolinje kun inn mot sjef Brigade Nord, sjef FLF og sjef Brigade Sør. Han ønsker også en mer samlet Hærstab på Bardufoss, og ikke på flere plasser i landet slik som i dag. Han vil med andre ord ha en samlet generalstab rundt seg, men ønsker samtidig å styrke Hærens Våpenskole på Rena, som representerer et meget viktig fagmiljø i Hæren.

NOEN UTFORDRINGER

Kristoffersen er klar over utfordringene på GP, der det må investeres over halvannen milliard kroner i boliger, pendlerbolig/hybel og kontor og lagerfasiliteter. Her må vi finne raske løsninger og mange nok entreprenører for å løse dette så raskt som mulig. Her må vi sammen med Forsvarsbygg se på enklere og mer fleksible måter å gjøre dette på, mener han. Her kom han også inn på det gode samarbeidet med organisasjonene, som et ledd i trepartssamarbeidet, som han mener er viktig for å ta gode avgjørelser med rask implementering. Pendlermulighetene for de som eksempelvis tjenestegjør på GP, er en utfordring på grunn av for få flyavganger og en svært høy pris. Dette har ikke Hæren noen løsning på, for dette ligger på politisk nivå.

EN STØRRE HÆR?

Når det gjelder en eventuell oppbemanning i personellstrukturen, så mener Kristoffersen at det vil kreve en rekke tiltak. Det vil kreve en viss interneffektivisering og avbyråkratisering, blant annet overføring av personell i støttevirksomhet til operativ virksomhet. Vi må også se på om noen oppgaver vi gjør i dag kan kuttes, eller gjøres annerledes. Operative sjefer bør gjøres mest mulig selvstendige, og de må få nok ressurser. Dessuten må utdanningsvolumet på Krigsskolen økes kraftig, mener Kristoffersen. Vi trenger flere befalingsmenn og kvinner allerede i dag, bare å dekke opp for det han kaller funksjonelt fravær, slik som avgivelser, deltagelse i intops, eller ferie og avspasering. Sjef Hæren ønsker seg, og lanserte som sjef Heimevernet begrepet «kortreiste soldater», og med det mener han

Sjef Hæren i samtale med Offisersbladet på sitt kontor på Bardufoss.

at Forsvaret må kalle inn soldater til tjeneste ved avdelinger i landsdelen de bor. Bonusen med dette er at de har god lokalkunnskap, raskere oppmøte på beredskap, samt kortere og rimeligere permreiser, og kanskje bedre mulighet for å rekruttere de inn i OR-søylen.

MATERIELL OG PERSONELL

Kristoffersen har tidligere tallfestet sine ønsker om 84 nye stridsvogner i tillegg til å oppgradere de 36 LEO II stridsvognene Hæren allerede har. Dersom Brigade Sør skal realiseres må også antall vernepliktige økes. For å dekke både Hærens styrkestruktur og Heimevernet kan dette bety 3-4.000 flere vernepliktige soldater. Hæren får snart nytt artilleri, de første vognene kommer til Norge i begynnelsen av desember. Behovet for nye helikoptre i støtte til Hæren var han også veldig klar på. Under samtalen la han også til at Hærens fremtidige langtrekkende luftvern skal opereres av Hærens eget personell i Artilleribataljonen. Hæren skal styrke evnen til ildledelse med egne utdannede taktiske ildledere/operatører.

Utvikling av fellesoperativ kunnskap, kapasitet og operasjonsmåte står også høyt på Hærsjefens prioritetsliste. I tillegg nevner han viktigheten av alliert tilstedeværelse i Norge og samøving med norske avdelinger. Det er viktig at slik øving foregår her hjemme. Vi har noen flotte «klasserom» på landjorda, til sjøs og i lufta, og opp i alt dette må vi være flinke til å ta vare på personellet vårt, sa vår nye sjef for Hæren.

Det ble en meget interessant og hyggelig samtale med generalmajoren som skal lede Hæren videre.

«Hæren er klar til strid hver dag, men at vi har mangler. Vi må være meget tydelig på hva vi mangler»

Hærstabens moderne bygg på Bardufoss.

SJEF BRIGADE NORD BRIGADER LARS LERVIK

Brigader Lars Lervik ble tilsatt som brigadesjef i juni 2018. Den 48 år gamle brigaderen har en variert tjenestebakgrunn med mer enn 10 års tjeneste i Brigaden, blant annet som G-3. Han har vært sjef Telemark Bataljon, styrkesjef i Afghanistan, og har tjenestegjort i Forsvarsdepartementet. Grunnutdanningen sin fikk han på Befalsskolen for Kavaleriet, og senere på Krigsskolen. Han har også gått på stabsskole i England.

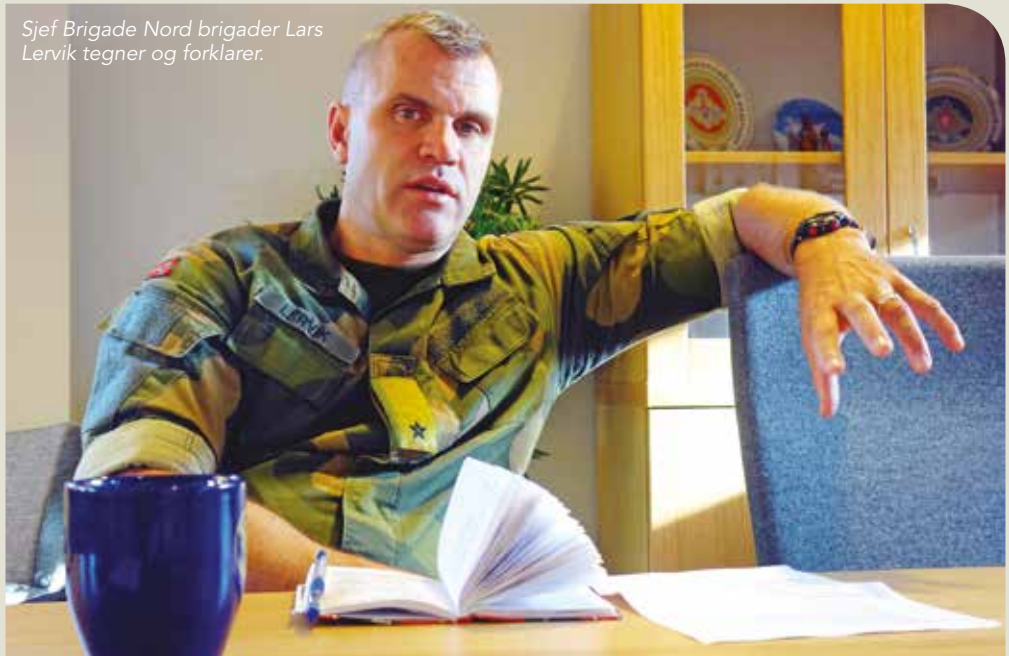
Officersbladet fikk innpass i en brigadesjefs hektiske hverdag, og med fersk kaffe i koppen, fikk vi et innblikk i tanker han har om brigaden han er sjef for. Lars Lervik ønsket å starte med å understreke at Brigade Nord er en stående avdeling med mer enn 2.000 ansatte og 2.500 soldater inne til førstegangstjeneste. I tillegg har brigaden dedikerte reserver som kan forsterke brigaden ved styrkeoppbygging og da øke utholdenheten og den operative evnen.

MATERIELLSITUASJON PÅ GODT OG VONDT

Brigadesjefen er meget fornøyd med sine moderniserte og heldigitaliserte CV 9030 vogner, og ser frem til innføringen av artillerihaubitsen K-9 og ammunisjonsbæreren K-10. Det samme kan sies om etableringen av kampluftvern i brigaden som medfører at Hæren er i ferd med å reetablere en svært viktig kapasitet. Brigader Lervik beskriver at arbeidet med luftvern går i henhold til plan mye grunnet et svært godt samarbeid med Luftforsvaret og at luftvern i brigaden vil være en «game changer».

På andre områder har Brigade Nord større utfordringer med gammelt materiell. Lervik innrømmer at brigaden sliter med en for gamle lastevogner og TT-vogner som kan transportere brigaden raskt til innsatsområder. Han ser frem til en realisering av lastevognprosjektet, som kanskje starter med leveringen fra 2020. Brigader Lervik venter også spent på en ende-

Sjef Brigade Nord brigader Lars Lervik tegner og forklarer.

lig beslutning om anskaffelse av nye stridsvogner. Dagens stridsvogner Leopard 2A4 holdes operative grunnet svært dyktige soldater og dyktige folk på verkstedene, men det synes å være utfordrende å skaffe nok reservedeler til så gammelt materiell.

Brigadens utfordring er imidlertid at våre stridsvogner ikke kommuniserer optimalt og de derfor ikke kan utnytte det digitale potensialet som de nye kapasitetene som CV 9030 og K9 har. Vi er avhengig en modernisering av stridsvognsparken for å kunne henge med teknologisk og taktisk, mener brigadesjefen.

DEN NYE BRIGADEN

Lervik forteller at brigaden i dag, er en helt annen brigade enn den han forlot i 2013. I dag har vi en stående brigade med betydelig høyere beredskap og kortere responstid enn hva som var tilfelle for noen få år siden. Et annet område hvor det har skjedd stor utvik-

«Vi er tilgjengelige hele året!»

ling er i forhold til trening sammen med allierte. Brigade Nord har nå alltid med allierte avdelinger på øvelse. Brigaden har i løpet av det siste året øvet med avdelinger på bataljonsnivå fra USA, Tyskland og England som en del av brigaden, og denne utviklingen ser ut til å fortsette også på årets øvelser. Lervik vurderer dette som en vinn-vinn-situasjon der vi gjennom å trene sammen under krevende forhold øker vår evne til å kunne slåss sammen hvis dette skulle bli nødvendig. Større øvelser som øvelse «Trident Juncture» er også svært viktige for brigaden, siden dette gir realistisk trening på hva det innebærer å være under allierer kommando.

Hvis Brigade Nord skal kompletteres og på sikt bli større, så er det en rekke faktorer som spiller inn. Det første og viktigste vil være folk - vi må lykkes bedre med å beholde de vi har og vi må også øke antallet inne til førstegangstjeneste og på lederutdanning sier Lervik. Hærens lagførerskole og Forsvarets befalsskole er således svært viktige bidragsyttere til den operative evnen i dagens og fremtiden brigade. I tillegg vil en styrking av Brigade Nord medføre behov for materiellanskaffelser og investeringer i infrastruktur. Samtidig må det arbeidet som pågår innenfor viktige områder som utvikling av kommando- og kontroll system og styrkingen av evnen til fellesoperasjoner gjennom økt fokus på «joint forces» og integrering av luftvern forutsettes.

Officersbladet takker brigadesjefen, Hær-sjefen og Panserbataljonssjefen for at de tok imot oss og orienterte oss. Lykke til videre i Forsvarets eldste og viktigste forsvarsgren!

Lervik er stolt av den fine illustrasjonskunsten i inngangspartiet til Brigadestaben.

Army Summit 2019!

Army Summit arrangeres årlig, og er Hærens arena for innlegg og debatt rundt aktuelle temaer nasjonalt og internasjonalt.

Den Norske Atlanterhavskomite er medarrangør.

General Jørg See (NATO).

Sjef Hæren sammen med RAM-vinnerne og Hærens sjefssersjant.

«Army Summit» er svært populært og alltid fulltegnet.

TEKST & FOTO EINAR HOLST CLAUSEN

Offisersbladet deltok på årets Summit, som tradisjonen tro ble avholdt i Ridehuset Akershus festning i midten av september. Også i år ble arrangementet fulltegnet måneder i forveien, noe som tyder på stor interesse for de temaer som blir tatt opp. Sjef Hæren generalmajor Eirik Kristoffersen var meget klar på sine prioriteringer og ønsker under sin åpningstale av årets «Army Summit» i det stappfulle lokalet.

Kristoffersen vil ha en kraftig personellmessig økning av Hæren, redusere reaksjonstiden, gjøre oss bedre i stand til å forsvare eget territorium, inklusiv sikre mottak av allierte styrker/materiell. Han ønsker seg videre en fullmekanisert brigade i Troms og styrking av GSV og GP (dette er pågående). Han ønsker også at avdelingene i Hæren skal være interoperable med allierte styrker på alle nivåer. Han vil videre ha betydelig flere soldater og befal, 84 nye stridsvogner i tillegg til 36 oppgraderte LEO II stridsvogner.

Han vil også etablere en ny og lettere oppsatt brigade i Sør.

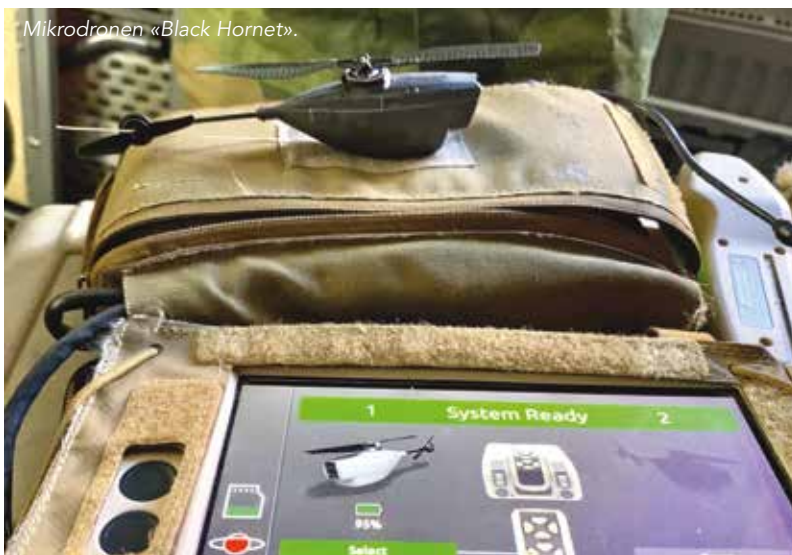
I Aftenposten har Kristoffersen sagt at for å øke personellstyrken i Hæren, må dagens i underkant av 7.000 som gjennomfører førstegangstjeneste økes med nærmere 4.000. Han vil primært at soldatene skal utdannes på rekruttskoler og ikke i den enkelte operative avdeling. I den anledning, ønsker han at norsk ungdom skal rekrutteres til avdelinger i sitt nærområde. Såkalt «korteiste soldater» som han sa

Paneldebatt med foredragsholderne.

Hæren fikk også vist frem noe av sitt materiell.

Mikrodronen «Black Hornet».

Leveransen av mobilt luftvern til Hæren starter i 2019/2020.

Viseadmiral Ketil Olsen.

Ny SISU sanitetsvogn/medevac.

i et nylig intervju Offisersbladet hadde med Hærsejfen.

Under det fullbookede arrangementet holdt blant andre statssekretær FD Tone Skogen, assisterende generalsekretær i NATO (Defence policy/planning) general Jørg See, vår militære representant i NATO viseadmiral Ketil Olsen og generalløytnant Christoffer Cavoli sjef US Army i Europa/NATO innledende foredrag. Norges bidrag i internasjonale operasjoner og NATO-forsterkningsbidrag, ble meget positivt omtalt

av både general See og generalløytnant Cavoli. Kravet/målet om 2 % av BNP til Forsvaret kom selvfølgelig også opp, spesielt fra Cavoli.

RAM-prisen ble også delt ut (Respekt-Ansvar-Mot). Disse prisene deles ut årlig under Army Summit. Eirik Kristoffersen fortalte de fremmøtte om grunnlaget for tildelingene, og sa det er en ære å dele ut slike priser og æresbevisninger. I år gikk respekt-prisen til seniorrådgiver i Hærstaben Anne Gro Enes, ansvars-prisen til stabsersjant i Panserbataljonen Stian Wassbakk og

mot-prisen til major Christian Berglund Markusen ved JWC Jåtta (se bilder).

En rekke foredrag fulgte utover dagen. Blant andre sjef Luftforsvaret om fremtidens landoperasjoner sett med 5. generasjons luftforsvars øyne, sjef Cyberforsvaret generalmajor Inge Kampenes multi-domeners krigføring og landoperasjoner.

Vel gjennomført, meget interessante temaer, gode debatter. Gratulasjoner til både Hæren og Den Norske Atlanterhavskomiteé.

Øvelse Oslofjord

- stor totalforsvarsøvelse i Vestfold og Telemark!

HV-01 har gjennomført øvelse Oslofjord, som er den største militære øvelsen på Østlandet i år med til sammen godt over 3.500 soldater.

Både MG 3 HK 416 og AG 3 i troppen i Larvik HV område Sted Larvik. Foto Tore Ellingsen.

Innsatsstyrke Grebe holder en brief på panseret til en feltvogn under leting etter en mistenlig bil Sted Horten. Foto Kristian Kapelrud.

AV EINAR HOLST CLAUSEN

TOTALFORSVARET

Øvelsen er en HV- og totalforsvarsøvelse, som gjennomføres fordi det er avgjørende å trene hele samfunnets evne til å ivareta befolkningens sikkerhet. Alle forsvarsgrenene, Politi, brannvesen, sykehus, og andre krisehåndteringsaktører som fylkesmenn og kommuner var involvert og deltok.

ØVDE PÅ SOLDATFERDIGHETER OG MOTTAK AV ALLIERT STØTTE

Scenarioet det øves på, er en fortsettelse av den store og tidligere avviklede NATO-øvelsen «Trident Juncture». Scenarioet der var en krise i Finnmark og Troms, der de to fylkene er okkupert av en fremmed makt, og det ble bedt om assistanse fra NATO. Det primære under øvelse

Oslofjord er imidlertid øving av soldatenes ferdigheter, samt øve på hvordan man tar imot allierte styrker i denne delen av landet, samt all logistikken rundt dette. I et større perspektiv er dette som sagt en øvelse der alle aktører sammen øver på å ivareta sikkerheten til befolkningen i en krise/krigssituasjon.

BREDT KOORDINERINGS-SPEKTER

Offisersbladet besøkte Rygge base i forbindelse med avslutningen av HV-01's øvelse. Under samtale med sjef HV-01, kommandørkaptein Marit Strengen, ga hun uttrykk for at hun var svært fornøyd med alt fra planlegging til gjennomføring av øvelsen. Samarbeidet med Fylkesmann, kommuner, alle beredskaps-etater (inkl Tønsberg sykehus som opprettet krisemottak under øvelsen), Sjøforsvaret, Luftforsvaret, Kyst-

vakta, CYFOR, FLO, EOD, Forsvarets spesialstyrker og Sivilforsvaret har i følge sjef HV-01 gått smertefritt.

OMT FUNGERER GODT I HV

Øvelsen har vært godt spredd ut i Vestfold og Telemark, men det har i følge sjef HV-01 vært mest personell og aktivitet på Karljohansvern og Rygge. Hun bemerker også i løpet av samtalen at OMT (Ordning for Militært Tilsatte), fungerer meget godt i Heimevernet. Troppsjefer og kompanisjefer får frigjort tid til planlegging, når OR-befalet driver tjenesten og utdanningen. Jeg får hele tiden gode tilbakemeldinger på det, sa Strengen.

MEGET KOMPLEKS ØVELSE!

Oberstløytnant Bjørn Tore Beck, som er stabssjef HV-02 og for tiden fungerende sjef HV-02, har

Troppssersjant Fossedal spør om alle har fylt opp sine magasiner Sted Larvik. Foto Tore Ellingsen.

NRK intervjuet skvadronssjef 331 skvadron oberstløytnant Brettingen.

331 skvadron øvde deployering fra Bodø med ni av sine F-16, og øvde støtte til HV under storøvelsen.

vært avgitt til øvingsledelsen under øvelse Oslofjord, og kunne fortelle at dette har vært den mest komplekse øvelsen han har vært med å planlegge. Det har også vært spennende å ha med F-16 og F-35 til «støtte» under øvelsen sa Beck. Når felt delen av øvelsen er over, skal vi kjøre en CPX-øvelse (Command Post Exercise), som er en «papirøvelse» uten aktive styrker, kunne han fortelle. Her øver man uten aktive avdelinger. Flere kan kanskje med smil om munnen huske å ha gjennomført TØUT (Taktisk Øvelse Uten Tropp).

F-16 OG F-35 STØTTET ØVELSEN FRA RYGGE BASE

Ni F-16 fra 331 skvadron på Bodø og to F-35 fra 332 skvadron på Ørland, ga støtte under øvelse Oslofjord. 331 skvadron øvde på deployering til annen base med sine ni F-16. NASAMS luftvern

fra Ørland ble også deployert til Rygge for å beskytte våre kampfly.

FLERE ØVINGSMOMENTER FOR 331 SKVADRON

Offisersbladet besøkte 331 skvadrons detsjement på Rygge og møtte skvadronssjef oberstløytnant «Folder» Brettingen. Under oppholdet på Rygge base, der de ikke bare ankommer med sine fly, men har med seg teknikere og alt materiell som skal til for å holde flyene operative/kampklare. De har støttet øvelse Oslofjord etter anmodning, men har i følge skvadronssjefen også øvd på andre typer operasjoner, blant annet nattflyging og QRA (Quick Reaction Alert). HV-01 fikk øvet seg på vakt & sikring av 331 skvadrons deployerings-styrke/fly.

Det er lenge siden F-16 opererte med en skvadron på Rygge (90-tallet), og det var dess-

Politiet er også en viktig koordineringspartner for HV 01 under øvelse Oslofjord. Foto Tore Ellingsen.

HV sanitetssoldat og brannmann koordinerer under totalforsvars og samvirkeøvelsen øvelse Oslofjord. Foto Tore Ellingsen.

Oblt Bjørn Tore Beck og sjef HV-01 kommandørkaptein Marit Strengen.

uten første gang at F-35 kampfly har landet på Rygge. Om USA/NATO gjennomfører sitt ønske, vil det i fremtiden bli etablert en FOB (Forward Operating Base) på Rygge med et mindre antall Amerikanske F-35, eventuelt også F-22 Raptor. Dette har noe å gjøre med en ønsket økt alliert beredskap i forhold til Russlands aktivitet i Østersjøen og i nærområdene til Baltikum.

Rygge Base har god beredskap på alliert og nasjonal mottak av fly og annet materiell. Jeg møtte representant fra Rygge base oberstløytnant «Bugsy» Nordskog, som fortalte at Rygge Base under 331 skvadrons-deployeringen, har vist at de er istand til å motta og «serve» et større antall fly på basen. Dette inkluderer også luftvern, materiell og personell. I løpet av oppholdet har det i følge en kilde faktisk blitt foretatt et komplett motorskifte på en av skvadronens F-16.

Trente med de beste

Innsatsstyrke Polar Bear fra HV-01 trente med Forsvarets Spesialkommando (FSK). Scenarioet var en alvorlig gisselsituasjon på avstengte Rygge sivile Lufthavn.

– Vi fikk til god samhandling med FSK og andre HV-ressurser på stedet, sier Jarl Evensen, som var behandlende sykepleier i sanitetselementet til Polar Bear VI.

TEKST RUNE HAARSTAD
FOTO SUNNIVA SKARSVÅG

Forsvarets spesialkommando ble satt til å få kontroll på situasjonen. Innledningsvis var HV først på stedet med jegerlag, observasjonsposter og «øyne på målet» fra Innsatsstyrke Polar Bear VI.

HV MED ØYNE OG ØRER PÅ OBJEKTET

Raskt fikk de på plass veikontroll-poster for å få kontroll på all trafikk inn og ut fra «objektet». Sanitetsressurser og hund ble kjørt frem og satt i beredskap. Jarl Evensen, var behandlende sykepleier i laget som tok imot skadde. – Min rolle var å klargjøre pasientene for evakuering.

– Det var svært givende å øve med spesialstyrkene, det gav oss innsikt i hverandres kapasitet til å behandle og evakuere skadde. Vi fikk til god samhandling med FSK og andre HV-ressurser på stedet.

Troppsjef Lars Andersen hadde et par travle timer med å koordinere innsatsen fra Polar Bear VI på stedet.

– Det er alltid givende å jobbe med andre enheter. Vi er jo alle på forskjellige nivå og med ulike sterke og svake sider, påpeker han. – Men alle møter med andre avdelinger er en arena for å lære nye ting.

FSK LØSTE GISSELSITUASJONEN

Mange har jo et syn og en mening om Heimevernet - svært ofte basert på de de så, og husker fra 80-90-tallet, forteller toppsjef Andersen.

– Vi som er i dagens heimevern håper jo at vi kan vise at vi er på et nivå som gjør oss til en god samarbeidspartner i oppdragsløsningen, sier Lars Andersen fra Innsatsstyrken til HV-01.

Operasjonen ble ledet av Politiet, og innsatsstyrken hadde kontroll på sonen rundt selve terminalbygget og var tungt tilstede med sanitetsressurser og MP og innsatstropper. Sammen med operatørene fra FSK fikk HV trene på å bygge felles situasjonsforståelse og samarbeid mellom ressurser som operatørene som håndterte situasjonen inne i bygget og HV som støttet på utsiden.

Tilbakemeldingen fra operatørene i FSK var at Innsatsstyrke Polar Bear var en solid støtte på utsiden og gjorde at operatørene fikk konsentrere seg om å løse gisselsituasjonen.

Innsatsstyrke Polar Bear VI og troppsjef Lars Andersen fra Oslofjord Heimevernsdistrikt var en solid støtte for FSK på utsiden av Terminalbygget som var åsted for en gisselsituasjon.

Kan det amerikanske luftvernssystemet «Patriot» stoppe massive missil-angrep

USA og NATO opplever en trussel fra land sånn som Russland, Nord-Korea og Iran.

I en krise og presset situasjon, frykter de massive missilangrep på sine baser.

Kan det masseproduserte amerikanske luftvernet «Patriot» stoppe disse angrepene? Vurderer Norge «Patriot» eller tilsvarende system?

Sverige har gjort vurderingen og har gått til innkjøp av «Patriot» luftvern.

MEADS.

AV ANDERS AMUNDSEN FALCH

FULLVERDIG LUFTVERN

Det amerikansk-produserte luftvernet «Patriot» har i en lang årrekke vært hovedvåpenet på luftvern i USA. «Patriot» er ett komplett luftvern som er ment for å ta ut de fleste trusler i lufta, og amerikanerne stoler på at dette systemet vil kunne stå imot store angrep fra en hvilken som helst fiende der det er relevant å bruke luftvern. Luftvernet klassifiseres i USA av US Army som ett såkalt «High to medium tactical air defence system». Systemet er også US Army sitt «Medium

tactical air defence system» og har derfor også fått rollen som anti-ballistisk missilsystem. Systemet kan ta ut mange ulike typer mål i lufta og har over flere år vist seg å være svært godt i skarpe konflikter, mot blant annet innkommende missil-angrep med svært kort varslingsstid. Luftvernet har også vist at det kan skyte ned både militære droner og kampfly.

«Patriot» har en rekkevidde på opptil 160 km, noe som også blir ansett til å være svært langt i forhold til andre vestlige lands luftvernssystemer. «Patriot» oppgraderes jevnlig med stadig bedre teknologi, for å få bedre ytelse og kapasitet.

USA har produsert over 1000 launchere til seg selv, og et betydelig større antall missiler.

KAPASITET

«Patriot» har ekstreme ytelser og bygger på avansert amerikansk missil- og radarteknologi. Da de første versjonene av «Patriot» ble deployert allerede i 1984, ble luftvernet kun benyttet som anti-fly system. Men i 1988 ble systemet oppgradert til å kunne ta ut taktiske ballistiske missiler. Den siste gjennomførte oppgraderingen er til en versjon kalt «PAC-3», som i all hovesak er utviklet for å ta ut taktiske

Patriot System 2.

ballistiske missiler, spesielt mot taktiske ballistiske missiler. «Patriot» består av flere moduler. Disse modulene er radarsett, antenne/mastgruppe, strømforsyning drevet av diesel aggregater, kommando og kontrollstasjon, samt avfyrringsenheter.

«Patriot» settes opp og opererer i bataljoner. Disse består av ett hovedkvarter, en vedlikeholdsavdeling, samt 4-6 missilbatterier. Normalt består hvert batteri av seks avfyrringsenheter, som er satt opp med enten 4 eller 16 missiler. Systemet er bemannet av 70-90 soldater per batteri. Missilene kan fyres av med kort mellom-

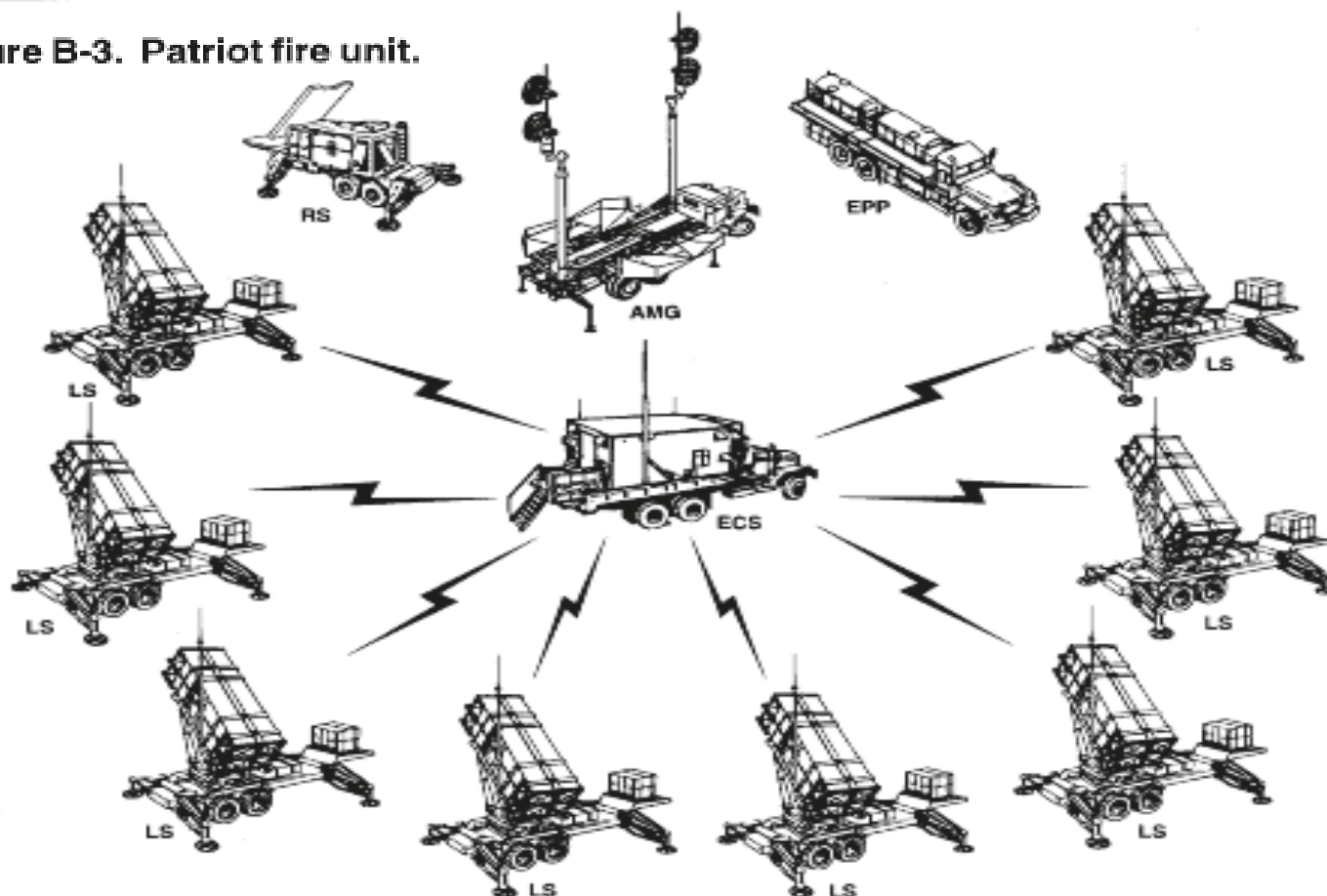
rom, og kan dermed håndtere et større antall trusler i lufta samtidig. Ved oppgraderingen til PAC-3 versjonen, fikk man muligheten til å benytte Link 16-nettverket, noe som bedret samkjøringen med andre kapasiteter. «Patriot» systemet er nå også kapabelt til å avgjøre om et fly er bemannet med pilot eller om det er en ubemannet drone.

EFFEKTIVITET

«Patriot» har en lang liste med vellykkede nedskytinger å vise til. I 1991 hevdet USA at under Gulf-krigen skjøt systemet ned hele 41 av 42

innkommende missiler av typen «Scud». Luftvernet var også deployert til Irak under krigen i 2003 for å beskytte styrkene som utførte «Operation Iraqi Freedom». «Patriot» klarte under denne konflikten å ta ut flere typer taktiske ballistiske missiler og berget de amerikanske styrkene fra potensielt store tap. I 2014 klarte Israel å skyte ned to droner som tilhørte Hamas og truet Israels styrker. Det samme året trengte en syrisk drone seg gjennom israelsk luftrom og ble da effektivt tatt ut av «Patriot», før man ikke lenge etter dette skjøt ned ett syrisk «Su-24-kampfly» da det krenket israelsk

Figure B-3. Patriot fire unit.

luftrom. I 2017 var det nok en syrisk drone, en drone tilhørende Hezbollah som enkelt og effektivt ble skutt ned av Israel. Det ble også i 2018 skutt ned ett syrisk fly, denne gangen et «Su-22-kampfly». Saudi-Arabia hevder også å ha skutt ned ett ballistisk missil som de antok hadde Mecca som mål. «Patriot» og tilsvarende luftvernssystemer vil i fremtiden måtte forholde seg til stadig nye trusler i luftrommet. Moderne og svært raske kryssermissiler er en av disse truslene.

SATSER NORGE SLIK SVERIGE GJØR?

Nylig besluttet svenske myndigheter å gå for «Patriot» som nytt luftvern. Sverige ønsket seg et kompetent og velutviklet system, som kan takle de fleste trusler fra luften. At Sverige nå kjøper «Patriot», viser at de tar luftvern på

største alvor. Norge trenger ett system som kan samarbeide med «NASAMS». Disse to systemene vil kunne utfylle hverandre, ved at de vil kunne ta ut ulike typer trusler hver for seg eller i ett effektivt samarbeid med hverandre. «Patriot» og «NASAMS» kan ikke sammenlignes, da er totalt forskjellige både i ytelse, bruksområde og rekkevidde. Norge skal i utgangspunktet anskaffe det man kaller langtrekkende luftvern innen få år, blant annet for å beskytte Forsvarets baser på Ørlandet og Evenes. Hvordan definerer man langtrekkende luftvern i Norge? «NASAMS 3» har noe lengre rekkevidde enn «NASAMS 2», men selv med denne oppgraderingen er rekkevidden en god del kortere enn på «Patriot». Hvorfor satser ikke Norge allerede nå slik som vårt naboland Sverige gjør? Har Norge mindre behov for toppmoderne luftvern enn Sverige?

fakta

Navn: MIM-104 Patriot

Missiltype: Mobilt bakke-til-luft missil/ anti-ballistisk missil system/luftvern

Opprinnelsesland: USA

Produsent: Raytheon, Hughes, og RCA.

I bruk siden: 1981, IOC siden 1984

Kriger: Persiske Gulf krigen, Iraq krigen, Israel-Gaza konflikten, borgerkrigen i Syria, Yemen.

Antall produsert: 1.106 launchere i USA, over 172 launchere eksportert, over 10.000 missiler.

Missil kostnad: 1-6 millioner USD.

Vekt: 700kg

Lengde: 5.8 meter

Diameter: 41 cm

Stridshode: HE fragmentasjon

Motor: Solid-fuel

Rekkevidde: Opptil 160 km

Maks høyde: 79500 fot (24200 meter)

Hastighet: PAC-1: Mach 2.8. PAK-2/PAC-3: Mach 4.1

Sverige sitt «Patriot»-system kostet totalt rundt 11 milliarder svenske kroner.

Større militært alvor i våre nærområder

AV: FORSVARSMINISTER FRANK
BAKKE-JENSEN

Russland er i stand til å direkte påvirke og redusere Norges og våre alliertes handelfrihet.

Denne sensommeren har det vært uvanlig høy russisk militær øvingsaktivitet i våre nærområder i Barentshavet, Norskehavet, Nordsjøen og Østersjøen. Aktiviteten langs norskekysten har vært av et så stort omfang at vi må tilbake til Sovjetunionen og den kalde krigen for å finne historiske paralleller. Hvordan skal vi forstå dette?

Vi ser en utvikling med økende russisk militær aktivitet lenger vest og sør, større omfang av aktivitetene, mer offensiv opptreden og bruk av nye og mer moderne våpen og utstyr. Vi ser også provoserende opptreden som simulerte russiske flyangrep mot mål i Norge og gjentatt jamming av GPS-nettet i Finnmark. Russland viser stor risikovilje til å teste ut og ta i bruk nye våpensystemer. Dette inkluderer mulige fremtidige våpentyper som vil kunne bidra til å destabilisere den allerede spente internasjonale situasjonen. Nå sist eksemplifisert med våpenulykken i nærheten av Arkhangelsk med radioaktive utslipp som resultat.

Storøvelsen viser også hvordan Norge kan bli påvirket av russiske militære operasjoner i krise eller krig. Områdene rett over Norges grense til Russland på Kola-halvøya huser store militære basekomplekser der ubåtbasene og de atomvåpenbærende ubåtene er de viktigste militære komponentene. For å beskytte disse og dermed sikre Russlands evne til avskrekking med kjernevåpen, har Russland

utviklet det vi omtaler som bastionforsvaret. Dette omfatter blant annet evne til å etablere fremskutte forsvarslinjer i havområdene i Norskehavet og Nordsjøen. Det vi har sett under den siste ukens russiske øvingsaktivitet i våre nærområder er at større deler av bastionforsvaret ble øvd. Dette innebar at deler av Norge havnet bak de fremskutte forsvarslinjene. I en reell krise betyr det at russiske styrker også kan true de transatlantiske forsyningslinjene. Russland er dermed i stand til å direkte påvirke og redusere vår og våre alliertes handelfrihet. Denne øvelsen viser at Russland har kommet langt i moderniseringen av militærmakten. Den tunge satsingen er planlagt videreført også de neste ti årene.

HVA GJØR VI NASJONALT?

Vår satsing på nye kystvaktartøy, nye ubåter og nye overvåkingsfly er gjort for å bygge nasjonale kapasiteter som gir økt situasjonsforståelse og forsvarsevne i våre områder. Dette, i tillegg til vår utbygging av landmakten med fornyelser av hæren og etableringen av Finnmark landforsvar, adresserer behovet for å vise militært tilstedeværelse og hevde suverenitet i hele landet og alle domener. Vår evne til å løse disse oppgavene med nasjonale kapasiteter skaper beroligelse og stabilitet for vår nabo i nord.

Regjeringen ser behov for å fortsette styrkingen av vår forsvarsevne og militære tilstedeværelse i prioriterte områder. Den sikkerhetspolitiske utviklingen understreker også at Norges sikkerhets- og forsvarsutfordringer best løses i rammen av NATO og i tett samarbeid med nære allierte.

Regjeringen ønsker å bevare et forutsigbart og stabilt forhold til Russland. Grenseoverskridende kontakt og folkelig aktivitet menneskene imellom er fortsatt et viktig lim for godt naboskap. Derfor vektlegger vi et godt samarbeid innen fiskeriforvaltning, miljøsamarbeid og forholdet til sjøs. Vi viser også tilbakeholdenhet og forutsigbarhet når vi gjennomfører nasjonal og alliert militær aktivitet. Et tydelig eksempel på dette er storøvelsen Trident Juncture, som ble gjennomført på stor avstand fra Russland i Midt-Norge høsten 2018. Øvelsen ble varslet på en omfattende og grundig måte på forhånd og det ble gitt løpende oppdateringer underveis. Et annet eksempel er begrensninger på visse typer alliert øvingsaktivitet i Øst-Finnmark i fredstid.

Norge anerkjenner enhver stats rett til å øve sine militære styrker, herunder i internasjonale farvann og luftrom. Den russiske øvingsaktiviteten vi har vært vitne til i sommer i våre nærområder er isolert sett en lovlig aktivitet. Samtidig har alle land et ansvar for å ta hensyn til sine naboer når de øver sitt forsvar.

Vi etterlyser større åpenhet fra Russland omkring deres øvingsaktivitet. Videre vitner aktiviteten om at Russland ikke i tilstrekkelig grad tar nødvendige og forventede hensyn til naboland når de øver. Slik opptreden er uheldig og skaper grobunn for misforståelser og usikkerhet om intensjoner. Det er bakgrunnen for min misnøye med vår nabos opptreden i forbindelse med siste tids militære aktivitet.

Nye Evenes militære flyplass

ut av startgropen

Evenes militære flyplass, med en beregnet prislapp på 4,3 milliarder, kom ut av startgropen da forsvarsminister Frank Bakke-Jensen nedla grunnsteinen til hovedbygget til F-35 flyene den 2. september.

Evenes flyplass.

TEKST OG FOTO: TOR HUSBY

Evenes blir fra 2022 Norges fremskutte kampflybase (QRA – Quick Reaction Alert) for F-35 flyene og hovedbase for de 5 kommende P-8 overvåkingsflyene. Disse funksjonene har henholdsvis Bodø og Andenes i dag og synger nå på siste verset. Fra sommeren 2020 skal et nytt NASAMS luftvern batteri være operativt på Evenes med materiell og personell, underlagt Ørland. Til sist, men ikke minst, blir det også etablert et baseforsvar. Den sterke utbyggingen fører til at tallet på militært personell stiger fra 10 til ca. 800.

Hovedbygget for F-35 skal romme administrasjon, kontorer og vakt for F-35 pilotene som fra 1. januar 2022 overtar de skarpe oppdragene

fra Bodø. Som forberedelse til oppgaven med maritim overvåking og hevde Norges suverenitet i nord begynner jagerflyene å øve fra Evenes i august 2021. Tre F-35 fly skal være på permanent beredskap. Forsvaret har for øvrig bestemt at det ikke skal være bad på hvert pilotrom, opplyser prosjektdirektør Olaf Dobloug i Forsvarsbygg til Offisersbladet.

Dobloug har ansvaret for utbyggingen av både Ørland og Evenes militære flyplasser.

Har F-35 allerede landet på Evenes?

– I oktober 2018 landet to fly der i anledning at forsvarsministeren foretok det første spadestikket på kasernebygget. Et Norwegian passasjerfly måtte vente på at de skulle komme seg ned på rullebanen.

15 BYGGEOPPDRAG I HØST

Dobloug opplyser at hovedbygget for F-35, som offisielt går under navnet Tilstedevaktbygget, ikke er det eneste som påbegynnes i høst. Forsvarsbygg har viktige milepæler på Evenes hver måned. Medregnet Tilstedevaktbygget har man alt i alt 15 byggeoppdrag til en verdi av en halv milliard kroner som startes opp denne høsten. For hele 2019 er tallet 20 påbegynte prosjekter. Blant de største er messebygg, mannskaps- og befalsforlegninger.

– Tiden er vår største utfordring. Mye gjøres på kort tid. Men vi er i rute, forsikrer han.

Det største prosjektet er MPA-bygget (Military Patrol Aircraft) som skal romme de kommende P-8 overvåkingsflyene som erstatter de gamle P-3 som har operert fra Andenes i en årrekke.

Olaf Dobloug leder utbyggingen av Ørland og Evenes militære flyplasser.

Areallanlegging og plassering av QRA og P8 patruljefly på Evenes.

MPA-bygget reises på vestsiden av rullebanen, altså på den motsatte siden av de øvrige anleggene. Det har en verdi på 600 millioner kroner.

Evenes er ikke blant de letteste å lande på. Nærværet til Ofotfjorden og de tilhørende sørvestlige vinder skaper problemene. Men det er rutiner for å håndtere slike forhold. Det svære MPA-bygget fører i tillegg til at det må gjøres turbulensvurderinger i samråd med Avinor som er operatør på basen.

– Vi ser på flere varianter av bygget og det skal kvalitetssikret eksternt. Dette danner grunnlag for hva Forsvarsbygg velger. Hangaren er plassert i området som ble anbefalt av Avinor, altså på vestsiden av rullebanen og langt sør på flyplassen. Forsvarsbygg har hele tiden hatt nær kontakt med Avinor på flere nivåer og har en

egen kontaktperson. Turbulensspørsmålet kom opp tidlig i prosessen og det var enighet om når det skulle komme inn, presiserer Dobloug.

BEHOLDER SHELTERNE

– Rullebanen skal ikke forlenges og det er heller ikke nødvendig å bygge nye sheltere for jagerflyene. De 36 gamle sheltere fra da Evenes var kampflybase på 1970-1990-tallet gjenbrukes med litt oppgradering. De er av de beste type sheltere med tykke ståldører. Generelt skal alle bygg og anlegg rehabiliteres, sier Olaf Dobloug.

Hva med lydisolering av hus på Evenes?

– Vår erfaring er at folk ikke opplever støyen fra F-35 som mye mer enn støyen fra andre jagerfly. Vi har foretatt både beregninger og måling av

støy i henhold til kravene fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Det bør være samsvar mellom beregningene og realitetene, noe det også er. På Ørland er det 1.500 boliger i gul støysone. 750 av dem fikk støysfilter. På Evenes bor det færre mennesker og antall hus som får støyisolering kan kanskje bli på ca 10 prosent av hva det er på Ørland, mener Dobloug.

Evenes kampflybase var i full operativ drift til 1993, da den ble satt på mobiliseringsstatus. Videre utbygging ble da avsluttet. Da Evenes var operativt ble den og øvrige flystasjoner i Nord Norge beskyttet av NOAH-batterier. I 2004 ble Evenes flystasjon tatt ut av mobstatusen. Senere har Evenes vært leid på helårsbasis av Alliert treningscenter i Harstad, pluss at noe også har vært utleid til luftambulansen.

BFO med på «tur» Oslo - Paris

til inntekt for Barnekreftforeningen

I sommer var også BFO med på tur til Paris. BFO medlemmene Kristine K Storesund og Øyvind B. Storesund var med som hhv serviceteam leder og rytter.

BFO var med oss hele veien, i form av telt som gav både skygge på de verste og varmeste dagene med over 40 grader og med le for vinden som fulgte oss hele veien nedover langs ruten til Paris.

AV KRISTINE K STORESUND

Team Rynkeby - God Morgon er et nordisk veldedighetssykkellag som hvert år sykler til Paris for å samle inn penger til barn med alvorlig sykdom. Team Rynkeby - God Morgon ble stiftet i 2002, da 11 mosjonssyklister med tilknytning til den danske juiceprodusenten Rynkeby Foods A/S bestemte seg for å sykle til Paris for å se avslutningen av Tour de France.

2.100 SYKLISTER FRA SYV LAND

I dag består Team Rynkeby - God Morgon av 2100 mosjonssyklister og 500 hjelpere fordelt på 54 lokale lag fra henholdsvis Danmark, Sverige, Finland, Norge, Færøyene, Island og Tyskland. Deltakerne velges ut blant tusenvis av søkere som har fylt ut søknadsskjemaet på Team Rynkeby - God Morgons nettsted.

PENGENE GÅR UAVKORTET TIL BARN MED KRITISK SYKDOM

I løpet av et år skal deltakerne ikke bare bli i stand til å sykle de mer enn 1.500 km til Paris – de forplikter seg også til å gjøre en innsats for å samle inn penger til barn med alvorlig sykdom.

Rynkeby Foods A/S, God Morgon og hohes C dekker alle prosjektets sentrale kostnader, hvilket betyr, at de pengene Team Rynkeby - God Morgon samler inn i hvert land doneres uavkortet til de lokale organisasjoner som hjelper barn med kritiske sykdommer. I Norge går de innsamlede midlene til Barnekreftforeningen. For å komme oss fra start til slutt er vi avhengige av støtte fra flere aktører både med mat til turen men også til utstyr. I 2018 donerte Team Rynkeby - God Morgon 91,7 mill. NOK til organisasjoner som hjelper barn med kritiske sykdommer. Av dette gikk 9,8 millioner til Barnekreftforeningen. Tallene for 2019 er ikke helt klare enda, men ved siste sjekk var summen til Barnekreftforeningen kommet over 12 millioner.

Her er en smakebit fra reisen fra rytter Øyvind Storesund:

Dag 1 av ferden mot Paris er straks over. Prolog i Oslo. Startet sykling fra hotellet på Fornebu og "kjempet" oss igjennom morgenrushet med fotgjengere og syklist. En times markering på Rådhusplassen før sykling ut av byen og mot Vestby. På Vestby hoppet vi i bussene og sprintet til København. Ser frem til felles start i mor-

gen med alle andre lag og felles sykling ut av byen. Kaos blir det garantert!

Dag 2 Etappe 1. Prolog København og videre til Maribo. Fullt på Rådhusplassen av gule hjelmer, trøyer og sykler. 13 lag syklet sammen igjennom Københavns gater og innom Rikshospitalet for å plukke opp siste laget der. Rekken av syklist var endeløs. Gult så langt jeg kunne se både foran og bak meg. Mye folk som hadde møtt opp langs veien for å heie oss frem.

Ute på landeveien møtte vi god gammeldags dansk vind. Vi har syklet i motvind og sidevind i over 6 timer. I de kommende dager er ca 2.000 syklist fra hele ni nasjoner på veien til Paris.

Dag 3 Etappe 2 Maribo Ahrensburg. Rolig start fra Maribo til Rødbyhavn. Ferje der til Puttgarden. Ingen svele å få på båten. Jeg trodde det blåste mye i Danmark. Men det viser seg at det blåser vel så mye i Tyskland. Nesten blåst av sykkelen i dag. Midt på dagen pendlet termometeret mellom 36 og 40 grader. Relativt varmt for en som trives best med utetemperatur under 10 pluss. Øker distanse litt i morgen og satser på lavere temperatur.

Dag 4 Etappe 3 Ahrensburg - Hoya. Relativt flatt og fint. Mange små tettsteder som vi var

BFO-teltet var med på hele turen, og var til stor nytte under svært varme dager!

igjennom før vi rakk å se oss om. Temperaturen har falt med over 10 grader, men fremdeles varmt. Mye vind! Både forfra og fra siden. Veldig lite medvind! Øker distansen enda litt mer i morgen og yr.no har lovet oss mindre motvind.

Dag 5 Etappe 4 Hoya – Lengden. Relativt flatt, men økende antall motbakker. Heldigvis er det ikke snakk om så mange høydemeter enda. Temperaturen har falt enda mer og i dag tidlig var det småkaldt. Fremdeles mye vind, YR.no tok feil. Vi har passert halvveis med tanke på distanse med dagens etappe på 201 km i dag. I morgen venter en etappe på nesten 220 km, turens lengste. Ønsker meg medvind!!

Dag 6 Etappe 5 Lengden – Maasticht. Sykkelen var vært i bevegelse i 9 timer i dag. Pluss pauser og fuck ups. Murphy har fulgt oss i dag. Frem til nå har vi så og si ikke hatt problemer. I dag har vi hatt feilnavigering, punkteringer, ett lite fall og en tråkket av bakgiret. Jeg ønsket meg kun en ting i dag i bursdagsgave og det var medvind. Og det har vi hatt 80% av dagen. Superfornøyd! Og vi hadde bursdagsfest med kaker til lunsj. 220 km unnagjort i dag, turens lengste. Men i morgen er det styrkeprøven. Mur de huy skal gjennomføres 1.3 km

lang, 120 høydemeter og partier med stigning på 24%.

Dag 7 Etappe 6 Maasticht – Allè. Startet dagen i Nederland med 11 grader. Rolig start på gangvei og lang lang rekke. Rett før elleve rullet vi inn i byen Huy og gjorde oss klare for å "sprinte" opp Mur De Huy. Noen av oss dro på alt de hadde og noen tok det så piano som bakken tillater det. Etter klatringen fortsatte turen i gode 110 km til i ganske kupert terreng med mye motbakker og utforbakker. Bikka 2000 høydemeter. Nesten helt vindstille og opp mot 32 grader i luften. 1.155 km unnagjort, ca 280 km gjenstår.

Dag 8 Etappe 7 Alle – Soissons. Starter dagen med 14 grader, vindstille og 4 km motbakke. Denne etappen er 172 km lang og vi samler 1400 høydemeter. Mye raske nedoverbakker og seige motbakker. Merker på kropp og sjel at vi nærmere oss turens slutt punkt. Alle blir mer og mer slitne, men også mer og mer ivrige, gladere og gleder seg til å komme i mål.

Dag 9 Finalen Soissons - Paris! Siste dag og alle var spenn klare for kort etappe på 110 km. Merket allerede før vi dro at dette kom til å bli nok en varm dag. "Flat" løype med en del opp og ned. Vi hadde få og raske stopp i dag og fokus på å

komme frem. Jo nærmere vi kom Paris jo flere lag møtte vi. Da det var ca 3 mil igjen stoppet vi og pyntet sykler med norske flagg og kvittet oss med det vi ikke trengte for siste biten inn. Siste milen inn langs elven inn til Paris var det sakte fart og god stemning. Og mange som heiet og vinket. Plutselig var vi fremme! Enormt med folk og sykler i parken. Gult over alt!

Dette har vært en fantastisk opplevelse! Det har vært latter og glede, det har vært alvor og smerte. Jeg har hatt mye vondt, jeg har vært sliten og lei. Det har vært samhold og støtte. Med oss på laget har vi vært velsignet med et helt utrolig flott serviceteam som stiller opp for syklistene fra morgen til kveld. Uten dem med på laget ville denne oppgaven vært helt umulig å gjennomføre. Denne flotte gjengen har både støttet oss, passet på at vi har fått i oss næring og væske, og gitt oss trøstende ord når det har trengtes. De har bare vært helt utrolige. Jeg hadde aldri klart dette uten resten av laget, og ikke uten serviceteamet. Har du lyst til å være med på tidenes sykkelturne neste år? Har du lyst til å utfordre deg selv? Har du lyst til å bidra for Barnekreftforeningen? Så søk plass på neste års lag!

Hurricane

Britisk/polsk krigsdrama

Regi: David Blair
Med: Iwan Rheon, Milo Gibson,
Stefanie Martini, Marcin
Dorocinski, Christopher Jaciov
Spilletid: 2 timer 3 min

Battle of Britain på en ny måte

Det har vært laget noen filmer om det heroiske Battle of Britain, men dette er første gang at polske piloters oppofrende innsats mot Luftwaffe blitt festet til kinolerrettet.

AV NILS VERMUND GJERSTAD

Vi skriver sommeren 1940 og flere polakker som er i eksil i England etter at deres land ble invadert av Nazi

Tyskland september 1939 melder seg til krigstjeneste i RAF. Skvadron 303 besto hovedsaklig av polske piloter, som er hungrige på å kjempe mot Luftwaffes flyveress. Faktisk gjorde den polske skvadronen suksess og hadde blant de høyeste antall nedskutte Luftwaffe-fly i hele RAF.

Blant skuespillerne drar kanskje noen filminteresserte kjensel på hovedrollenehaver Iwan Rheon fra Game of Thrones. Her spiller han imidlertid en helt annerledes rolle og viser

mangfold som skuespiller. Tittelen på filmen "Hurricane" er tatt fra RAF sitt mest kjente fly. De fleste Hurricane-flyene vi får se i filmen er dataanimerte, men faktisk har også regissør Blair fått tak i det siste eksisterende Hurricane-flyet fra Andre Verdenskrig og brukt det i en flyscene. Her er også noen ekte opptak gjort i 1940 som er klippet inn i filmen og som kan være en påminner at dette skjedde virkelig.

Filmene tar for seg mer enn bare flytekniske aspekter men viser også fordommer som polske piloter ble møtt med av andre piloter i RAF. Ikke minst vises det at britiske offiserer kunne være nokså arrogante. Regissør David Blair gjør en bra jobb og byr på noen flotte scener av flykamper over bakken. "Hurricane" kan minne

litt om suksessfilmen "Dunkirk" som kom på kino for et par år siden, men budsjettet er fullt så stort. Et trist faktum er at mange av de modige polske pilotene som kjempet mot Luftwaffe og skjøt mange av deres fly ned, ble ikke møtt som helter da de kom tilbake til et kommunistisk Polen etter krigen. Noen av dem opplevde å bli både politisk forfulgt og arrestert. Det bør være et tankekors for Polen i dag.

Det er uansett en interessant, men ukjent del av krigshistorien som relativt få kjenner til. "Hurricane" er absolutt verd å se, både for de som vil bli underholdt og de som vil lære mer krigshistorie.

Garmin fenix 6 Sapphire Titanium

Med denne robuste GPS-multisportsklokken i fenix-serien får du håndleddsbasert pulsmåling, pulsoksymetri, tempoveiledning, rutbare kart, musikk og mer. Denne robuste enheten er utformet for å kunne brukes hele dagen, og den gir deg enkel tilgang til avansert treningsstatus, løps-/sykkeldynamikk og omgivelsesjusterte kondisjonsberegninger. I tillegg vil PacePro™-funksjonen, som er den første i sitt slag, gi deg høydejustert tempoveiledning under løpeturen. Du får også forhåndslastede TopoActive Europe-kart og skikart over mer enn 2000 skianlegg over hele verden. Andre høydepunkter er forbedret pulsmåling, smartvarsler, pulsoksymetriregistrering og den kontaktløse betalingsløsningen Garmin Pay™. For at du skal kunne bruke den mest mulig, finnes det tilpassbare strømstyringsmoduser, slik at du kan se og kontrollere hvordan ulike innstillinger og sensorer påvirker batterilevetiden. Sapphire-versjonene har et ripebestandig safirglass og førsteklasses materialer, noe som gir økt kvalitet og holdbarhet.

Garmin fenix 6 Sapphire Titanium koster 9311,- og kan kjøpes på bfo.milrab.no

Garmin Vivomove 3

Smartklokken vivomove 3 kombinerer den tradisjonelle stilen til en analog klokke med viktige smarte funksjoner som holder deg oppdatert i en travle hverdag. Vivomove 3 holder deg alltid oppdatert, selv når du har lagt bort telefonen på for eksempel jobbmøter eller treningstimer. Skjermen vises bare når du trenger den. Når du bruker berøringsskjermen, flyttes urviserne unna automatisk. Motta e-poster, tekstmeldinger og varsler rett på klokken når den er parett med en kompatibel smarttelefon.

Garmin Vivomove 3 koster 2618,- og kan kjøpes på bfo.milrab.no

Black Diamond Icon

Black Diamond Icon Hodelykt har en enestående 500 lumen effekt, noe som gjør det til Black Diamond sitt kraftigste lys. Vanntett til 1 meter, robust, og med røde, grønne og blå night vision - moduser. Nå med en avtakbar batteripakke som enkelt kan plasseres i lommen for å bevare batteriets levetid og med lysstyrkehukommelse, kan Icon tilpasses for å passe til ethvert eventyr.

Black Diamond Icon koster 1136,- og kan kjøpes på bfo.milrab.no

Aku Riserva Hi GTX

Riserva HI GTX er en høy støvel designet for krevende jaktoplevelser i våte omgivelser. Skoene har en vekt på 830g pr støvel og kommer i italiensk skinn av ypperste kvalitet. Skinnet kombinert med den ikoniske Vibram yttersålen og Gore Tex-membranen, gir enestående robusthet.

Aku Riserva Hi GTX koster 3163,- og kan kjøpes på bfo.milrab.no

Stadig bedre på Flysamlingen på Gardermoen!

Junkers 88 under restaurering.

F-104 Starfighter snart klar for utstilling.

F-5 Freedomfighter toseters utgave.

Flysamlingens hyggelige kafe.

Her selges alt av byggesett og flylitteratur!

AV EINAR HOLST CLAUSEN

Et besøk på Flysamlingen for å se nærmere på krigshistorie og Luftforsvarets historie? Det anbefaler jeg de fleste, for Flysamlingen har det meste, og faktisk noen svært sjeldne og fullt restaurerte fly fra andre verdenskrig.

Det er alltid imponerende å se hvordan dette

«museet» har blitt med dugnadsarbeid, og nå sammen med Flymuseet i Bodø. De fleste flytyper Luftforsvaret har hatt, er utstilt. Flere unike tyske fly er også der. En Starfighter er pusset opp og lakkert, og skal etter hvert stå ute foran «museet». En Junkers JU 88 er også under restaurering på verkstedet – spennende!

Nå har de også en F-104 Starfighter cockpit

der, som publikum kan prøvesitte, og i januar 2020 skal en F-16 simulator være på plass, og som publikum også kan prøve. Hyggelig cafe har de også!

Nå planlegges for øvrig plassering av P-3 Orion, F-16 og SeaKing, som alle er på vei ut av aktiv tjeneste.

Av John Berg, major (R)
Forsvarsanalytiker

UBÅTULYKKEN I BARENTSHAVET

Den russiske atomdrevne ubåten som 1. juli kom i brann i Barentshavet er mest trolig et spesialfartøy for spionasje etc., primært mot undervannskabler og eventuelle andre undervannsinstallasjoner, ifølge marinehistoriker H.I. Sutton og blant annet US Navy. Ubåten klarte å gå til havn i Severomorsk, men 14 av mannskapet på 25 mistet livet, de fleste trolig ved røykforgiftning. Brannen skal skyldes en kortslutning som antente «batterikomponenter». Ubåten blir etter alt å dømme reparert. Det skal i sin tid ha tatt 15 år å bygge den. Dette kan imidlertid, i alle fall delvis, skyldes pengemangel.

Ubåten heter mest sannsynlig Losharik og har operert med nummeridentifikasjon AS-12 og AS-31 og muligens flere. Den har NATO-betegnelsen NORSUB-5. Selv om noen kilder betegner den som en mini-ubåt, er skroget ca. 70 m langt. Betegnelsen «mini-båt» henger nok sammen med at den, tross størrelsen, opererer fra en moderubåt, BS-64 Podmoskovye. Bilder av Podmoskovye kan tyde på at den er en ombygd atomdrevet Oscar II-klasse (19.400 tonn neddykket).

Moderubåt Podmoskovye.

Podmoskovye skal ha et svært, trolig åpent, rom på undersiden av skroget, utformet og tilpasset slik at Losharik kan ligge der under transport. En Oscar II har i opprinnelig form to sylinderformede paralleltliggende indre trykkskrog, så ombyggingen må ha vært omfattende. Sutton har offentliggjort en gjennomskåret illustrasjon som indikerer at Losharik har syv indre, kuleformede trykkskrog som ligger på rekke og rad med

Losharik.

forbindelser imellom. Enkelte kilder hevder at Losharik opererer en bemannet mini-båt (altså en ekte mini-ubåt og ikke en sammenblanding med at enkelte betegner ganske svære Losharik som en mini-ubåt). Av Suttons illustrasjon av Losharik er det ikke lett å se hvor det skulle være plass til en miniubåt. Den kan selvfølgelig ligge på akterdekket, men det vil i såfall bety at rommet der Podmoskovye fører Losharik må være enda større.

Både Podmoskovye og Losharik har for tiden hjemmebase i Olenya Guba på Kolahalvøya. Sutton oppgir at Losharik er Prosjekt 10831 mens russisk presse har brukt betegnelsen Prosjekt 210. Russiske myndigheter sier selvfølgelig ingen verdens ting om hvilket eller hva slags oppdrag Losharik var ute på. US Navy kilder sier ubåten tilhører 29. Ubåtdivisjon, som på sin side tilhører GUGI (Hoveddirektoratet for Dypvannsforskning) som igjen er tilknyttet den militære hemmelige tjenesten GRU. GRU er som kjent en mangfoldig organisasjon, som blant annet står bak giftattentatet i Salisbury i Storbritannia mot Sergey Skripal og datteren Yulya, og flere andre operasjoner i vest.

Samtidig rettes nå stadig større oppmerksomhet mot russiske, og i foruroligende raskt økende grad kinesiske, aktiviteter rettet mot undervannskablene der det aller meste av den digitale kommunikasjonen mellom kontinenter og øystater går. Ikke ukjente Huawei er en aktør her, men synes å ha tatt signalene og være i ferd med å selge seg ut. Huaweis 51 prosent i Huawei Marine Network skal være tilbudt Hengtong Optic-Electric Company. Hvilket vel betyr at nissen flytter med på lasset.

For Norges del skulle man anta at allerede avansert dypvanns forskning og utvikling bør intensiveres. Svenskene har nylig opprettet et tverrfaglig SMaRC (Swedish Maritime Robotics Center) for å koordinere ressursene og utnytte pengene best mulig. Men som kjent; norsk politikk er at svenskene er våre gode venner som vi for enhver pris må unngå forpliktende samarbeid med. (Eye Spy 123, Jane's International Defence Review sept 2019)

TERROR KJENNETEGN

Homeland Security.

I USA har FBI og Sikkerhetsdepartementet (Homeland Security) publisert en ny og oppdatert versjon av en brosjyre som skal hjelpe allmennheten, det være seg foreldre og annen familie, lærere, arbeidsgivere, venner og bekjente og hvem som helst, med å identifisere tegn til at en person utvikler seg i retning av å kunne utføre terrorhandlinger. Som det fremgår, er brosjyren «Homegrown Violent Extremist Mobilisation Indicators» tilgjengelig for alle.

Brosjyren tar opp for så vidt velkjente tegn som søk på skjulte og spesielle nettsted, søk etter veiledning i bygging av bomber, kjøp av beskyttelsesvest, og videre kombinasjoner av slike indikatorer med litt mer vanlige ting som tilbaketrekking eller skifte til obskur omgangskrets og kjøp av uniformseffekter etc. Samtidig har Kanadas CSIS (Canadian Security Intelligence Service) fått betydelig utvidede fullmakter til aktivt, og ikke bare hovedsakelig passivt, å aksjonere ved mistanke om terror og spionasje etc.. Fullmaktene har vært gjenstand for kritikk men er nå vedtatt og iverksatt.

-10% PÅ ALT*

Kupongkode: **BFO19**

*Gjelder ikke Garmin, Härkila eller elektronikk.

*Gyldig t.o.m 31/10 og kan kun brukes en gang

Skriv BFO19 i feltet for kupongkode i handlekurven for å bruke

Halite Void 80

Bagen kan brukes som dropbag, og er utviklet for å tåle harde påkjenninger.

Mudmaster GG-B100

Klokken er et resultat av fokus på robusthet, funksjonalitet og brukervennlighet.

Adidas GSG 9.2

Adidas sitt formål var å designe en tjenestesko som skulle oppleves som joggesko på beina.

Nitecore P16 Tac

P16 Tac er en ekstremt robust lykt som tåler tøffe påkjenninger. Den har 4 lysstyrkenivåer med mer.

SE MER PÅ BFO.MILRAB.NO

Last ned Offisersbladet-appen – få en annerledes leseopplevelse!

Den nye App'en heter Offisersbladet+, og skal fungere på iPad, Androide lesebrett og alle typer mobiltelefoner

Last ned utgavene
og du har ditt eget
Offisersbladet-bibliotek.

Fremragende bildekvalitet på lesebrett-utgaven, og tekstspalter du selv drar opp med fingeren.

Offisersbladets app!